

Begroting 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Leeswijzer	5
Inleiding	7
Algemeen	7
Financieel perspectief	8
Ontwikkelingen na de Kadernota	10
Programma 1: Bestuur en burgerzaken	12
Programma 2: Veiligheid	19
Programma 3: Verkeer en vervoer	27
Programma 4: Economie	34
Programma 5: Onderwijs	40
Programma 6: Sport, cultuur en recreatie	46
Programma 7: Sociaal domein	58
Programma 8: Volksgezondheid en milieu	71
Programma 9: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	82
Programma 10: Overzichten	91
Paragrafen	95
Gebiedsgericht werken	95
Duurzaamheid	99
Bedrijfsvoering	110
Openbaarheidsparagraaf	120
Lokale heffingen	121
Onderhoud kapitaalgoederen	127
Grondbeleid	130
Financiering	133
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	136
Verbonden partijen	143
Financiële positie	153
Recapitulatiestaat	153
Structureel resultaat	158
Schuldpositie	160
Geprognoseerde balans en EMU-saldo	162
Verwachte ontwikkeling reserves en voorzieningen	163
Investerings 2026 – 2029	165
Overzicht Bijlagen	172
Bijlage 1 Samenstelling bestuur	172
Bijlage 2 Kerngegevens	173
Bijlage 3 Algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2025	174
Bijlage 4 Baten en lasten per taakveld	177

Leeswijzer

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk, de inleiding, schetsen wij het financiële perspectief voor onze gemeente en presenteren wij de saldi van de begroting 2026 en van de meerjarenraming 2027 - 2029. We geven daar een toelichting op de ontwikkelingen ten opzichte van het saldo van de kadernota 2026.

In hoofdstuk 2 zijn de beleidsprogramma's opgenomen. Er zijn 9 beleidsinhoudelijke programma's en de zogenoemde 'overzichten' (waaronder de algemene dekkingsmiddelen). Per programma vindt u een omschrijving van het betreffende programma en een antwoord op de drie W-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat gaat dat kosten?

In deze begroting hebben we een aantal verbeteringen doorgevoerd. We hebben nu een duidelijke koppeling tussen wat we willen bereiken met wat we ervoor gaan doen. Wat we gaan doen is uitgewerkt in activiteiten die in 2026 gaan plaatsvinden. Hiermee zijn we zo concreet mogelijk in wat wij binnen één tot enkele jaren willen realiseren. Dit vormt een set van afspraken, waar wij bij de jaarstukken verantwoording voor kunnen afleggen, zodat de P&C cyclus niet alleen financieel inzicht biedt maar ook controleerbare doelen.

We zijn een Global Goal gemeente, onze bijdrage hieraan wordt in het programma toegelicht. Onze doelstellingen zijn gekoppeld aan de maatschappelijke doelen en aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals geformuleerd door de Verenigde Naties.

We hebben de wettelijke beleidsindicatoren, de beleidsindicatoren en de prestatie indicatoren die door de raad zijn vastgesteld opgenomen in de programma's waar ze betrekking op hebben.

Bij de 3e W, 'Wat mag het kosten?', zijn voor 2025 en ook voor 2026 en verder de structurele effecten uit de voorjaarsnota 2025 meegenomen.

In hoofdstuk 3 behandelen wij 10 paragrafen. Het doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid staan in de programma's te bundelen, waarmee u een beter zicht krijgt op deze onderwerpen. Er is ten opzichte van voorgaande jaren een nieuwe wettelijke paragraaf toegevoegd: 'Openbare overheid'.

In hoofdstuk 4 geven wij een totaaloverzicht van de baten en lasten per programma. Vervolgens geven we inzicht in de incidentele baten en lasten en het structureel resultaat. In dit hoofdstuk beschrijven wij ook de ontwikkeling van de schuldpositie van onze gemeente, de geprognoseerde balans en het EMU-saldo en de ontwikkeling van het eigen vermogen. Als laatste vindt u in dit hoofdstuk het meerjarig-investeringsplan.

Tot slot hebben wij de met uw raad afgesproken bijlagen toegevoegd.

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de laatste begroting van deze bestuursperiode 2022-2026. In deze bestuursperiode hebben we te maken gehad met een toenemende stijging van de kosten van de jeugdzorg en een daling van het gemeentefonds naar het 'ravijnjaar' 2026. Deze begroting is dan ook het sluitstuk van een tweejarige bezuinigingsoperatie om dit ravijn te dichten. Bij de kadernota is de raad in staat gesteld een keuze te maken uit een groot aantal besparingsvoorstellen, die nu geland zijn in deze begroting. Ondanks dat niet alle besloten bezuinigingen realiseerbaar zijn, is het gelukt om met deze begroting het volledige ravijn te dempen en kijken wij door onze gezamenlijke inspanningen vooruit naar een evenwichtig financieel meerjarenperspectief. Al met al presenteren we in 2026 een positief resultaat van € 73.043 oplopend tot € 1,1 miljoen in 2029. De deze maand gekomen erkenning en compensatie van het Rijk voor de hoge jeugdzorgkosten in de afgelopen jaren, zit hierin niet verwerkt. Deze willen wij gebruiken om onze financiële positie verder te versterken.

Ondanks de noodzakelijke bezuinigingen zetten we de investeringen in de belangrijkste uitdagingen van deze tijd, woningnood, klimaat en bestaanszekerheid, onverminderd door. De crises waar we vanaf de start van deze bestuursperiode mee te maken kregen, zoals de energiecrisis, de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie, hebben een plek gekregen in onze meerjarenbegroting met verschillende maatregelen om onze inwoners te ondersteunen.

In deze bestuursperiode is een groot aantal besluiten genomen om nieuwe buurten te bouwen, met ruimte voor iedere portemonnee. Deze zitten nu in de realisatiefase. Voorbeelden hiervan zijn het Nobelkwartier en Tuinstraatkwartier in De Bilt, de Oude Brandenburgerweg en Leyenseweg in Bilthoven en de Ambachtsgilden in Westbroek. We zijn ook gestart met grote nieuwe bouwprojecten, zoals de Spoorzone en de Schapenweide, die tezamen meer dan duizend nieuwe woningen zullen opleveren in de komende jaren. Wij lopen niet meer achter, maar kijken positief vooruit.

De energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne duurt voort en zorgt voor energiearmoede onder een deel van de inwoners. De Rijksoverheid stopt helaas met de financiering van energiebesparende maatregelen, maar wij stellen voor in 2026 inwoners te blijven ondersteunen, ook met hulp van de inzet van energiecoaches en klussers van BENG!. Deze maatregelen dragen ook bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen die wij verder versterken door onze programma's voor besparen en isoleren. Daarnaast gaan we in 2026 het wettelijk warmteprogramma opstellen, een warmtebedrijf oprichten en aan de slag met drie wijkuitvoeringsplannen in het kader van de warmtetransitie.

Op het gebied van gezondheid werken we in 2026, zowel lokaal als regionaal, aan de Hervormingsagenda Jeugd van het Rijk. We willen dat kinderen kansrijk opgroeien en zetten in op de beste start met meer voorschoolse educatie (VE). Ook zorgen we voor een optimale leeromgeving door flink te investeren in moderne nieuwe scholen.

Er is niet alleen aandacht voor de jeugd, maar ook voor ouderen. Zo werken we aan valpreventie, ontwikkelen we een scootmobielpool en voeren we voorlichtingscampagnes uit om de digitale weerbaarheid te vergroten.

Gemeente De Bilt is zuinig; we geven nog steeds per inwoner minder geld uit dan vergelijkbare gemeenten. We hebben een slanke organisatie gecreëerd, die haar uiterste best doet om wettelijke taken op een acceptabel niveau uit te voeren. Door in de afgelopen jaren gericht te kijken naar interne processen en die te verbeteren (CBR: Cyclisch, Betrouwbaar en Rechtmatig en het programma Focus en Ruimte) bieden we steeds meer structuur. Een nieuwe impuls in 2026 komt met het vertalen van de politieke doelen naar een organisatieplan en het formuleren van meetbare doelen in de eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode.

In deze bestuursperiode zijn de kosten van de jeugdzorg verder opgelopen. We hebben zowel in 2024 en 2025 maatregelen genomen om de stijging van de kosten af te remmen. Deze maatregelen hebben tijd nodig en leveren inmiddels resultaat op. De maatregelen zetten we voort in 2026. We zien de aantallen kinderen die gebruik maken van jeugdzorg teruglopen. Incidenteel worden de gemeenten bij de septembercirculaire 2025 achteraf gecompenseerd voor de extra uitgaven aan jeugdzorg over de periode 2023-2024 die gemeenten zelf hebben betaald uit de eigen middelen. Zoals gezegd gebruiken wij deze compensatie dan ook om onze financiële positie te versterken.

Het maatregelenpakket jeugd alleen is niet voldoende om de begroting structureel sluitend te krijgen. Daarom hebben we bij de Kadernota 2026 scenario's voorgelegd. Gebleken is dat drie bezuinigingen niet realiseerbaar zijn. Het gaat hier om een structureel bedrag van € 952.000. Daarnaast hebben de motie (M75) en amendementen (A64 en A76) die bij de behandeling van de Kadernota 2026 zijn aangenomen een negatieve impact op het resultaat. Voor 2026 is dit incidenteel € 48.560, structureel heeft het een effect van € 60.000.

Ondanks alle inspanningen voor het realiseren van een gezonde financiële gemeente voor het volgende bestuur houden we onzekerheden. Zoals in de Kadernota 2026 benoemd blijven we risico's lopen in het sociaal domein en de jeugdzorg in het bijzonder. Ondanks de erkenning en de compensatie heeft het Rijk nog te weinig structurele middelen verstrekt voor de kosten van de jeugdzorg. Daarmee is het 'ravijnjaar' vooralsnog verschoven naar 2028. Het is aan een volgend kabinet om hier opnieuw over met gemeenten te gaan onderhandelen. We weten nog niet welke gevolgen de val van het kabinet, verkiezingen en een nieuwe formatie voor financiële effecten hebben. Tot slot is er ondanks de invoering van een nieuwe systematiek in 2024 voor de berekening van het Gemeentefonds, onze grootste inkomstenbron, nog weinig stabiliteit in de financiering. Daarom vinden wij het belangrijk onze eigen financiële positie te blijven versterken en meerjarig overschotten te blijven ramen.

Financieel perspectief

Overzicht financiële positie

Hieronder geven we eerst het totaalsaldo weer van alle in deze begroting verwerkte effecten. In het gepresenteerde begrotingssaldo zijn de ontwikkelingen na de kadernota zoals vermeld in paragraaf 1.3 verwerkt.

Begrotingssaldo

Saldo begroting 2026 - 2029	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	661.646	-961.624	-429.288	-1.122.846
Saldo mutaties reserves	-734.689	-63.511	-63.511	-63.511
Begrotingssaldo na mutaties reserves	-73.043	-1.025.135	-492.799	-1.186.357

Saldo incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves) -/-	59.442			
Structureel begrotingssaldo	-132.485	-1.025.135	-492.799	-1.186.357

Voordelige saldi worden met een "min" teken gepresenteerd.

In de gemeentewet is opgenomen dat "de begroting structureel en reëel in evenwicht is". Structurele lasten worden gedekt met structurele baten, incidentele baten kunnen worden gebruikt om incidentele lasten mee op te vangen. In bovenstaand overzicht zien we dat het structurele resultaat in 2026 positief is omdat de stijging van de kosten van de jeugdzorg incidenteel is. Voor 2027 en verder is sprake van een voordelig (structureel) saldo. Dit komt door de ingeboekte scenario's. In paragraaf 4.2 hebben wij een nadere uitsplitsing van de incidentele baten en lasten opgenomen.

Algemene uitkering

Algemene Uitkering	2025	2026	2027	2028	2029
Meicirculaire 2025	78.826.845	80.908.065	81.571.465	80.531.422	82.185.750

In bijlage 3 is een gedetailleerde opbouw van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire opgenomen.

Reservepositie

Verwachte stand op 31/12 (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Totaal reserves/eigen vermogen	24.512	24.522	25.483	25.913

Schuldpositie

Huidige schuldpositie en verwacht verloop (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Langlopende geldleningen	80.075	90.688	105.790	113.441	112.572

De omvang van de langlopende leningen wordt hoofdzakelijk bepaald door de omvang van ons investeringsprogramma. Voor de komende jaren staan veel investeringen gepland. De belangrijkste investeringen zijn in onderwijshuisvesting, de openbare ruimte, wegen, klimaatadaptatie en de verduurzaming en investering in gemeentelijke gebouwen. Een nadere uitsplitsing van de investeringen is te vinden in paragraaf 4.6.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen op basis van de begroting zoals wij die hebben opgesteld is 1,1. Hiermee ligt het weerstandsvermogen boven de Biltse norm van 1. We zien dat het weerstandsvermogen iets gedaald is. Onze weerstandscapaciteit is ongeveer gelijk gebleven. Het risicoprofiel is gestegen ten opzichte van de realisatie van 2024 en ten opzichte van de begroting 2025. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal bedrijfsvoeringsrisico's, risico's in het fysieke domein en het sociale domein.. Hierdoor staat het weerstandsvermogen enigszins onder druk. Een nadere toelichting op het weerstandsvermogen is te vinden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, hoofdstuk 3.8.

Lokale lastendruk

Ten opzichte van 2025 stijgt de gemiddelde lokale lastendruk voor een alleenstaande huurder met 3,56% en voor een gezin met 2,84%. Voor huiseigenaren stijgt de lokale lastendruk voor een alleenstaande met 4,53% en voor een gezin met 3,98%. Deze stijgingen van lokale lastendruk worden veroorzaakt doordat de rioolheffing stijgt door de afname van het waterverbruik. De lastendruk voor huiseigenaren wordt procentueel hoger doordat ook de OZB stijging wordt meegenomen in het % gemiddelde lastendruk. Een nadere toelichting op de lokale lastendruk is te vinden in de paragraaf lokale heffingen, hoofdstuk 3.4.

Ontwikkelingen na de Kadernota

Saldo begroting na de kadernota

In onderstaande tabel zijn de mutaties van het begrotingssaldo 2026 sinds de kadernota 2026 opgenomen:

Saldo Begroting 2026	2026	2027	2028	2029
Saldo Kadernota 2026	-864.770	-1.945.150	-1.464.686	-2.056.064
Ontwikkelingen na kadernota				
Niet te realiseren scenario's	952.000	952.000	952.000	952.000
Algemene uitkering (meicirculaire 2025)	407.444	395.869	438.402	299.118
moties en amendementen	108.560	60.000	60.000	60.000
aanvullende budget effecten	-676.277	-487.854	-478.515	-441.411
Totaal	-73.043	-1.025.135	-492.799	-1.186.357

Niet te realiseren scenario's kadernota 2026

Bij de kadernota 2026 heeft de raad keuzes gemaakt voor scenario's om te komen tot een sluitende begroting 2026-2029. Gebleken is dat 3 bezuinigingen niet realiseerbaar zijn voor een totaal bedrag van € 952.000 structureel. Dit zijn:

- Scootmobielen alleen voor minder draagkrachtige huishoudens vergoeden € 200.000, Dit is het volledige bedrag voor deze voorziening. De financiering van deze hulpmiddelen is aangepast van koop naar huur. Echter hebben we nog afschrijvingslasten vanuit de koop constructie. Daarbovenop komen de huurkosten voor nieuwe toewijzingen. Het volledig beschikbare budget is ingeboekt als bezuiniging.
- 70% realisatiepercentage investeringen: vrijval kapitaallasten. In de begroting zit al een stelpost van € 400.000 voor vrijval van kapitaallasten. Hiermee is geen rekening gehouden bij de berekening voor de scenario's. Om het 70% realisatiepercentage te handhaven dient deze bezuiniging gecorrigeerd te worden met € 400.000.
- Verbonden partijen: 3% taakstellende bezuinigingen. Aan de verbonden partijen is nadrukkelijk gevraagd om te bezuinigen. Ondanks dat bij enkele partijen een bezuiniging wordt gerealiseerd zien we ook een toename van de kosten. Hierdoor wordt de stijging van de kosten beperkt maar behalen we niet de gewenste bezuiniging voor onze eigen begroting. Het merendeel van de verbonden partijen hebben overigens geen of een beperkte bezuiniging gerealiseerd. Het totale stijging aan lasten voor de verbonden partijen blijft wel binnen de beschikbare middelen in de begroting voor indexering.

Algemene uitkering

Over de ontwikkelingen in de algemene uitkering en de effecten van de meicirculaire bent u zoals gebruikelijk per brief op 1 juli 2025 geïnformeerd. In bijlage 3 staat de opbouw van de algemene uitkering voor 2026 op basis van de meicirculaire weergegeven.

De septembercirculaire is op 16 september verschenen. Deze is zoals gebruikelijk niet verwerkt in deze begroting. Over de effecten van de septembercirculaire wordt u apart per brief geïnformeerd.

Aanvullende budgetontwikkelingen

Er is een aantal ontwikkelingen die nog niet voorzien waren, die wel van invloed zijn op ons begrotingssaldo.

Budgetontwikkelingen	2026	2027	2028	2029
herberekening afval en riool	-258.227	-264.253	-257.851	-198.652
vrijval indexering 2026	-218.050	-223.601	-220.664	-242.759
uitstel verkoop gemeentelijk vastgoed	-200.000			
Overige budgetontwikkelingen	-676.277	-487.854	-478.515	-441.411

Herberekening afval en riool

Bij de kadernota zijn de kosten voor afval en riool geïndexeerd voor prijsstijgingen. De tarieven, maar ook de opbrengsten, worden jaarlijks bepaald bij het opstellen van de begroting. Er wordt dan een berekening gemaakt om de kosten voor afval en riool kostendekkend te maken.

Indexering 2026

In de kadernota was de budgetontwikkeling begroot op totaalniveau. Bij de verdeling op detail kan een deel terugvloeien naar de algemene middelen.

Verkoop gemeentelijk vastgoed

Een deel van het te verkopen gemeentelijk vastgoed vindt plaats in 2026 in plaats van 2025.

Programma 1: Bestuur en burgerzaken

Omschrijving Programma

Dit programma gaat over het bestuur van de gemeente en de dienstverlening. Het bestuur bestaat uit de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De dienstverlening gaat bijvoorbeeld over paspoorten en het bijhouden van persoonsgegevens. De inwoners kiezen de gemeenteraad en spreekt namens de mensen in de gemeente. De raad stelt het beleid op hoofdlijnen vast en het college voert dit beleid uit. De gemeenteraad controleert of het college de afspraken goed uitvoert.

Gewenste maatschappelijke effecten

Inwoners, ondernemers en organisaties werken samen aan het oplossen van problemen in de samenleving. Iedereen voelt zich gehoord en gezien. De lokale democratie is sterk. De gemeente helpt inwoners en andere klanten klantgericht en snel.

Bijdrage programma 1 aan de Global Goals

Dit programma draagt bij aan een sterke lokale democratie (GG 16) en met participatie werken we samen om onze doelstellingen te behalen (GG17) en proberen we iedereen te betrekken om de ongelijkheid te verminderen. (GG10)

Wat willen we bereiken?

Organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen

Op 18 maart 2026 organiseren we de gemeenteraadsverkiezingen volgens de normale cyclus.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren de Gemeenteraadsverkiezingen en verkiezingsproces in maart 2026

In maart 2026 organiseert de gemeente De Bilt de verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad. We zorgen voor een goede voorbereiding en uitvoering volgens de Kieswet. Dat betekent: het tijdig aanwijzen en inrichten van toegankelijke stemlokalen, het werven en trainen van stembureauleden en het bezorgen van stempassen en kieslijsten. We informeren inwoners onder meer via de website, sociale media, lokale krant, stemhulp en de gemeentelijke nieuwsbrief. Op de verkiezingsdag zorgen we voor een ordelijk en toegankelijk stemproces.

Na het tellen van de stemmen volgt de vaststelling van de uitslag, de installatie van de nieuwe gemeenteraad en het inwerkproces voor nieuwe raadsleden.

Wat willen we bereiken?

Als bestuur weten we wat er leeft in de gemeente De Bilt, zoeken we actief het gesprek met de samenleving op en faciliteren we ontwikkelingen en initiatieven waar mogelijk.

Als hoogste bestuursorgaan geeft de gemeenteraad namens de inwoners richting aan de toekomst van de gemeente. Dat doet zij door duidelijke kaders te stellen en scherp toe te zien op de uitvoering daarvan. Het college voert het beleid uit binnen deze kaders en legt daarover op een transparante en toegankelijke manier verantwoording af.

De raad neemt besluiten die begrijpelijk en rechtmatig zijn. Transparantie staat centraal: inwoners mogen weten wat er speelt, hoe besluiten tot stand komen en waar ruimte is voor hun inbreng. De raad gebruikt hiervoor begrijpelijke taal en verschillende kanalen, zodat informatie iedereen kan bereiken.

Bij onderwerpen die belangrijk zijn voor de gemeenschap maakt het gemeentebestuur bewust ruimte voor ontmoeting, gesprek en invloed. Initiatieven uit de samenleving worden, waar mogelijk, ondersteund met kennis, netwerk of middelen. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners worden vroegtijdig betrokken en krijgen een stem die ertoe doet. Zo komt de gemeente tot beslissingen die breed worden gedragen, eerlijk zijn en bijdragen aan een sterke toekomst voor De Bilt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan de speerpunten griffieplan 2024-2026

De raadsgriffie en de gemeenteraad werken aan de uitvoering van het griffieplan 2024-2026. Dit plan versterkt de ondersteuning van de raad, zodat raadsleden hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol beter kunnen vervullen. De griffie wordt uitgebreid en werkt meer gestructureerd, met duidelijke taakverdeling en meer specialisatie, onder andere op communicatie. Er komt meer aandacht voor strategische advisering, zichtbaarheid van de raad en samenwerking met de samenleving en regionale partners. Zo bouwt de raadsgriffie aan een toekomstbestendige griffie die de raad helpt goede besluiten te nemen. In 2026 komt er een evaluatie van het griffieplan.

We geven uitvoering aan het programma raads werkgroep Vergadermodel

De raad voert het programma van de raads werkgroep vergaderwijze uit op basis van de aanbevelingen uit de rapportage Evaluatie vergaderwijze gemeenteraad De Bilt 2024. Met aanpassingen in vergaderstructuur, vergadercultuur en vergadervaardigheden wil de raad effectiever werken, meer inhoudelijk debat voeren en beter samenwerken. De raad wordt eerder betrokken bij het maken van beleid, met het college als aangever en met inzet van een nieuwe 'gereedschapskist'. De (strategische) agendacommissie bewaakt de informatievoorziening, de rol van de raad bij het vormen van beleid en de kwaliteit van raadsvoorstellen. Ook komt er een agenda die richting geeft bij het ontwikkelen van beleid. Bij besluitvorming weegt de raad wensen en opvattingen van inwoners mee, met inzet van verschillende communicatiemiddelen voor diverse doelgroepen, zowel online als offline.

Wat willen we bereiken?

Geven van voldoende ruimte en mogelijkheden aan belanghebbenden en belangstellenden om te participeren in projecten en beleidstrajecten

De gemeente geeft mensen genoeg kans om mee te doen aan projecten en plannen. We leggen duidelijk uit wat hun rol is, hoeveel ze mee kunnen bepalen en hoe hun inbreng wordt meegenomen in de besluitvorming.

Wat gaan we daarvoor doen?

We evalueren de rol van de externe participatiecoördinator

In 2026 presenteert de participatiecoördinator zijn bevindingen aan de gemeente. De pilot komt hiermee ten einde en wordt geëvalueerd. De bevindingen worden in advies voorgelegd aan het College en de Gemeenteraad.

We implementeren en gebruiken gebiedsagenda's voor de verschillende dorpen

In 2025 hebben we een start gemaakt met de interne gebiedsoverleggen (De Bilt, de Groene Kernen en Bilthoven). We werken in deze overleggen met een zogenoemde gebiedsagenda. Dit zijn digitale kaarten waarin werkzaamheden en projecten uitgevoerd door de gemeente inzichtelijk worden gemaakt. Ook worden op deze digitale kaarten de verschillende inwonerinitiatieven getoond. Deze gebiedsagenda's zijn voor intern gebruik, waarmee we de integraliteit van het werken in de gebieden willen bevorderen. In 2026 werken we dit verder uit.

We implementeren het participatiebeleid

In 2026 zetten we verder in op duidelijke en transparante inwonersparticipatie. Bij elk participatietraject zijn het doel, de kaders en het participatieniveau vooraf helder, is bekend welke rol en invloed iedere deelnemer heeft in elke fase, en worden de verschillende belangen inzichtelijk gemaakt.

Daarnaast wordt ingezet op transparante verslaglegging van participatieprocessen. Bij ieder project wordt een participatieverslag opgesteld, zodat duidelijk is hoe bewoners en andere betrokkenen hebben bijgedragen en wat er met hun inbreng is gedaan.

Ook maken we gebruik van verschillende middelen om makkelijk in contact te komen met onze inwoners, zoals het participatieplatform (www.doemeedebilt.nl), korte enquêtes en het inwonerspanel. Deze digitale middelen maken deelname op elk moment mogelijk en spreken een breder publiek aan of specifieke doelgroepen.

We organiseren een technische avond tussen Raad en College over hun rol in het participatieproces. Tijdens deze bijeenkomst bespreken we de samenwerking en verantwoordelijkheden in participatietrajecten en stemmen deze waar nodig af.

We organiseren jaarlijks een netwerkbijeenkomst voor alle bewonersverenigingen

We blijven contact houden met de bewonersverenigingen, zowel met de oude als met de nieuwe. Meander Omnium helpt ons met buurtbemiddeling. Daardoor kunnen inwoners hulp krijgen bij het oplossen van problemen met burens. Elk jaar organiseren we een bijeenkomst voor alle bewonersverenigingen. Daar kunnen ze ervaringen delen en van elkaar leren.

Wat willen we bereiken?

We hebben een kinderburgemeester die alle kinderen uit de gemeente vertegenwoordigt

De kinderburgemeester vertegenwoordigt alle kinderen uit de gemeente en laat de burgemeester en de gemeenteraad weten wat voor de kinderen in de gemeente De Bilt belangrijk is. De kinderburgemeester wordt gekozen door een selectiecommissie en benoemd voor één schooljaar.

Elke kinderburgemeester maakt een eigen plan rond een belangrijk maatschappelijk thema en voert dat uit.

Daarnaast gaat de kinderburgemeester mee naar evenementen, zoals de intocht van Sinterklaas en Koningsdag, en houdt soms een korte toespraak. Aan het eind van het schooljaar wordt er een nieuwe kinderburgemeester geselecteerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

De kinderburgemeester levert een plan op en voert het plan uit

De kinderburgemeester voor schooljaar 2025/2026 heeft het thema 'Sport voor iedereen' gekozen.

Wat willen we bereiken?

Het optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening van burgerzaken

We willen dat burgers 24/7 eenvoudig hun zaken kunnen regelen, zoals het aanvragen van paspoorten, rijbewijzen en uittreksels. Daarom investeren we in ons digitaal loket. Ook willen we dat burgers sneller worden geholpen. Hiervoor gaan we aan de slag met onze (telefonische) bereikbaarheid en onze processen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We implementeren applicatie Burgerzaken

Eind 2025 is de implementatie van de applicatie Burgerzaken afgerond. Onderdeel van de implementatie zijn de zogenaamde 'e-diensten'. E-diensten zijn de digitale mogelijkheden voor inwoners om producten en diensten van burgerzaken aan te vragen. Met de invoering van de e-diensten verwachten we vanaf het eerste kwartaal van 2026 een aantal processen eenvoudiger te kunnen afhandelen en daarmee de snelheid van onze dienstverlening te verhogen.

We informeren inwoners en benutten de beschikbare capaciteit efficiënt

De vraag naar paspoorten en ID-kaarten is nog steeds hoog. Dit komt door de aangepaste geldigheidsduur. In 2026 verwachten we een toename van bijna 1.400 aanvragen. We zetten onze schaarse capaciteit zo goed mogelijk in om alle aanvragen tijdig te behandelen. We houden daarom de wachttijden in de gaten. Als het nodig is, zetten we extra mensen in bij de balie en het KCC. We voegen tijdig extra aanvraagmomenten toe voor inwoners. Ook vragen we inwoners om gemaakte afspraken op tijd af te zeggen, zodat we de beschikbare ruimte kunnen opvullen. Toch zal het niet altijd lukken om wachttijden te voorkomen.

We optimaliseren onze processen

In 2026 zullen wij processen verder verfijnen. Inzet is om alle processen te verbeteren en eenvoudiger te maken, zodat de dienstverlening aan inwoners verbetert.

We verbeteren de telefonische bereikbaarheid

We werken verder aan goede telefonische bereikbaarheid van onze medewerkers. In 2026 starten we regionaal een project voor de verdere verbetering van onze telefonie. We doen onderzoek naar de telefonie(platformen) van de toekomst, zoals het invoeren van bellen via MS Teams. Het project start in het eerste kwartaal van 2026.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Er zijn geen wettelijke indicatoren.

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024
Opkomst bij verkiezing gemeenteraad	63,76	-	-
Rapportcijfer van inwoners voor gemeentebestuur	-	6,2	-
Percentage inwoners dat zich goed vertegenwoordigd voelt door gemeenteraad	-	18%	-
Percentage inwoners dat vertrouwen heeft in college van B&W	-	36%	-
Percentage inwoners dat voldoende invloed heeft op wat gemeente doet	-	13%	-
Rapportcijfer van inwoners voor de wijze waarop zij betrokken worden bij het maken van beleid en plannen en bij projecten	-	5,9	-
Rapportcijfer inwoners voor woon- en leefklimaat	-	7,9	-
Percentage inwoners dat zich betrokken voelt bij de eigen buurt	-	50%	-
Rapportcijfer inwoners voor gemeentelijke informatievoorziening	-	6,7	-
Rapportcijfer inwoners voor gemeentelijke website	-	6,9	-

Bron indicatoren 2 t/m 10: tweejaarlijks(e) Gemeentebeleidsmonitor. Dit onderzoek is voor het laatst gehouden in 2023 en wordt eind 2025 opnieuw gehouden

*In 2023 is een andere goedkopere onderzoeksmethode met minder werkdruk voor de organisatie gekozen waarbij deze vragen zijn meegenomen in het inwonersonderzoek in plaats van in een apart klanttevredenheidsonderzoek onder klanten die onlangs contact hebben gehad met de gemeente.

Prestatie indicatoren	2023	2024	2025	2026
Rapportcijfer inwoners voor algemene gemeentelijke dienstverlening	6,8	-	-	-
Rapportcijfer klanttevredenheid over balie dienstverlening*	7,6*	-	-	-
Rapportcijfer klanttevredenheid over telefonische dienstverlening	7,0*	-	-	-
Rapportcijfer klanttevredenheid over digitale dienstverlening	6,8 *	-	-	-
% facturen binnen 30 dagen afgehandeld			75%	75%

Bron indicatoren 1 t/m 4: tweejaarlijks(e) Gemeentebeleidsmonitor. Dit onderzoek is voor het laatst gehouden in 2025 en wordt eind 2027 opnieuw gehouden.

*In 2023 is een andere goedkopere onderzoeksmethode met minder werkdruk voor de organisatie gekozen waarbij deze vragen zijn meegenomen in het inwonersonderzoek in plaats van in een apart klanttevredenheidsonderzoek onder klanten die onlangs contact hebben gehad met de gemeente.

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de beleidsmatige bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling en de daarmee samenhangende risico's vermeld.

Verbonden Partij	Bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen	Risico's
Vereniging Nederlandse Gemeenten	Het individueel bijstaan van haar leden bij het vervullen van de gemeentelijke bestuurstaken Het collectief behartigen van de belangen van de gemeenten bij andere overheden Het collectief optreden namens de gemeentelijke werkgevers.	Geen
Provinciale afdeling VNG	Het collectief behartigen van de belangen van de gemeenten op provinciale schaal Het bieden van een platform en netwerk voor gemeentebestuurders.	Geen
Platform Middelgrote Gemeenten (M50)	Het bieden van een platform en netwerk voor gemeentebestuurders.	Geen

Kaderstellende nota's

2018 Gedragscode Integriteit Bestuurders De Bilt

2022 Archiefverordening Gemeente De Bilt

2023 Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad De Bilt

2023 GemeenteBeleidsMonitor De Bilt

2023 Verordening op het burgerinitiatief

2023 Inwonersonderzoek

2023 Verordening op de raadscommissies De Bilt

2023 Beleidsregels wet Bibob Gemeente De Bilt

2025 Herijking participatiebeleid 2025

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en Burgerzaken	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.421.115	3.085.519	3.124.716	3.112.824	3.112.824	3.112.762
0.2 Burgerzaken	1.475.240	1.446.797	1.469.639	1.428.938	1.428.938	1.428.938
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.686.136	1.712.314	1.801.165	1.677.287	1.669.427	1.672.740
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	6.582.491	6.244.630	6.395.520	6.219.049	6.211.189	6.214.440
Baten						
00 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	-119.690	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-1.090.100	-872.551	-943.554	-943.554	-943.554	-943.554
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-279.107	-1.812.379	-647.129	-447.129	-447.129	-447.129
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	-1.488.897	-2.684.930	-1.590.683	-1.390.683	-1.390.683	-1.390.683
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	5.093.594	3.559.700	4.804.837	4.828.366	4.820.506	4.823.757
Saldo na bestemming reserves	5.093.594	3.559.700	4.804.837	4.828.366	4.820.506	4.823.757

Programma 2: Veiligheid

Omschrijving programma

Veiligheid is een van de belangrijkste taken van de gemeente. We kunnen dit niet alleen. Daarom werken we samen met andere organisaties.

We pakken veiligheid aan op alle onderdelen van de veiligheidsketen. Die bestaat uit:

- vooraf risico's beperken (pro-actie)
- problemen voorkomen (preventie)
- goed voorbereid zijn (preparatie)
- snel ingrijpen bij incidenten (repressie)
- nazorg bieden (nazorg)

We vragen ook inwoners, bezoekers, ondernemers en partners om mee te doen. Iedereen heeft een eigen rol in het zorgen voor een veilige gemeente.

Gewenste maatschappelijke effecten

De gemeente De Bilt is een fijne plek om te wonen. Veel mensen voelen zich hier veilig. Dat is belangrijk.

Samen met onze partners werken we aan nog meer veiligheid. We zorgen voor een goede openbare orde in de hele gemeente.

Bijdrage programma 2 aan de Global Goals

We signaleren problemen op tijd en bieden hulp. Als het nodig is, geven we maatwerk. Zo zorgen we vanuit het programma Veiligheid voor rust en stabiliteit. Hiermee dragen we bij aan het voorkomen van maatschappelijke achteruitgang en het tegengaan van armoede (GG 1 en 3).

Wij zetten ons met de activiteiten in het programma Veiligheid in voor het bevorderen van vrede, justitie en sterke publieke diensten (GG 16).

Wat willen we bereiken?

Inwoners zijn en voelen zich veilig in onze gemeente

We werken samen met onze partners aan een veilige gemeente. We willen de openbare orde versterken. Als het nodig is grijpen we extra in zodat de situatie niet verder uit de hand loopt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan

Het huidige Integraal Veiligheidsplan (IVP) loopt tot en met 2026. We voeren daarom dit IVP nog steeds uit in 2026. Tegelijk starten we met het maken van een nieuw IVP. Dit doen we samen met de BES-gemeenten: Soest, Bunschoten, Eemnes en Baarn, met wie wij door hetzelfde basisteam van de politie worden bediend. Hiervoor maken wij een evaluatie van het huidige IVP. Daarnaast maken we een overzicht van nieuwe (regionale) ontwikkelingen en trends. Zo zorgen we dat het nieuwe IVP vanaf 2027 goed aansluit bij wat er speelt in de regio.

Wat willen we bereiken?

Tegengaan van ondermijning

We gaan de vermenging van onder- en bovenwereld tegen. Zo zorgen we ervoor dat criminelen geen voordeel krijgen van de overheid. Waar mogelijk doorbreken wij de economische machtsposities die zijn opgebouwd met kapitaal uit criminele activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan verder met de implementatie en toepassing van de aanpak mensenhandel

We werken nauw samen met de BES-gemeenten en het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Midden Nederland (RIEC MN). Het RIEC helpt ons bij de aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. Samen voeren we de aanpak van mensenhandel verder uit. We zorgen dat deze aanpak goed werkt in de praktijk.

We gaan verder met het professionaliseren van de toepassing van de wet BIBOB

Om de wet Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) goed uit te voeren en malafide ondernemers te weren werken wij een concreet voorstel uit. Zo faciliteren wij de gemeentelijke organisatie met gereedschap, kennis en tijd. Daarnaast willen we een lokale BIBOB-coördinator aanstellen en dragen we bij aan het realiseren van het BIBOB Expertiseteam BES.

We verzorgen awareness trainingen en geven voorlichtingen aan interne en externe partners

We maken mensen bewust van de risico's van georganiseerde criminaliteit. Dit doen we samen met het RIEC Midden-Nederland. We geven minimaal één keer per jaar trainingen en voorlichting over georganiseerde criminaliteit aan collega's en partners buiten de gemeente. Ook delen we onze successen en publieksinformatie met inwoners.

We voeren 2 tot 4 keer per jaar (georganiseerde) integrale controles uit van bedrijven en panden

Wij controleren regelmatig bedrijven en panden. Dit doen we samen met partners zoals de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU), brandweer, politie, arbeidsinspectie, belastingdienst, Stedin en Douane. We organiseren deze controles 2 tot 4 keer per jaar.

Soms voeren veiligheidspartners strafrechtelijke acties uit in onze gemeente. Als dat gebeurt, proberen wij indien mogelijk en gewenst aan publiek en betrokkenen/omwonenden uit te leggen wat er aan de hand is. Deze acties hebben regelmatig te maken met ondermijning.

We richten ons vooral op het buitengebied, bedrijventerreinen en vakantieparken.

Wat willen we bereiken?

Inwoners die aandacht nodig hebben en/of in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af

Wij helpen mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen. We bieden hulp, zorgen voor samenwerking tussen hulpverleners en brengen rust en stabiliteit. Dit is een wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente. We willen voorkomen dat mensen zichzelf, anderen of de samenleving schade doen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De interventiespecialisten veiligheid grijpen in bij onveilige situaties

Onze interventiespecialisten veiligheid grijpen in op de thema's:

- *PGA*, (Persoonsgerichte Aanpak)
- *Top-X*, (gerichte aanpak om de meest overlast veroorzakende of criminele personen in kaart te brengen, om vervolgens gerichte en effectieve interventies te kunnen plegen door samenwerking tussen verschillende instanties zoals politie, gemeenten en hulpverlening.)
- *Ketenregie*, (afstemmen en coördineren dat de juiste acties/hulp/interventies toegepast worden bij complexe problematiek.)
- *PmVG*, (personen met verward gedrag)
- *OGG*, (Onbegrepen Gedrag met Gevaarsrisico)

We grijpen op tijd in en doen wat nodig is om te voorkomen dat zorg/veiligheidsproblematiek (verder) escaleert. In het belang van de veiligheid leveren we maatwerk voor inwoners vanuit de PGA en PmVG. Indien nodig schakelen we met het Zorg- en Veiligheidshuis.

We zetten de samenwerking met het Veiligheidshuis voort

Wij zetten de samenwerking met het Veiligheidshuis voort. Het veiligheidshuis pakt in samenwerking met ons complexe casuïstiek op en helpt het om doorbraken te realiseren.

Wat willen we bereiken?

Zo min mogelijk overlast van jeugd en een effectieve benadering van jeugdgroepen

We voorkomen grensoverschrijdende jeugd- en jongerenoverlast en eventuele doorontwikkeling naar criminaliteit. Hier worden verschillende interventies voor ingezet, afhankelijk van de aard en omvang. We willen in Bilthoven Zuid de leefbaarheid bevorderen door vervolg te geven aan de lopende aanpak met de verschillende ketenpartners.

Wat gaan we daarvoor doen?

We brengen jongerengroepen in beeld

Met de methodiek 'De Voorkant' brengen wij alle (dus ook de niet-overlast gevende) jongerengroepen in beeld.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van digitale weerbaarheid van onze inwoners en bedrijven

We verbeteren de digitale weerbaarheid door het promoten van weerbaarheidstrainingen. We richten ons vooral op jongeren, ouderen en ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren voorlichtingscampagnes uit

We communiceren op verschillende manieren over het verbeteren van digitale weerbaarheid naar diverse doelgroepen zoals bedrijven, ouderen en jongeren. Daarnaast organiseren en promoten we weerbaarheidstrainingen, workshops en andere bijeenkomsten. Voor elke doelgroep wordt minstens één keer per jaar een activiteit georganiseerd.

Wat willen we bereiken?

Zichtbaar toezicht en handhaving op een effectieve, veilige en professionele wijze

We werken meer en meer wijk- en buurtgericht, informatiegestuurd en preventief. Dit komt onze slagkracht ten goed en zo ontdekken wij trends en ontwikkelingen op tijd en sturen wij preventief bij. Dit doen wij in samenwerking met politie en onze andere ketenpartners.

Wat gaan we daarvoor doen?

We benutten voor de inzet van BOA's de samenwerkingsovereenkomst

We benutten de samen met de BES-gemeenten gesloten samenwerkingsovereenkomst waarin gemeenten onderling hun boa's kunnen uitlenen of inlenen wanneer dit noodzakelijk is.

We voeren het werkplan toezicht en handhaving uit

We voeren het werkplan uit en werken daarbij meer wijk- en buurtgericht, informatie gestuurd en preventief, zodoende ontdekken wij trends en ontwikkelingen sneller en sturen wij eerder preventief bij met politie en/of andere ketenpartners. Dit komt de slagkracht van onze gemeente ten goede.

Wat willen we bereiken?

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) biedt voldoende bescherming aan onze inwoners.

In opdracht van ons beschermt de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) onze inwoners tegen risico's (preventief) en biedt efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crisisbeheersing (repressief).

Wat gaan we daarvoor doen?

We passen de brandweerposten Groenekan en De Bilt aan

We passen de brandweerposten Groenekan en De Bilt aan om tot een stabiele paraatheid te komen. De planning is dat de aanpassing van brandweerpost Groenekan in 2025 start. Voor de brandweerpost De Bilt zijn plannen in voorbereiding om een nieuwe post op de gemeentewerf te realiseren.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op uitersten in de samenleving en radicalisering

We hebben voldoende aandacht voor tegenstellingen in de samenleving (o.a. polarisatie en radicalisering) de nazorg van ex-gedetineerden, persoonsgerichte aanpak (PGA) en complexe casuïstiek (top-X). In samenwerking met de ketenpartners worden meldingen opgepakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan actief op zoek naar signalen van radicalisering

Radicalisering signaleren wij zo vroeg mogelijk, dit doen wij op plekken waar risicogroepen komen: op scholen, in de wijk, bij buurtcentra, maar nadrukkelijk ook thuis en bij vrienden. Hiervoor benutten wij ons netwerk van ketenpartners én de kennis bij de gemeente. Noodzakelijke repressieve maatregelen nemen wij in nauwe samenwerking met de relevante ketenpartners.

We voeren een persoonsgerichte aanpak uit

Wij voeren als gemeente met politie en andere ketenpartners de persoonsgerichte aanpak PGA) uit met als doel om crimineel en/of overlastgevend gedrag van een persoon te stoppen. Deze aanpak is gericht op het bieden van een mix van interventies, waaronder zorg, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke maatregelen, om de problemen van de betreffende persoon aan te pakken en recidive te voorkomen.

We werken vanuit een preventieve aanpak als het gaat om uitersten in de samenleving

We hebben toenemende aandacht voor het tegengaan van polarisering, radicalisering en maatschappelijke onrust. Wij doen dit vanuit een preventieve aanpak.

Wat willen we bereiken?

Effectief en snel ingrijpen om een (veiligheids)kwesitie niet groter te laten worden en bieden inzet op onderwerpen waar de actualiteit om vraagt

Dit doen we bij crises en incidenten, maatschappelijke onrust, maar ook bij bijvoorbeeld woninginbraakgolven, bankhelpdeskfraude, (grensoverschrijdende) overlastsituaties en andere gebeurtenissen die de veiligheid van onze inwoners raken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We doen indien noodzakelijk extra inzet van capaciteit en middelen

We reageren adequaat op crises, calamiteiten en acute danwel grensoverschrijdende overlast. Ook als hiervoor onvoorziene middelen en inzet benodigd is.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke Indicatoren	2022	2023	2024
Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren van 12-17)	4,8	5,8	6,0
Winkeldiefstal (aantal per 1.000 inwoners)	0,6	0,8	0,7
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2,1	2,3	2,6

Diefstal uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	3,1	3,2	2,4
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	4,8	4,8	4,2

Bron www.waarstaatjegemeente.nl, Laatste bekende cijfers 2024.

Beleidsindicator	2022	2023	2024
Diefstal uit/vanaf personenauto (aantal per 1.000 inwoners)	3,2	2,8	4,0
Percentage bevolking dat zich veilig voelt in de eigen buurt ¹	94%	*	*
Diefstal van fiets (aantal per 1.000 inwoners)	6,0	6,4	4,4

¹ Gebaseerd op de gemeentelijke beleidsmonitor, een onderzoek dat 2-jaarlijks plaats vindt.

Prestatie indicator	2022	2023	2024	2025
Ontvangen Meld Misdaad Anoniem (MMA) meldingen	18	36	18	45

Ad 1) De doelstelling bij deze indicator is dat wij zoveel mogelijk MMA-meldingen willen ontvangen zodat we enerzijds een grote meldingsbereidheid realiseren en anderzijds beter zicht op criminele activiteiten en trends krijgen waarmee we een effectiever en passender aanpak kunnen uitwerken in samenwerking met onze (keten)partners zoals bijvoorbeeld politie en Openbaar Ministerie.

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de beleidsmatige bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling en de daarmee samenhangende risico's vermeld.

Verbonden Partij	Bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen	Risico's
Halt Regio Utrecht	Halt levert een bijdrage aan de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit. Daarnaast is Halt actief op het gebied van advisering, voorlichting en de ontwikkeling en uitvoering van preventieprojecten.	Geen
Veiligheidsregio Utrecht	Het doel van de Veiligheidsregio Utrecht is het beschermen van inwoners tegen risico's (preventief) en het bieden van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en crisisbeheersing (repressief). Daarnaast is het doel van de VRU het realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van crisisbeheersing in alle Utrechtse gemeenten.	Op dit moment is er nog geen besluit genomen in het AB over de toekomstscenario's. De VRU informeert gemeenten over relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding voor is worden eventuele financiële consequenties via een begrotingswijziging voorgelegd aan het algemeen bestuur en de gemeenten.
Bureau Regionale Veiligheidsstrategie	Bureau RVS ondersteunt bij diverse veiligheidsprojecten, versterkt de uitvoering van de Regionale Veiligheidsstrategie, door gemeenten en alle andere veiligheidspartners te inspireren. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak van ondermijning, radicalisering en digitale veiligheid. Het doel van deze inspanningen is om de subjectieve- en objectieve veiligheid in de regio en in De Bilt te vergroten.	Geen

Kaderstellende nota's

1. IVP BES-gemeenten 2023-2026
2. Gemeente Beleidsmonitor 2023
3. Programmabegroting 2026 VRU
4. Regionaal Crisisplan 2024-2027 VRU
5. Algemene plaatselijke verordening De Bilt 2024
6. Beleidsnota Mensenhandel De Bilt 2024
7. Wegsleepverordening gemeente De Bilt 2023
8. Beleidsregels artikel 13b Opiumwet gemeente De Bilt 2020
9. Beleidsregels Wet aanpak woonoverlast 2019
10. Beleidsregels voor de toepassing van de Wet Bibob Gemeente De Bilt 2023

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.680.953	4.034.548	4.328.546	4.326.532	4.324.516	4.322.501
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.249.572	1.670.133	1.564.701	1.564.701	1.564.701	1.564.557
Totaal 01 Veiligheid	4.930.525	5.704.681	5.893.247	5.891.233	5.889.217	5.887.058
Baten						
01 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-33.565	-47.400	-47.400	-47.400	-47.400	-47.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	-78.953	-81.530	-85.074	-85.074	-85.074	-85.074
Totaal 01 Veiligheid	-112.518	-128.930	-132.474	-132.474	-132.474	-132.474
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	4.818.007	5.575.751	5.760.773	5.758.759	5.756.743	5.754.584
Saldo na bestemming reserves	4.818.007	5.575.751	5.760.773	5.758.759	5.756.743	5.754.584

Programma 3: Verkeer en vervoer

Omschrijving programma

Het programma Verkeer en Vervoer werkt aan een fijne en veilige leefomgeving. We willen dat woonwijken prettig zijn om in te verblijven. We zorgen voor verkeersveiligheid, goede bereikbaarheid en een goede doorstroming van verkeer.

We werken aan nieuwe inrichting van wegen en fietspaden. Ook regelen we het verkeer beter en maken het vervoer duurzamer.

De Mobiliteitsvisie 2035 is de basis voor ons beleid. We werken aan een gemeente die groener, veiliger, duurzamer en toegankelijker is voor iedereen.

Gewenste maatschappelijke effecten

Binnen dit programma streven we de volgende doelen naar:

1. Vermindering of gelijk houden van het autoverkeer.
2. Duurzame lokale en regionale bereikbaarheid voor inwoners en bedrijven. De fiets, het openbaar en deelvervoer zijn de komende jaren een aantrekkelijk alternatief voor de privé auto'.
3. Inwoners verplaatsen zich over verkeersveilige straten.
4. Openbaar vervoer is een bereikbare en aantrekkelijke vorm van verplaatsen met het knooppunt station Bilthoven en de Bilt-Zuid als centrale punten.
5. Bij toenemende intensiteiten van alle verkeersmodaliteiten zetten we ons in voor maatregelen om de verkeersveiligheid, verkeersafwikkeling en leefbaarheid te waarborgen.
6. De openbare verlichting draagt bij een goede oriëntatie in de openbare ruimte, de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid.
7. De doorlopende uitbreiding van het aantal e-laadpunten bevordert elektrisch rijden en draagt bij aan vermindering van emissie schadelijke stoffen.

Bijdrage programma 3 aan de Global Goals

We werken aan betrouwbare, duurzame en veerkrachtige straten. (GG 9, 11 en 13)

We zetten ons in voor veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, met verbetering van de verkeersveiligheid Dit realiseren we door met de provincie het openbaar vervoer efficiënt in te zetten of uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare omstandigheden. (GG 11)

We vergroten de mogelijkheden voor e-laden en zetten in op klimaatbestendige infrastructuur. (GG 9 en 13)

Wat willen we bereiken?

Benutten van het bestaande mobiliteitsnetwerk

In onze onderzoeken en projecten kijken we samenhangend naar de openbare ruimte. We werken samen met stedenbouw, landschap, cultureel erfgoed, duurzaamheid en beheer openbare ruimte. Zo maken we mooie en veilige straten.

Bij ontwikkelingen in de gemeente gebruiken we voor mobiliteit de STOMP-methode. Dit volgt uit de Mobiliteitsvisie 2035. We geven voorrang in de volgorde:

- Stappen (lopen)
- Trappen (fietsen)
- Openbaar vervoer
- Mobility as a service (deelvervoer zoals deelfiets en deelauto)
- Privéauto

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan het beheerplan civiele kunstwerken

De gemeente De Bilt beheert ongeveer 25 bruggen en viaducten. We onderhouden ze volgens de landelijke afspraken (CROW-niveau 'basis'). Met regelmatige inspecties en volgens ons beheersplan bepalen we welke bruggen en viaducten prioriteit hebben.

Voor 2026 staan de volgende werkzaamheden gepland:

- vervanging van de brug bij de Beukenburgerlaan;
- renovatie van de Martin Luther King-tunnel.

Daarnaast actualiseren we in 2026 ook het beheersplan voor al onze bruggen en viaducten.

We geven uitvoering aan het wegenbeheerplan

Als gemeente hechten we grote waarde aan het onderhouden en verbeteren van ons wegennetwerk. Wegen vormen de levensader van onze gemeenschap, waarop inwoners, bedrijven en bezoekers dagelijks vertrouwen om zich te verplaatsen. Om deze reden hebben we in 2022 het Wegenbeheerplan vastgesteld. Dit plan vormt de leidraad voor ons wegenbeheer en onderhoud en stelt ons in staat de veiligheid, bereikbaarheid en duurzaamheid van onze wegen te waarborgen. Voor de komende begrotingsperiode blijven we ons inzetten voor de uitvoering van dit plan.

De voorgenomen projecten staan vermeld in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

We houden het verkeersmodel en -data actueel

We actualiseren het gemeentelijke verkeersmodel van een horizon van 2030 naar een lange termijn horizon van 2040. Hiermee hebben we een up-to-date verkeersmodel waaraan we nieuwe gebiedsontwikkelingen kunnen toetsen op hun effect op de omgeving.

Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan de beleidsambities uit de Mobiliteitsvisie 2035

In lijn met de Mobiliteitsvisie 2035 werken we volgens het STOMP-principe bij ontwikkelingen en straten. We werken aan veilige schoolomgevingen in inrichting en educatie en we ontwikkelen doorfietsroutes. Bij herinrichtingen van straten zetten we in op veilige, groene en leefbare straten met ruimte voor ontmoeting en bewegen. Met deze ambities zetten we in op nul verkeersslachtoffers.

Wat gaan we daarvoor doen?

We versterken het openbaar vervoer netwerk

De gemeente De Bilt beschikt over een relatief goed openbaar vervoersnetwerk met de twee treinstations, meerdere regionale buslijnen (van noord naar zuid en van west naar oost) en de flexibele openbaarvervoersservice U-flex in Bilthoven. Er zijn kansen dit netwerk verder te versterken, maar als gemeente zijn de sturingsmiddelen beperkt.

Binnen het project Spoorzone zetten we samen met de provincie in op het verbeteren van station Bilthoven door het busstation te verbeteren. De focus ligt niet op de frequentieverhoging maar vooral op voor- en natransport, de transfer op de knooppunten, veiligheid van alle verkeersdeelnemers en toegankelijkheid.

Vanuit het actieprogramma Gooicorridor zetten we vanuit regionaal verband voor De Bilt in op twee zaken:

1. Voor de lopende planvorming rond Spoorzone
2. Voor de zoektocht naar een kleinere mobiliteitshub bij het knooppunt N234 en de A27. Dit kan een hub zijn bij bijvoorbeeld buurtschap de Nieuwe Wetering en kan aansluiten bij de aanwezige verruimde carpoolstrook. Deze hub zou dan weer gekoppeld kunnen worden aan de doorfietsroute Hilversum-Utrecht.

De inzet is dat van de inwoners van De Bilt tenminste 80% gebruik kunnen maken van een Openbaar Vervoer voorziening in de buurt (500 m of 10 minuten lopen).

We versterken het regionale en lokale fietsnetwerk

Samen met provincie Utrecht gaan we verder met het verbeteren van het lokale en regionale fietsnetwerk. In 2026 werken wij aan verschillende fietsprojecten. Hierbij doen wij eerst projecten waarvoor we van subsidie uit de provinciale subsidieregeling bereikbaarheid kunnen krijgen.

1. We richten de Groenekansweg tussen het viaduct A27 en de Herbie rotonde opnieuw in. We maken de weg veiliger voor fietsers. Binnen de bebouwde kom wordt het een fietsstraat. Buiten de bebouwde kom verbeteren we de fietsroute.
2. We onderzoeken, samen met de provincie Utrecht en omliggende gemeenten, de mogelijkheden om de doorfietsroute Hilversum-Utrecht vorm te geven.
3. We onderzoeken, samen met gemeente Zeist en de provincie Utrecht, hoe het fietspad (oude spoorbaanpad) tussen Bilthoven en Huis ter Heide verbeterd kan worden, met behoud van natuurwaarden.
4. We ondersteunen de studie van de Provincie Utrecht en de gemeente Zeist over hoe de fietsroute tussen Zeist en het USP verbeterd kan worden.
5. We onderzoeken hoe de Gezichtslaan en de Soestdijkseweg-Noord verbeterd kan worden, gericht op alle verkeer, met speciale aandacht voor veiligheid voor fietsers.

6. We onderzoeken hoe leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrumgebied, Hessenweg-Noord en Looydijk verbeterd kunnen worden, gericht op alle verkeer vanuit de STOMP methode.

Wat willen we bereiken?

Aanpakken verkeersveiligheidsknelpunten

Verkeersveiligheid is belangrijk. Voetgangers, fietsers, auto's en het openbaar vervoer maken samen gebruik van onze wegen. Dat zorgt soms voor gevaarlijke situaties. We pakken deze problemen aan en maken daarbij gebruik van de STOMP-methode als hulpmiddel.

We richten hoofdwegen en hoofdfietsroutes veilig en fraai in. Zo zorgen we voor goede verbindingen en een vlotte doorstroming van het verkeer.

Verkeersveiligheid rond scholen krijgt aandacht. We doen de laatste onderzoeken en voeren projecten uit om de verkeersveiligheid te verbeteren. Door participatietrajecten uit te voeren luisteren we naar de ervaringen van scholieren en hun ouders. Deze informatie verwerken we zoveel mogelijk in de projecten.

We maken meer wijken autoluw. Dat doen door het toepassen van 30 km-zones als er weinig gemotoriseerd verkeer is. Nieuwe wijken ontwerpen we volgens de STOMP-methode.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken 50km wegen naar 30km wegen

We zetten ons in om wegen, waaronder ook wijkontsluitings- en gebiedsontsluitingswegen, te beoordelen op mogelijke herinrichting naar 30 km/u wegen. De inrichtingskenmerken van straten dienen aan sluiten bij deze maximumsnelheid. Ruimtelijke kwaliteit is hiervoor leidend principe.

Hiervoor voeren we een onderzoek uit naar welke wegen binnen onze gemeentelijke kernen in aanmerking komen om aangepast te worden naar 30 km/u met een hogere ruimtelijke kwaliteit (meer groen, ruimte voor ontmoeten, meer ruimte voor wandelen en fietsen) en welke 50 km/u blijven.

We pakken verkeersonveilige punten aan

We geven voorrang aan de Herbierotonde en het kruispunt Nachtegaallaan – Dorpsweg in Maartensdijk. Op basis van onderzoeken uit 2025 maken we een haalbaar vervolgplan. Hierbij beoordelen we het onderzoek van de Herbierotonde in samenhang met de uitwerking van het ontwerp van de Groenekanneweg.

We gebruiken ook de eerdere evaluatie van het verkeerscirculatieplan De Bilt. Deze nemen we mee bij de uitwerking van het Nobelkwartier en het ontwerp van de herinrichting van de Hessenweg en de Looydijk. Als het mogelijk is doen we dat ook voor de aansluiting van de Looydijk op de Soestdijkseweg-Zuid.

De verkeerssituatie rond de Spoorzone is onderzocht als randvoorwaarde voor de Gebiedsvisie Spoorzone. We vertalen de uitkomsten samen met haalbare wensen naar concrete maatregelen in een plan van aanpak met schetsontwerpen, zoals gevraagd in motie M5-2024. We werken de maatregelen uit het plan van aanpak stap voor stap uit, in lijn met een organische ontwikkeling van de Spoorzone. Timing hangt samen met concrete stappen in de ontwikkeling.

We zetten in op verkeersveilige schoolomgeving

We blijven in gesprek met scholen over de veiligheid van de schoolroutes. Er is structureel geld beschikbaar voor kleine aanpassingen in het verkeer. We doen dit samen met de provincie Utrecht of het Rijk (cofinanciering). De inzet is om vooral binnen lopende onderzoeken zoals de Groenekanseweg, de Herbierotonde en de Hessenweg-Looydijk de belangen van lopende en fietsende scholieren te vertalen naar veilige en leefbare straten.

Wat willen we bereiken?

Doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk geweerd uit de kernen.

Gemeente De Bilt is er om thuis te komen, te werken, te recreëren of te winkelen. De kernen zijn er niet om alleen te passeren: we zetten in op het verminderen van sluipverkeer.

Wat gaan we daarvoor doen?

We evalueren de spitsafsluiting Westbroek en doen een haalbaarheidsstudie spitsafsluiting KW-weg

We voeren een evaluatie uit voor de spitsafsluiting Westbroek en leveren een rapportage aan met bevindingen. Daarnaast onderzoeken we of een spitsafsluiting voor de Koningin Wilhelminaweg sluipverkeer kan voorkomen. We leveren, op basis van een haalbaarheidsstudie, de resultaten op.

We monitoren periodiek het verkeersnetwerk

We blijven in gesprek met bewoners en winkeliersverenigingen en lokale afdelingen van belangenverenigingen van onder meer Wandelnet en Fietsersbond en lokale wijk- en buurtverenigingen. Transparantie over de gemeentelijke koers en de ruimte voor inspraak zijn hierin leidend.

Daarnaast actualiseren we het gemeentelijke verkeersmodel. Zo kunnen we beter zien wat het effect is van grotere gebiedsontwikkelingen zoals Schapenweide op de omgeving op langere termijn.

We verbeteren de bereikbaarheid van de hoofdwinkelcentra

De herinrichting van de Hessenweg Noord en de Looydijk is een mooie kans om de openbare ruimte in het winkelgebied aantrekkelijker te maken voor bewoners en het winkelend publiek. Meer ruimte voor wandelen en fietsen en ontmoeten staat hierin centraal.

Eerder is (parkeer)onderzoek gedaan naar de parkeerdruk in het centrum van Bilthoven en het gebied rondom de Spoorzone. Na afronding van de herinrichting van de Sperwerlaan maken we op basis van eerdere onderzoek concreet hoe we verkeer (wandelaars, fietsers en automobilisten) en het parkeren willen organiseren voor nu en later. Realisme en pragmatisme zijn hierin leidend, en ook voldoende draagvlak bij belanghebbenden.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Er zijn geen wettelijke verplichte indicatoren.

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024
Verkeersongevallen op gemeentelijke wegen	142	136	136

Letselslachtoffers op gemeentelijke wegen	42	26	25
---	----	----	----

Prestatie indicatoren	2023	2024	2025	2026
Aantal storingen openbare verlichting				
Aantal geregistreerde ongevallen bij rotondes				
Verkeersdrukke op ontsluitingswegen binnen de bebouwde kom				
• Met veel erfaansluitingen			10.000	10.000
• Zonder veel erfaansluitingen			15.000	15.000
Aantal schadeclaims openbare ruimte				
Aantal meldingen openbare ruimte naar categorie tijdig afgehandeld				

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Kaderstellende nota's

1. Omgevingsvisie gemeente De Bilt
2. Mobiliteitsvisie De Bilt 2035
3. Wegenbeheersplan 2022-2026
4. Beleidsplan Civiele Kunstwerken 2022-2026
5. Integraal Ruimtelijk Perspectief 2040
6. Beleidsplan Openbare Verlichting 2024 - 2031
7. Uitvoeringsprogramma Gezond en Veilig | Provincie Utrecht 2024 - 2029

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer en vervoer	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
02 Verkeer vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	4.795.603	6.057.774	5.711.725	5.834.221	5.876.061	6.048.336
Baten						
02 Verkeer vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	-735.447	-639.853	-831.057	-831.057	-831.057	-831.057
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	4.060.156	5.417.921	4.880.668	5.003.164	5.045.004	5.217.279
Saldo na bestemming reserves	4.060.156	5.417.921	4.880.668	5.003.164	5.045.004	5.217.279

Programma 4: Economie

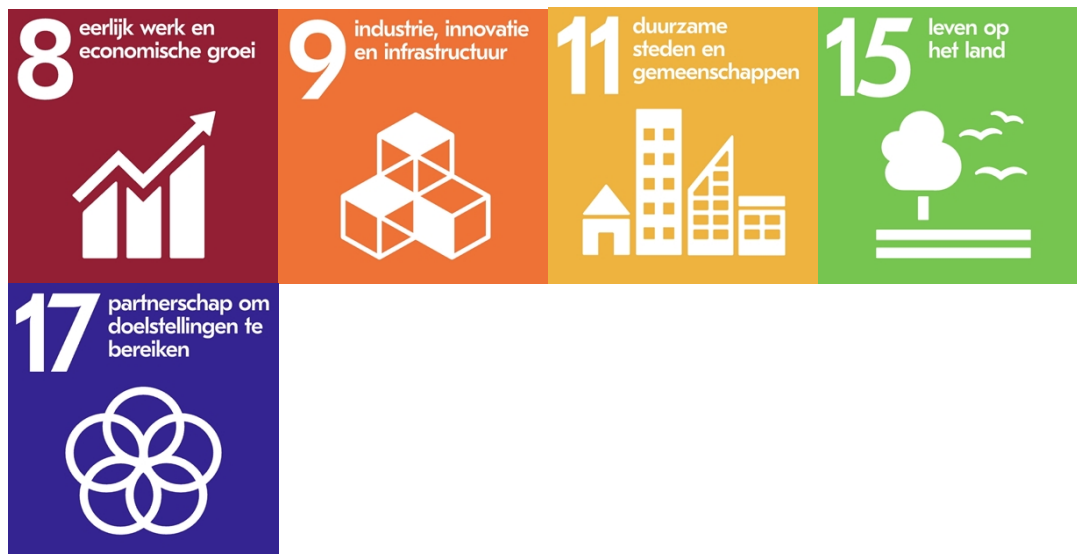
Omschrijving programma

Dit programma richt zich op het versterken en verbreden van de economische structuur. Met specifieke aandacht voor kennis en innovatie, verduurzaming van de economie, lokaal ondernemerschap voor een vitale economie in elke kern en het buitengebied.

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Gemeente De Bilt is en blijft een aantrekkelijke plek om te werken, winkelen en te recreëren.
2. Behoud en versterking van het vestigingsklimaat voor kennisintensieve, creatieve bedrijven, ten behoeve van werkgelegenheid en impuls voor lokale toeleverende bedrijven.
3. Leefbare en vitale kernen door het behouden en zo mogelijk versterken van lokaal ondernemerschap, detailhandel (centra) en de markt.
4. Transitie naar een circulaire landbouw in samenwerking met de agrariërs uit de gemeente, waarbij ook aandacht is voor andere activiteiten met toekomstperspectief voor agrarische ondernemers

Bijdrage programma 4 aan de Global Goals

We werken aan een sterk ondernemersklimaat. We verbeteren winkelgebieden en bedrijventerreinen. Ook helpen we ondernemers (SG 8). We investeren in innovatieve sectoren, zoals Life Sciences & Health. We maken werklocaties klaar voor de toekomst (SG 9). We ontwikkelen vitale winkelgebieden. We werken samen in de regio (SG 11). In het buitengebied hebben we contact met agrarische ondernemers. We bieden ondersteuning (SG 15). Tot slot werken we samen met ondernemers, regiogemeenten en andere partners (SG 17).

Wat willen we bereiken?

Versterken van het ondernemersklimaat en de levendigheid en aantrekkelijkheid van onze winkelgebieden

De gemeente De Bilt heeft drie hoofdwinkelcentra: Bilthoven Centrum, Centrum De Bilt en het Maertensplein. Daarnaast zijn er ook kleinere winkelgebieden, zoals de Planetenbaan, Het Oude Dorp en losse winkellocaties verspreid over de gemeente. Deze plekken zijn belangrijk. Mensen ontmoeten elkaar hier en er is werk voor veel mensen.

We willen dat deze gebieden aantrekkelijk blijven. Mensen moeten er graag willen winkelen, verblijven en elkaar ontmoeten. Daarom zorgen we voor een goede mix van winkels, horeca, cultuur en andere publieksfuncties.

Wat gaan we daarvoor doen?

We actualiseren het detailhandelsbeleid

Het huidige detailhandelsbeleid is verouderd. We gaan het vernieuwen. Zo zorgen we voor duidelijke regels en een toekomstbestendige invulling van onze winkelgebieden.

Bij het maken van het nieuwe beleid betrekken we ondernemers, vastgoedeigenaren en inwoners. Samen zorgen we voor sterke en aantrekkelijke winkelgebieden. We verwachten dat het nieuwe detailhandelsbeleid in 2027 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

We volgen actief de leegstand in de winkelgebieden

We houden de leegstand in onze winkelgebieden goed in de gaten. Elk kwartaal maken we een overzicht. Eén keer per jaar sturen we een update van de leegstand naar de gemeenteraad via een raadsmededeling. In het eerste kwartaal van 2026 sturen wij de eerste leegstand update naar de raad.

We staan open voor nieuwe ideeën voor leegstaande winkels. Denk aan tijdelijke invulling of andere functies.

De leegstand concentreert zich vooral in de Kwinkelier. Deze situatie heeft onze aandacht en wordt, in samenwerking met de eigenaar en de winkeliersvereniging in de gaten gehouden. Een actief verbetertraject is ingezet door de vastgoed-eigenaar. Gemeente breed is er geen sprake van structurele leegstand.

We onderzoeken of een leegstandsverordening kan helpen om, als de leegstand lang duurt, deze tegen te gaan. Daarbij kijken we goed naar de effectiviteit van deze maatregel en de mogelijkheden om deze op een specifieke locatie toe te passen.

We zorgen voor aantrekkelijke winkelgebieden

We werken samen met winkeliersverenigingen aan een jaarplan voor elk winkelgebied. Ondernemers krijgen hierin de ruimte om zelf invulling te geven aan het plan.

Met een jaarplan kunnen we gericht en gestructureerd werken aan de ontwikkeling van winkelgebieden. Zo krijgen we ook een beter beeld van wat nodig is en wat ondernemers graag willen.

Wat willen we bereiken?

Versterken van het vestigingsklimaat voor bedrijven

De Bilt wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers. Daarom verbeteren we werklocaties, helpen we ondernemers en maken we ruimte voor groei.

We willen dat ondernemers op dezelfde plek meer samenwerken en kennis delen. Daarom steunen we initiatieven zoals bedrijvenverenigingen en parkmanagement.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stimuleren de vestiging van Life Sciences & Health bedrijven in de gemeente

Een belangrijke sector in De Bilt is Life Sciences & Health. Deze sector richt zich op gezondheid, biotechnologie en onderzoek.

In De Bilt zijn verschillende bedrijven en instellingen actief in deze sector. Bijvoorbeeld op het Utrecht Science Park Bilthoven en het Berg en Bosch terrein.

De gemeente bereidt zich voor op het vertrek van het RIVM. We willen de vrijgekomen ruimte goed benutten. Dat doen we samen met betrokken partijen. De gemeente De Bilt heeft hierbij een faciliterende en stimulerende rol.

We verbeteren de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen

We houden de leegstand op bedrijventerreinen goed in de gaten. We stimuleren dat bedrijven meer samenwerken. Daarbij is het belangrijk om actief in gesprek te gaan met ondernemers op de terreinen. We kijken per locatie wat nodig is en passen maatwerk toe.

Wat willen we bereiken?

Ondersteunen van ondernemers

Ondernemers zijn belangrijk voor de levendigheid en werkgelegenheid in onze gemeente. Daarom vinden wij het belangrijk om goede ondersteuning te bieden en een vast aanspreekpunt te hebben binnen de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

De accountmanager bedrijven is het vaste aanspreekpunt voor ondernemers

De accountmanager bedrijven helpt ondernemers in De Bilt. De accountmanager denkt mee, legt contacten en deelt kennis.

Samen met de wethouder Economie bezoekt de accountmanager elk jaar ongeveer 45 bedrijven. Zo blijft er goed contact met ondernemers en horen we wat er speelt.

Daarnaast verstuurt de gemeente elk jaar zeven nieuwsbrieven met belangrijke informatie voor ondernemers. Inmiddels wordt deze nieuwsbrief aan ruim 800 ondernemers verzonden.

Ook organiseert de gemeente twee evenementen per jaar: een ondernemersontbijt op de Dag van de Ondernemer en een ondernemerscafé. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen ondernemers netwerken en kennis delen.

Wat willen we bereiken?

Actief inzetten op regionale samenwerking op economisch gebied

De ruimte in De Bilt is schaars en waardevol. Daarom maken we bestaande werklocaties klaar voor de toekomst. We willen bedrijventerreinen en kantoren beter gebruiken, leegstand voorkomen en bijdragen aan een sterke regionale economie. Dat doen we niet alleen. We werken actief samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en regiogemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen actief deel aan regionale overleggen en programma's

De gemeente De Bilt werkt samen met andere gemeenten en organisaties, zoals de U10. In de regio Utrecht maken we plannen voor bedrijventerreinen, ruimte voor bedrijven en voldoende personeel in belangrijke sectoren (Human Capital agenda).

We versterken ook de samenwerking met partners zoals de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM) en de Economic Board Utrecht (EBU).

Wat willen we bereiken?

Versterken van de verbinding met onze agrarische ondernemers

We willen makkelijker contact met agrarische ondernemers. Zo kunnen goede ideeën in het buitengebied sneller en beter tot uitvoering komen.

Het rapport van de accountmanager agrarische ondernemers uit 2025 is daarbij een belangrijke leidraad. We gebruiken dit rapport om beter aan te sluiten bij wat er speelt op het platteland.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden ruimtelijke mogelijkheden aan agrariërs om de transitie naar circulaire landbouw te maken

We willen agrariërs ruimtelijk meer mogelijkheid geven de transitie te maken naar circulaire landbouw mits initiatieven ook bijdragen aan de landschappelijke, natuur en cultuurhistorische waarden. Daarnaast is er contact met gemeente Stichtse Vecht en project Lopikerwaard in hoeverre er aanknopingspunten zijn voor de agrariërs in gemeente De Bilt.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke indicatoren?	2022	2023	2024
Functiemenging	53,3%	53,9%	53,9%
Vestigingen (van bedrijven ²) (Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)?	239,5	253,1	53%

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024	2025
Werkgelegenheid	21.200	22.133	23.066	21.000
Werkbezoeken?	40	40	40	40
Aantal contacten met ondernemers accountmanager??	~200	~250	~275	~300
Bijeenkomsten winkeliersverenigingen + markt?	15	20	20	30
1-1Gesprekken grootste werkgevers?	5	10	10	20
Nieuwsbrief Ondernemers?	6	6	7	7
Bijeenkomsten regionale samenwerking (focus life sciences en bedrijventerrein)?	10	10	10	10

Dag van de Ondernemer?	1	1	1	1
Ondernemerscafé??	1	1	1	1
Bedrijventerreinen in contact met bedrijven i.v.m. beoogde transformatie 1-1 gesprekken?	10	10	15	10
Actief in contact met agrarische ondernemers bijeenkomsten?	4	4	4	4
Recreatie en Toerisme Inventarisatie per kern?	3	3	3	3

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Kaderstellende nota's

1. Omgevingsvisie gemeente De Bilt
2. Integraal Ruimtelijk Perspectief REP U10 (2021)
3. Regionale Economische Agenda Utrecht Region (REA) 2019
4. Nota detailhandel en horeca gemeente De Bilt (2017)

Wat mag het kosten?

Programma Economie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
03 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	227.527	141.121	149.770	149.770	149.770	149.770
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	399.429	48.687	50.681	50.673	50.666	50.659
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	312.944	295.615	306.724	306.724	306.724	306.724
3.4 Economische promotie	44.461	0	0	0	0	0
Totaal 03 Economie	984.361	485.423	507.175	507.167	507.160	507.153
Baten						
03 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	-69.300	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-792.339	-18.700	-18.867	-18.859	-18.852	-18.845
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-93.436	-37.293	-38.244	-38.244	-38.244	-38.244
3.4 Economische promotie	-314.581	-334.972	-360.264	-360.264	-360.264	-360.264
Totaal 03 Economie	-1.269.656	-390.965	-417.375	-417.367	-417.360	-417.353
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-285.296	94.458	89.800	89.800	89.800	89.800
Saldo na bestemming reserves	-285.296	94.458	89.800	89.800	89.800	89.800

Programma 5: Onderwijs

Omschrijving programma

Het programma onderwijs heeft als doel om alle leerlingen in onze gemeente het best mogelijke onderwijs te bieden. Ieder kind verdient de kansen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen, ongeacht de achtergrond van het kind of de omgeving waarin het kind opgroeit. We willen kansenongelijkheid met alle mogelijke middelen bestrijden.

Met de kinderopvang, het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en de andere partijen rondom kinderen hebben we gezamenlijk ambities vastgesteld in de Lokale Educatieve Agenda. De partners hebben de ambitie om gelijke kansen voor alle kinderen te creëren, een sterke verbinding tussen onderwijs en zorg te realiseren, ieder kind in beeld te krijgen en ervoor te zorgen dat kinderen fysiek en mentaal zo gezond mogelijk opgroeien. Hieraan wordt gewerkt in jaarlijkse uitvoeringsplannen met concrete en behapbare doelen.

Met ons Integraal Huisvestingsplan, wat gezamenlijk is opgesteld door scholen en gemeente, werken we de komende tien jaar planmatig aan het vernieuwen van onze schoolgebouwen.

Vanuit dit programma werken we ook aan Iedereen doet mee. De acties zijn onderdeel van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan (IHP).

Gewenste maatschappelijke effecten

Biltse kinderen en jongeren groeien op in een veilige en stimulerende omgeving waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ze ontvangen goed en toegankelijk onderwijs dat aansluit bij hun behoeften. Daarnaast groeien ze mentaal en fysiek gezond op.

Bijdrage programma 5 aan de Global Goals

Gemeente De Bilt zet zich in voor goed, inclusief en gelijkwaardig onderwijs. We bestrijden kansenongelijkheid door te investeren in voorschoolse educatie, toegankelijke en duurzame schoolgebouwen en een sterke samenwerking tussen onderwijs, zorg en veiligheidspartners. Daarbij richten we ons niet alleen op leren, maar ook op gezondheid en welzijn: een veilig schoolklimaat en aandacht voor mentale veerkracht dragen bij aan betere ontwikkelkansen. Zo zorgen we dat ieder kind in beeld is, een passende leeromgeving heeft en zich optimaal kan ontwikkelen – ongeacht achtergrond of omstandigheden. (GG 3, 4, 10 en 17)

Wat willen we bereiken?

Creëren van een optimale leeromgeving voor alle kinderen

We creëren een optimale leeromgeving voor alle kinderen door het realiseren van de onderwijshuisvestingsprojecten uit het Integraal Huisvestingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

We realiseren het programma onderwijshuisvesting 2026

We starten de volgende projecten in 2026 op:

- Montessorischool
- Groen van Prinstererschool
- Rietakker

Het betreft voor alle drie de projecten onderhoud en verduurzaming waarmee de levensduur van de gebouwen wordt verlengd. De kosten van dit onderhoud zijn hoog door de monumentale uitstraling van de panden en de leeftijd van de gebouwen. Deze kosten zijn door de schoolbesturen niet te financieren uit de bekostiging die zij ontvangen voor onderhoud en het rendement dat behaald kan worden uit de verduurzaming.

Voor de Nijepoort houden we rekening met de kosten van eerste inrichting. Deze kosten vloeien voort uit de uitbreiding die is opgenomen in het programma onderwijshuisvesting 2025.

We continueren de projecten uit eerdere programma's onderwijshuisvesting. Dit betreft:

- De Werkplaats (uitbreiding voortgezet onderwijs)
- Berg en boschonderwijs (uitbreiding en verplaatsing)
- Het Nieuwe Lyceum (uitbreiding)
- De Bosbergschool (nieuwbouw)
- 't Kompas (nieuwbouw)
- Nijepoort (uitbreiding)
- School met de bijbel Maartensdijk (herstel dak)

Wat willen we bereiken?

Zorgen dat ieder kind in beeld is door beter met elkaar samen te werken

Basisscholen en kinderopvang zorgen voor een goede overdracht van kinderen met een voorschoolse educatie (ve)-indicatie tussen kinderopvang en basisschool. Daarnaast versterken scholen en veiligheidspartners de samenwerking om een veilige leeromgeving te garanderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bevorderen de doorgaande lijn tussen kinderopvang en basisonderwijs

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen goed in beeld komen of blijven, hebben aanbieders van voorschoolse educatie (ve) en scholen formulier ontwikkeld en afspraken gemaakt over de warme overdracht. In 2026 evalueren we of dit voldoende is.

We zorgen voor korte en duidelijke lijnen tussen gemeente en de VO-scholen over veiligheid rond scholen

We maken afspraken over de samenwerking rondom veiligheid van de jongeren tussen het voortgezet onderwijs, de wijkagent en de boa's.

Wat willen we bereiken?

Een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg

Het doel is problemen bij leerlingen tijdig te signaleren en samen passend aanbod te bieden. Individuele jeugdzorg wordt pas ingezet als dat echt nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ontwikkelen een collectief aanbod voor leerlingen met een zorg vraag

We analyseren samen met de onderwijspartners, de kinderopvang, de huisartsen, het CJG en de GGD de cijfers over de vraag naar en inzet van zorg. Op basis daarvan bepalen we gezamenlijk welk collectief aanbod passend is per school, kern of de gehele gemeente. We werken dit uit tot een gezamenlijk (preventie)plan. We betalen dit uit de middelen die in de kadernota in 2025 zijn vrijgemaakt om de omslag te maken naar preventie.

Wat willen we bereiken?

Ongelijk investeren voor gelijke kansen voor alle kinderen

De gemeente zet zich in voor het realiseren van voldoende VE plekken. De gemeente stimuleert dat ouders hun kind daadwerkelijk op een ve-plek laten starten. Dit doen we door extra inzet van een VE-toeleider.

Aanvullend aan het VE programma biedt 'Opstapje' ondersteuning aan ouders en kinderen thuis gericht op de taal en cognitieve ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden extra ondersteuning op de VE-groepen waar dat nodig is

In 2026 onderzoeken we gemeentebreed waar intensieve ondersteuning binnen de voorschoolse educatie nodig is, met het bestaande arrangement in Het Lichtruim bestaande uit een interne regisseur op de peutergroep en ambulante begeleiding op de groep als referentiemodel. Op basis van een analyse van VE-indicaties, wachtlijsten, opkomst, zorgzwaarte en signalen van GGD, VE-toeleider en Kind & Co Ludens bepalen we of dit arrangement in Het Lichtruim wordt opgeschaald en of het op een andere vestiging kan worden ingevoerd. Doel is ontwikkelbehoeften eerder signaleren, plaatsing en opkomst borgen, ouderbetrokkenheid versterken en de overgang naar groep 1 soepel laten verlopen. De voortgang monitoren we per kwartaal, waarbij we kijken naar benutting, opkomst, korte handelingscycli en volledigheid van overdrachtdossiers.

De resultaten leggen we voor aan de LEA stuurgroep, waarna gericht besluiten kunnen worden genomen over eventuele uitbreiding.

We zorgen voor voldoende VE-plekken, verspreid over de gemeente

We realiseren 48 VE-plekken. We onderzoeken of een tweede locatie in Maartensdijk haalbaar is.

De VE-toeleider zorgt ervoor dat ouders ondersteuning krijgen in het aanmeldproces om hun kind daadwerkelijk te laten starten.

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid van onze jeugd

We willen de fysieke en mentale gezondheid van onze jeugd verbeteren. Hiervoor hebben we, samen met maatschappelijke partner stichting Delta, een meerjarig plan van aanpak voor gezonde jeugd gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen jaarlijks bij basisschool kinderen een leefstijlquiz af en doen motorische testen

We volgen de motorische ontwikkeling en leefstijl van basisschoolkinderen. Dat doen we door het afnemen van een jaarlijkse leefstijlquiz en motorische testen. Na het onderzoek gaan we in gesprek met de scholen over de uitkomsten. We maken een plan met leefstijlinterventies op maat.

We voeren het meerjarige plan van aanpak voor gezonde jeugd uit

Het meerjarig plan van aanpak voor gezonde jeugd richt zich op het geleidelijk aan verbeteren van de leefomgeving van kinderen op de basisschool, in de buurt en bij de sportvereniging. Daarbij stimuleren we met de inzet van een gezonde schooladviseur en JOGG-regisseur de scholen om aandacht te geven aan het welbevinden van de jeugd. Voor ouders starten we een campagne gericht op beter slapen van de jeugd.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke indicatoren	2022	2023	2024
Absoluut verzuim aantal leerlingen per schooljaar* (leeftijdscategorie 5-18 jr) per 1.000 inwoners	9,8	9,3	6,6
Relatief verzuim aantal leerlingen per schooljaar (leeftijdscategorie 5 – 18jr) per 1.000 inwoners	17	18,4	24
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) per schooljaar in procenten.	1,5%	2%	1,9%

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl. Laatst beschikbare cijfers 2023.

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024	2025
Aantal peuters die een VVE programma volgen.	47	44	44	46
Aantal peuters dat gebruik maakt van de regeling 'Aanbod voor Alle Peuters'.	12	4	16	20

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Kaderstellende nota's

1. Lokale Educatieve Agenda 2024-2030 Gemeente De Bilt
2. Integraal Huisvestingsplan 2025 Gemeente De Bilt
3. Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer 2022

4. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente De Bilt 2023
5. Jaarplan Volwasseneneducatie (i.r.t. Regionaal Programma Educatie op grond van Wet Educatie en Beroepsonderwijs, arbeidsmarktregio Utrecht Midden);
6. Nota 'Talent voor Taal. Onderwijsachterstandenbeleid 2021 – 2024. (Deze wordt herzien in Nota Onderwijsachterstandenbeleid 2025-2029)
7. Nota 'Jong van hart, hart voor Jong', Integraal Jeugdbeleid gemeente De Bilt 2021 – 2024. (Deze wordt herzien in Nota Sociale Basis 2026)
8. Instructie voor de medewerker leerplicht/RMC van de gemeente De Bilt 2024
9. Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente De Bilt 2025

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
04 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	159.946	173.307	176.865	176.819	175.881	175.846
4.2 Onderwijshuisvesting	3.779.236	3.507.766	3.555.229	3.548.306	3.521.790	3.503.315
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.726.461	1.942.295	1.833.491	1.777.139	1.777.070	1.777.002
Totaal 04 Onderwijs	6.665.643	5.623.368	5.565.585	5.502.264	5.474.741	5.456.163
Baten						
04 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	-16	-18	-18	-18	-18	-18
4.2 Onderwijshuisvesting	-391.391	-243.760	-248.393	-248.393	-248.393	-248.393
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-881.717	-517.484	-352.108	-352.108	-352.108	-352.108
Totaal 04 Onderwijs	-1.273.124	-761.262	-600.519	-600.519	-600.519	-600.519
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	5.392.519	4.862.106	4.965.066	4.901.745	4.874.222	4.855.644
Saldo na bestemming reserves	5.392.519	4.862.106	4.965.066	4.901.745	4.874.222	4.855.644

Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving programma

Dit programma omvat voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport, kunst, cultuur en cultuurhistorie en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, onderverdeeld in groen, bomen, speelplaatsen, recreatie, volkstuinen, natuur en landschap.

Vanuit dit programma werken we ook aan 'Iedereen doet mee.' Deze acties zijn opgenomen in programma 7 Sociaal Domein.

Gewenste maatschappelijke effecten

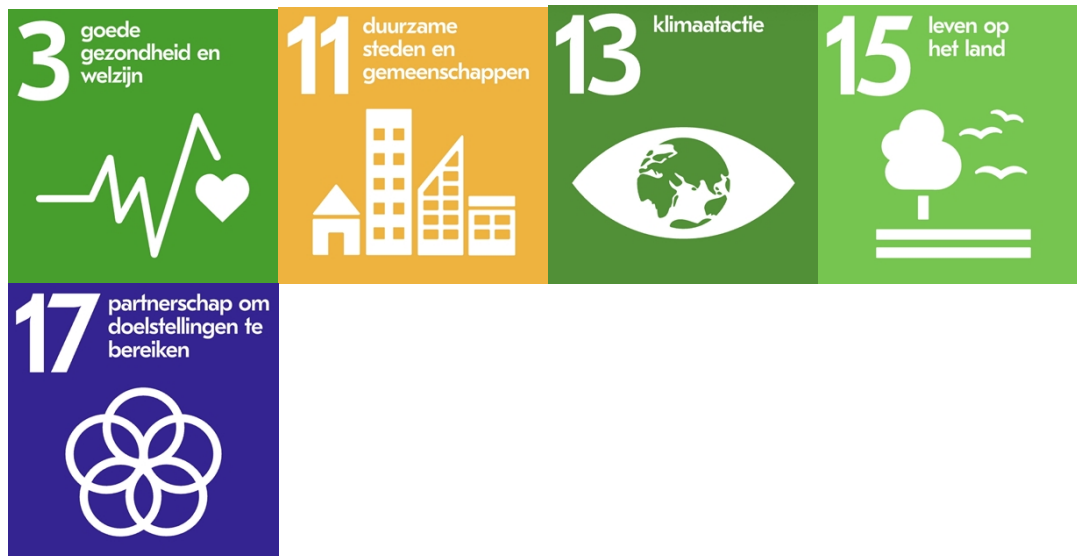
Onze gemeente biedt veel leuke en makkelijke activiteiten aan op het gebied van sport, cultuur en vrije tijd.

Deze activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk. Ze zorgen ervoor dat inwoners meedoen en zich inzetten. Door mee te doen, voelen mensen zich sterker en meer verbonden met elkaar. Dit helpt ook bij sociale problemen in onze gemeente.

We zorgen goed voor de openbare ruimte, zoals straten, parken, kunstwerken en monumenten. Zo blijft onze omgeving gezond en fijn om in te wonen. Mensen kunnen er ook ontspannen en recreëren. Dit is goed voor hun gezondheid en welzijn.

We werken samen met andere gemeenten, de provincie, waterschappen en andere organisaties. Samen zorgen we voor een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving, zowel in de stad als op het platteland. We beschermen de natuur, zorgen voor meer planten en dieren, en letten op het welzijn van dieren.

Bijdrage programma 6 aan de Global Goals

Iedereen moet gezond kunnen leven. We werken aan sport, beweging en mentale gezondheid. (GG 3). We maken onze gemeente veilig, schoon en bereikbaar. Iedereen moet fijn kunnen wonen. (GG 11). We nemen maatregelen tegen klimaatverandering. Denk aan minder CO2 en meer groen (GG 13). We beschermen de natuur, planten en dieren. Biodiversiteit is belangrijk voor een gezonde leefomgeving (GG 15). We werken samen met inwoners, bedrijven en andere organisaties. Samen bereiken we meer. (GG 17)

Wat willen we bereiken?

Inwoners blijven sporten bij sportverenigingen. De sportdeelname blijft boven het provinciaal gemiddelde

We stimuleren samen met de Biltse Sportfederatie en de buurtsportcoaches dat inwoners in verenigingsverband blijven sporten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden verlengde schooldagen aan

Rondom het Lichtruim wonen relatief veel inwoners met een lager inkomen en of opleiding. Bij het Lichtruim organiseren we na schooltijd sport en cultuuractiviteiten voor kinderen van de basisscholen. Op die manier dragen we bij aan gelijkere kansen van de kinderen en aan hun ontwikkeling.

We stimuleren bewegen op recept voor ouderen

Inactieve mensen met gezondheidsrisico's en oudere mensen met een verhoogd risico op vallen stimuleren we om te gaan en blijven bewegen. Met bewegen op recept krijgen zij een advies voor een beweeggroep die past bij wat ze willen en wat ze kunnen.

We verhogen sportdeelname onder doelgroepen

We verhogen samen met sportverenigingen en maatschappelijke organisatie uit onderwijs, welzijn en zorg de sportdeelname onder doelgroepen waar de sportdeelname lager is zoals jongeren, ouderen, mensen met een lagere opleiding of inkomen en mensen met een beperking. Per doelgroep komen we bijeen en kijken we naar betere instroom en behoud van leden bij bestaand aanbod en waar nodig naar nieuw aanbod. Challenge yourself staat gepland als nieuw aanbod voor jongeren in 2026.

Wat willen we bereiken?

Sportverenigingen en maatschappelijke organisaties intensiveren hun samenwerking met welzijn en zorg voor een gezond actief leven van inwoners

We zetten samen in op een gezond actief leven van inwoners door samen te werken in ketenaanpakken met zorg en welzijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de achteruitgang van de motoriek van kinderen tegen

We gaan de achteruitgang van het bewegen (motoriek) van kinderen tegen door in samenwerking met de scholen het bewegen jaarlijks te testen. De gymdocenten geven extra aandacht aan de kinderen met een motorische achterstand. Ook geven zij ouders advies wat zij kunnen doen om hun kind te helpen.

We vragen aandacht voor valpreventie en bieden cursussen valpreventie aan

We stimuleren ouderen om in beweging te komen en fit te blijven met aandacht voor valpreventie. We bieden cursussen valpreventie aan voor ouderen met een verhoogd risico op vallen.

Wat willen we bereiken?

Het sporten en bewegen in de openbare ruimte neemt toe

We stimuleren het sporten en bewegen voor jong en oud in de openbare ruimte door de omgeving daarop in te richten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen ontmoeten en bewegen op als ontwerpcriterium in de openbare ruimte

Bij nieuwe woningbouwplannen zoals bij de Spoorzone en in Maartensdijk nemen we vanaf de start ontmoeten en bewegen als ontwerpcriterium op.

We richten de locatie skatebaan in

De oude skatebaan aan Biltse Rading is verwijderd. De geschikte locaties zijn onderzocht. Op basis van het raadsbesluit zal in 2026 de definitieve locatie voor de nieuwe skatebaan ingericht worden.

Wat willen we bereiken?

Het beter benutten van bestaande sportaccommodaties

Sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente werken samen. Daardoor gebruiken we de sportaccommodaties beter. Zo verhogen we de bezettingsgraad. Om dit mogelijk te maken, onderhouden we de sportaccommodaties goed en vernieuwen we deze wanneer nodig.

Wat gaan we daarvoor doen?

We renoveren sportvelden

We gaan bij de Stichtse Cricket en Hockey Club (SCHC) veld 7 renoveren.

We starten de bouw van een nieuwe sporthal

We starten met de bouw van de nieuwe sporthal bij het HF Witte centrum. De beoogde opleverdatum is eind 2026 / begin 2027.

Wat willen we bereiken?

Het verduurzamen van zoveel mogelijk sportaccommodaties en verenigingsgebouwen

We verduurzamen sportaccommodaties samen met de gebruikers. We stimuleren hen om energie te besparen.

We wijzen sportverenigingen op actuele subsidies. Ook helpen we met duurzaamheidsadviseurs. Zo behalen we meer resultaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stimuleren verduurzaming van sportaccommodaties en verenigingsgebouwen

We stimuleren plannen om sportaccommodaties en clubgebouwen te verduurzamen. Dit doen we samen met verenigingen die zelf gebouwen en velden beheren. Daarbij maken we gebruik van hun eigen ideeën en van hulpmiddelen van 'SportNLgroen'.

Samen met de Biltse Sportfederatie en NOC*NSF zorgen we voor samenwerking en kennisdeling. Dit doen we via een werkgroep en kennissessies.

Ook dragen we verenigingen aan voor het provinciale programma 'Utrechtse Plus'. Utrechtse Plus is voor alle sportverenigingen en stichtingen in de provincie met een accommodatie deels of volledig in eigen beheer. Het is een gratis begeleidingstraject voor sportverenigingen die aan de slag willen met verduurzamen.

Wat willen we bereiken?

Meer inwoners doen actief en passief mee aan culturele activiteiten door een betere samenwerking tussen cultuuraanbieders onderling en met andere sectoren

We zetten ons in om het bereik van culturele aanbieders te vergroten. Daarom voeren wij minimaal twee keer per jaar een gesprek met de organisaties die wij financieel ondersteunen. Daarnaast bespreken wij in de Cultuurcafé's onderwerpen en werkwijzen die organisaties kunnen inspireren. Ook stimuleren wij de samenwerking tussen cultuur en andere domeinen, zoals natuur, erfgoed, zorg, welzijn, recreatie, sport en bewegen. Via incidentele subsidie kunnen wij initiatieven op dit terrein mogelijk maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is cultuureducatie programma voor alle leerlingen uit het basisonderwijs

Kunst Centraal ontvangt subsidie voor de ontwikkeling en uitvoering van een jaarprogramma op het gebied van cultuuronderwijs in De Bilt. De organisatie werkt hierbij samen met de werkgroep KidS. Kunst Centraal biedt dit programma aan alle Biltse basisscholen aan, zodat alle leerlingen in het primair onderwijs kunnen kennismaken met kunst, cultuur en erfgoed. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met lokale kunstenaars en culturele organisaties. Minimaal dertien Biltse scholen nemen deel aan dit programma.

Het kunsthuis Idea heeft een programmering voor alle inwoners

KunstenHuis Idea (KHI) exploiteert een deel van Het Lichtruim met een culturele programmering die inwoners van onze gemeente aanspreekt. KunstenHuis Idea ontvangt hiertoe een jaarlijkse subsidie in het kader van ons Subsidieprogramma.

Wat willen we bereiken?

Ouderen en eenzamen, jongeren met beperkte kansen op de arbeidsmarkt, kinderen die opgroeien in armoede bereiken wij beter door kunst en cultuur als middel te gebruiken

Net zoals sportactiviteiten kunnen activiteiten op het gebied van kunst en cultuur een aantrekkelijk instrument vormen om sociale doelstellingen te bereiken. Via het programma 'Iedereen doet mee' stimuleren wij organisaties als MENS en WVT om onder andere culturele activiteiten te organiseren, zoals creatieve workshops en samen musiceren of dansen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er worden activiteiten gehouden om specifieke doelgroepen te bereiken

Wij stimuleren de ontwikkeling van een gevarieerd cultureel aanbod dat aansluit op de wensen en de voorkeuren van onze bewoners. Een deel van deze activiteiten is bewust gratis of tegen een laag tarief toegankelijk, zodat iedereen eraan kan deelnemen. Via cultuur stimuleren wij op deze manier de saamhorigheid en de interactie tussen bewoners met verschillende achtergronden. Voorbeelden van gratis toegankelijke activiteiten zijn het evenement Gluren bij de Buren, de Kunstmarkt, De Club, herdenkingen en de viering van Koningsdag. Sommige culturele organisaties zoeken hun publiek op en verzorgen concerten op plekken waar ouderen of chronisch zieken wonen. Ook MENS, WVT en andere partijen zoals wijkverenigingen organiseren regelmatig uitnodigende activiteiten voor iedereen.

Wat willen we bereiken?

De culturele infrastructuur van (vrijwilligers) verenigingen blijft in aantal minimaal op hetzelfde peil (aantal verenigingen, leden en deelnemers) terwijl de professionalisering en zelfredzaamheid toeneemt

We zetten ons in voor een bloeiend cultureel leven in De Bilt en voor een hechte culturele infrastructuur. We ondersteunen verenigingen met advies en informatie, bijvoorbeeld over fondsenwerving, ledenbehoud en vernieuwing van hun activiteiten aanbod. Via de Cultuurcafé's investeren we in kennisdeling en samenwerking binnen de cultuursector. Daarnaast zetten we ons in om ideeën en projecten van andere (zelfstandige) initiatiefnemers tot ontwikkeling te brengen, met als doel een gevarieerd en eigentijds cultureel leven dat aansluit bij de wensen en noden van bewoners in De Bilt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We versterken de culturele infrastructuur

Wij faciliteren de organisatie van minimaal drie Cultuurcafé's per jaar. Deze bijeenkomsten bieden vertegenwoordigers van culturele organisaties de gelegenheid elkaar te ontmoeten, kennis en informatie uit te wisselen en gezamenlijk plannen te ontwikkelen. Daarnaast stimuleren wij het culturele leven door organisaties met elkaar in contact te brengen, informatie en inspirerende voorbeelden te delen en te adviseren over fondsenwerving.

We voeren het subsidieprogramma uit

Via ons jaarlijkse Subsidieprogramma ondersteunen wij minstens vijftien culturele organisaties in onze gemeente. Dit zijn voor het grootste deel amateurverenigingen en vrijwilligersorganisaties. Zij maken het mogelijk dat bewoners zich kunnen ontwikkelen in verschillende kunstdisciplines of organiseren culturele evenementen. Samen zorgen deze organisaties voor een bloeiend cultureel leven in De Bilt, waaraan veel bewoners kunnen deelnemen. Met hun activiteiten dragen de culturele organisaties bij aan het welbevinden van bewoners en versterken zij de saamhorigheid. Bij eenmalige subsidies voor extra activiteiten is samenwerking met andere Biltse organisaties een voorwaarde.

We zetten de voorlichting over vergunningverlening bij evenementen voort

Op verzoek adviseren wij culturele organisaties over het aanvragen van een vergunning voor een evenement en ondersteunen wij ze bij het aanvragen ervan.

Wat willen we bereiken?

Zorgvuldig beheer en betere toegankelijkheid van de eigen kunstcollectie en kunstwerken in de openbare ruimte, en kunst- en cultuurbezoek in ons gemeentehuis faciliteren

We houden de inventarisatie van de eigen collectie up to date en vergroten onze kennis van de collectie. Ook investeren wij in het beheer van de kunstwerken. Hierbij werken we onder andere samen met het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen. Daarnaast nemen we initiatieven om onze kunstwerken onder de aandacht te brengen van een breder publiek.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden in de kunstgang ruimte voor tentoonstellingen

In de Kunstgang bieden wij ruimte voor tentoonstellingen van lokale kunstenaars en voor exposities met een lokaal thema. Een tentoonstelling is maximaal een maand te zien. Op die manier kunnen wij twaalf exposities per jaar programmeren.

We faciliteren initiatieven van inwoners voor kunstwerken in de openbare ruimte

Inwoners met een plan voor het realiseren van een kunstwerk in de openbare ruimte ondersteunen wij met advies en met informatie over de te volgen procedure. Ook begeleiden wij de plaatsing van een kunstwerk. Het budget Kunstbezit biedt beperkte ruimte voor een financiële bijdrage aan een initiatief. Wanneer een kunstwerk op gemeentegrond staat, zorgen wij voor het beheer en onderhoud ervan.

We maken de collectie kunst in de openbare ruimte toegankelijk

Wij maken onze collectie kunst in de openbare ruimte toegankelijk door het plaatsen van informatiebordjes bij de kunstwerken. In 2026 plaatsen wij minimaal vijf nieuwe bordjes. Hierop staat onder andere een QR-code, die doorverwijst naar een beschrijving van het werk op onze website. Daarnaast zoeken wij naar mogelijkheden om kunstwerken op te nemen in recreatieve wandel- en fietsroutes.

Wat willen we bereiken?

Het vernieuwen van de diensten van de bibliotheek als maatschappelijk cultuurcentrum

In het kader van de vernieuwde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening die naar verwachting in 2026 ingaat, blijven wij ons inzetten voor de versterking van het bibliotheekwerk. De nieuwe wet legt gemeenten een zorgplicht voor openbare bibliotheekvoorzieningen op.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een meerjarenplan op voor de bibliotheek

Een van de vereisten van de nieuwe wet Stelsel openbare bibliotheekvoorziening is het opstellen van een meerjarenplan. Dit doen wij in samenwerking met de gemeenten Zeist, Soest, Bunnik en De Bilt, omdat deze vier partijen samen de bibliotheek van KunstenHuis Idea financieel ondersteunen. De zorgplicht gaat gepaard met structurele middelen van de rijksoverheid die wij via het gemeentefonds ontvangen voor de bibliotheek.

Wat willen we bereiken?

Invulling geven, vanuit het team Ruimtelijke Leefbaarheid, aan het Programma Erfgoed, Landschap en Ruimtelijke Kwaliteit, zoals genoemd in de Omgevingsvisie

We stellen in de komende jaren een omgevingsprogramma erfgoed op. Hiermee is een begin gemaakt door de start van het actualiseren van de Cultuur Historische Basis Kaart in 2025. Hierbij vindt nauwe afstemming plaats met stedenbouw en met de actualisering van de welstandsnota.

Wat gaan we daarvoor doen?

We actualiseren de Archeologische en Cultuurhistorische waardenkaart

De Archeologische Waardenkaart is in concept gereed. Vervolgens wordt in 2026 de Cultuurhistorische Waardenkaart geactualiseerd. Deze kaart brengt de identiteit en het karakter van de gemeente tot uitdrukking en dient als onderlegger voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarbij zal ook een inventarisatie plaatsvinden van potentiële monumenten. (zowel gebouwen als structuren zoals historische linten)

We actualiseren het erfgoedbeleid.

Dit doen we door het opstellen van het omgevingsprogramma erfgoed. Daarin brengen we de basis op orde, zoals de registratie, contouren en beschrijvingen van onze gemeentelijke monumenten en beschermde gezichten. Ook het cultureel erfgoed dat niet als gemeentelijk monument wordt beschermd, brengen we in kaart, want daar moet ook rekening mee worden gehouden. De eerste stap daarin is de actualisering van de CultuurHistorische BasisKaart, wat in 2025 plaatsvindt. Vanaf 2026 actualiseren we het erfgoed beleid, in overeenstemming met de omgevingswet. Hierbij betrekken we ook de doelen en thema's uit de omgevingsvisie.

Wat willen we bereiken?

Behouden, versterken en verbeteren van de ecologische structuur, in stand houden van de gemeentelijke bossen en natuurterreinen, tegengaan van hittestress en verdroging en bevorderen van de biodiversiteit

We zorgen goed voor de natuur in onze gemeente. We houden bossen en natuurgebieden gezond. We maken de groene structuur sterker en beter. We gaan hittestress en droogte tegen. We stimuleren biodiversiteit met gevarieerde beplanting en natuurlijke inrichting. Samen zorgen we voor een gezonde, groene leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We planten laanbomen langs gemeentelijke wegen

We planten bomen bij, versterken natuur en biodiversiteit. We versterken de groenblauwe dooradering van het landelijk gebied door het (stimuleren van) herstel of aanleg van kleine landschapselementen en het planten van laanbomen langs gemeentelijke wegen zoals de Kerkdijk, Bunnikseweg, Voordorpsedijk en Holle Bilt.

We planten stinzenplanten

We verhogen de (beleving van) natuur- en cultuurhistorische waarden door aanplant stinzenplanten, bijvoorbeeld in het Oude Biltsche Meertje en het Van Boetzelaerpark. Stinzenplanten zijn bijzondere bloemen die in het vroege voorjaar bloeien. Ze groeien vaak bij oude landhuizen, kastelen en boerderijen. Deze planten zijn belangrijk omdat ze vroeg voedsel geven aan insecten, zoals bijen. Ook vertellen ze iets over de geschiedenis van een plek. Veel stinzenplanten zijn al heel lang in Nederland en horen bij ons erfgoed. Daarom is het goed om ze te beschermen en te verzorgen.

We werken aan de groenblauwe dooradering in ons landelijk gebied

We beschermen en versterken onze groene gordel. We geven extra aandacht aan de Waterliniescheg. Hier komt de groene gordel samen met het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en twee belangrijke ecologische (natuur)verbindingen.

We werken aan de Heuvelrugtuinen en de Blauwe agenda

Samen met andere overheden, waterschappen en gebiedspartijen zoals het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug werken we aan landschappen die klaar zijn voor de toekomst. We werken samen aan Heuvelrugtuinen, de Blauwe Agenda en we maken een gebiedsbiografie. Daarin onderzoeken we het landschap, de ecologie en de ruimtelijke samenhang.

We werken aan de realisatie van het gebiedsplan Voorveldse Polder

We ontwikkelen samen met de provincie, het waterschap en Het Utrechts Landschap natuur in de Voorveldse Polder - Oost. Door deze natuurontwikkeling maken we verbindingen langs de flank van de Heuvelrug, naar de Oostelijke Vechtplassen en naar de Kromme Rijn robuuster.

Wat willen we bereiken?

Ontwikkelen van het dierenwelzijn beleid

Dierenwelzijn wordt verankerd in ons dagelijks handelen en de samenwerking met hierbij betrokken organisaties wordt versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken het gekozen scenario uit de startnotitie dierenwelzijn uit

We werken aan een nieuw, integraal, beleid voor dierenwelzijn. Hiermee dragen wij actief bij aan het behoud en de verbetering van het welzijn van dieren binnen onze gemeente. Dit doen we op basis van het scenario dat uw raad heeft gekozen. Wij verwachten u dit beleid medio 2026 te kunnen aanbieden.

Wat willen we bereiken?

Realiseren van de vastgestelde kwaliteits- en onderhoudsniveaus voor de voorzieningen in de (groene) buitenruimte zoals vastgelegd in de beheerplannen

We zorgen voor goede kwaliteit van de buitenruimte, we houden alles netjes en veilig. We volgen daarbij de afspraken uit de beheerplannen. We onderhouden het groen volgens de regels en we voeren het werk uit zoals afgesproken. De regels die wij hebben afgesproken zijn:

- We onderhouden op niveau B volgens de CROW richtlijnen
- We hanteren de gedragscode soortenbescherming

Wat gaan we daarvoor doen?

We vervolgen de uitvoering aan het groenrenovatieplan

Wij vervolgen onze uitvoering van het groenrenovatieplan. In 2026 doen wij dat bij de herinrichtingen van Sperwerlaan, Koperwieklaan en omgeving. Ook vervolgen wij onze activiteiten in het Van Boetzelaerpark om in 2031 bij het honderd jarig bestaan van het park de renovatie afgerond te hebben.

Eén van de beleidsuitgangspunten in de klimaatadaptatievisie 2050 is de bestrijding van hitte-stress door realisatie van groenvoorzieningen. Wij bekijken waar dit kan, vooral in combinatie met herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte. In 2026 doen we dit vooral in de Sperwerlaan, Lorentzweg en Nobelkwartier. Ook combineren wij dit met onze ambitie om jaarlijks 200 bomen te planten. Wij bevorderen daarbij, net als met de groenrenovaties, de biodiversiteit. Ook haken we daarvoor regelmatig aan op ontwikkelingen bij andere beherende partijen.

Wat willen we bereiken?

Realiseren, beheren, inspecteren en onderhouden speelvoorzieningen en betrekken inwoners daar actief bij

We maken speelplekken veilig en leuk en zorgen voor goed onderhoud. We controleren de speeltoestellen regelmatig. Als het nodig is voeren we reparaties uit. Ook kleinschaliger speelplekken die niet door buurten zijn geadopteerd maar wel in een behoefte voorzien houden we veilig. We betrekken inwoners bij het werk, samen zorgen we voor een fijne speelomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We realiseren een speelplek bij het Lichtruim

Wij gaan samen met omwonenden in 2026 de wijkoverstijgende speelplek bij Het Lichtruim in Bilthoven realiseren.

We knappen speeltuin Noorderkroon op

In 2026 gaan we de bestaande speeltuin, naast het appartementencomplex van de gasexplosie, eenvoudig opknappen.

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van lokale recreatie

We stimuleren lokale recreatie, en daarmee beweging en ontspanning, door meer recreatiemogelijkheden te creëren in de openbare ruimte. Dit draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

We breiden ons wandelnetwerk uit

In 2026 wordt het wandelroutenetwerk Utrecht-Oost opgeleverd. Daarmee heeft de gemeente De Bilt een wandelroutenetwerk dat de hele gemeente dekt. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met het Routebureau Utrecht.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke indicatoren	2022	2023	2024
Niet sporters	39,5 %	-	35,7 %

Bron www.waarstaatjegemeente.nl, Laatste bekende cijfers 2024.

onderzoek vindt niet jaarlijks plaats

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024	2025	2026
Bezoekersaantallen zwembad	44.231	52.280	67.444	70.000	70.000
Leden sportverenigingen *	33,6 %	33,7 %	33,8 %	34 %	33 %

*cijfers vragen we i.v.m. kosten eens per 2 jaar op

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de beleidsmatige bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling en de daarmee samenhangende risico's vermeld.

Verbonden Partij	Bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen	Risico's
Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen	Het beheren en beschikbaar stellen van de archieven van haar leden. Daarnaast voert het Regionaal Historisch Centrum (RHC) het wettelijke archieftoezicht uit op het gemeentelijke informatiebeheer.	Geen
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (deelgebied voormalige gemeente Maartensdijk) beheert en onderhoudt bestaande (bovenlokale) recreatievoorzieningen en speelt in op actuele recreatieontwikkelingen die zich in de gebieden voordoen.	In 2023 is Staatsbosbeheer (SBB) gestart met de uitvoerende taken die voorheen door Recreatie Midden Nederland werden uitgevoerd. De werkwijze van RMN en SBB verschilt veel waardoor niet zeker is of van tevoren in kaart gebrachte kosten dekkend zijn. Hierdoor kan de begrote jaarlijkse financiële bijdrage van onze gemeente aan dit recreatieschap onder druk komen te staan.
SRO De Bilt BV	SRO De Bilt BV is opgericht om op een maatschappelijk aanvaardbare bedrijfseconomische manier de accommodaties MFA De Vierstee, Sporthal Kees Boeke en Zwembad Brandenburg te exploiteren.	Geen

Kaderstellende nota's

1. Notitie cultuurbeleid gemeente De Bilt 'Van Ouverture naar Cantate', 2016
2. Subsidieprogramma Gemeente De Bilt
3. Nota Erfgoedbeleid

4. Subsidieprogramma Gemeente De Bilt
5. Sportnota 'De Bilt topper in sport en bewegen' 2019 -2022
6. Landschapontwikkelingsplan Kromme Rijngebied
7. Ecologiescan De Bilt
8. Groenstructuurplan
9. Bomenbeleidsplan
10. Bestemmingsplannen
11. Structuurvisie
12. Gebiedsvisies De Bilt-West/De Bilt-Zuid
13. Speelruimtebeleidsplan 2020
14. Beheerplan buitensport-accommodaties 2024-2027
15. Erfgoedverordening De Bilt 2010
16. Archeologische waardenkaart
17. Cultuurhistorische waardenkaart
18. Evenementenbeleid De Bilt 2021
19. Kapbeleid gemeente De Bilt 2021
20. Algemene subsidieverordening De Bilt 2019
21. Nadere regels subsidieverstrekking De Bilt 2019

Wat mag het kosten?

Programma sport, cultuur en recreatie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
05 Sport cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	350.038	726.622	706.303	476.476	804.636	804.636
5.2 Sportaccommodaties	3.832.572	3.886.679	3.732.938	3.789.188	3.722.254	3.746.623
5.3 Cultuurpresentatie - prod. en -part.	1.207.171	1.238.064	1.253.604	1.258.035	1.258.035	1.258.035
5.4 Musea	523.970	720.032	871.320	896.593	896.593	896.593
5.5 Cultureel erfgoed	134.731	166.189	169.833	169.083	168.333	167.583
5.6 Media	1.270.793	1.367.298	1.399.188	1.236.704	1.236.704	1.236.704
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.511.872	3.776.919	3.641.505	3.641.923	3.632.718	3.617.241
Totaal 05 Sport cultuur en recreatie	10.831.146	11.881.803	11.774.691	11.468.002	11.719.273	11.727.415
Baten						
05 Sport cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	-205.331	-393.099	-349.716	-128.000	-128.000	-128.000
5.2 Sportaccommodaties	-1.583.300	-1.571.959	-1.429.879	-1.429.879	-1.429.879	-1.429.879
5.5 Cultureel erfgoed	-2.119	-1.106	-1.134	-1.134	-1.134	-1.134
5.6 Media	-55.858	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-129.053	-134.639	-137.835	-137.835	-137.835	-137.835
Totaal 05 Sport cultuur en recreatie	-1.975.661	-2.100.803	-1.918.564	-1.696.848	-1.696.848	-1.696.848
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	8.855.485	9.781.000	9.856.127	9.771.154	10.022.425	10.030.567
Saldo na bestemming reserves	8.855.485	9.781.000	9.856.127	9.771.154	10.022.425	10.030.567

Programma 7: Sociaal domein

Omschrijving programma

Dit programma richt zich op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners door het inzetten van informele zorg waar het kan en formele zorg te bieden waar het moet. We hebben in 2025 een nieuwe Visie op het sociale domein opgesteld, die we in 2026 uitwerken in verschillende programma's. Regionaal is in 2025 de regionale inkoopkoers vastgesteld die nieuwe ambities bevat. In 2026 werken we deze uit in een inkoopstrategie en een regioplan, met acties om de preventie en informele zorg te versterken.

We betalen het versterken van het voorveld zo veel mogelijk uit de gelden die wij ontvangen voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (ASWA). Daarnaast zijn bij de kadernota 2026 middelen opgenomen om deze omslag te maken.

Een specifieke opgave in dit programma vormt de uitvoering van de asielketen waaronder het huisvesten en inburgeren van statushouders, opvangen van ontheemden uit Oekraïne en het uitvoeren van de spreidingswet.

Gewenste maatschappelijke effecten

Opvoeden en opgroeien

1. Het percentage jeugdigen met een voorziening jeugdhulp is stabiel ten opzichte van 2023

Zelfredzaamheid

1. Inwoners participeren naar vermogen op de arbeidsmarkt.
2. We zetten actief in op Basis Maatwerk met als doel inwoners die een te grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt te activeren om deel te nemen aan lokale participatieactiviteiten met als uiteindelijk resultaat het krijgen van een (gedeeltelijke) betaalde baan of zinvol en zingevend vrijwilligerswerk.
3. We bereiken inwoners die in armoede leven met extra ondersteuning.

Meedoen/participatie

1. We versterken de sociale basis in de samenleving door ongelijk te investeren voor gelijke kansen.
2. Niemand wordt uitgesloten op basis van afkomst of gender.
3. Nieuwe inwoners volgen maatwerktrajecten waarmee duurzame inburgeren in onze samenleving gerealiseerd wordt.

Bijdrage programma 7 aan de Global Goals

Voor het Sociaal Domein in het bijzonder geldt dat we werken aan beschermen van de meest kwetsbare inwoners (SG 1), iedereen voorzien van voldoende voedsaam voedsel (SG 2), ons inzetten voor toegang tot goede gezondheidszorg (SG 3), gelijke rechten en kansen bieden voor iedereen (SG 5), ons inzetten werkloosheid tegen te gaan (SG 8) met gelijke kansen voor iedereen (SG 10). Het uiteindelijk doel is een allesomvattende visie op een duurzame en eerlijke wereld in 2030 (SG 16).

Wat willen we bereiken?

De gemeenschappelijke Regeling in Regio ZoU voldoet aan de wettelijke vereisten

Bij de uitvoering van onze taken werken we samen met gemeenten in de regio Zuidoost Utrecht (ZoU), in U16 verband, in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht en met de zes jeugdhulpregio's in de provincie Utrecht. De basis voor de samenwerking ligt in gezamenlijke inkoop en contractmanagement.

Door het formaliseren van de Gemeenschappelijke Regeling ZOU zorgen we voor een wettelijke goede entiteit voor de uitvoering van de regionale taken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We formaliseren de samenwerking Regio ZuidOost-Utrecht (ZOU)

Formaliseren van samenwerking Regio Zuid Oost-Utrecht (ZOU). In april 2025 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Wet verbetering beschikbaarheid specialistische jeugdzorg, onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. Deze wet verplicht gemeenten tot regionale samenwerking bij de inkoop van specialistische jeugdzorg, ondergebracht in een publiekrechtelijke constructie conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De huidige netwerksamenwerking binnen de regio Zuid Oost-Utrecht (ZOU), met Utrechtse Heuvelrug als gastheergemeente, voldoet niet aan deze nieuwe eisen. Gezien de bredere inhoudelijke samenwerking — ook op het gebied van niet-specialistische jeugdhulp en Wmo — is gekozen voor een centrumregeling als juridische vorm. In 2026 wordt aan de gemeenteraden voorgesteld om Utrechtse Heuvelrug aan te wijzen als centrumgemeente voor de ZOU-gemeenten.

Wat willen we bereiken?

Programmalijs 'Kansrijk opgroeien'

Ieder kind verdient een goede start. In onze gemeente willen we dat kinderen veilig, gezond en met plezier kunnen opgroeien. We vinden het belangrijk dat zij kansen krijgen om te leren, te spelen en mee te doen. Sommige kinderen hebben extra hulp nodig. Daarom werken we samen met ouders, scholen, huisartsen en het CJG. Zo zorgen we ervoor dat kinderen zich goed kunnen ontwikkelen, thuis, op school en in de buurt.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven lokaal uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd

We voeren de afspraken uit van de Hervormingsagenda Jeugd. We maken de lokale teams sterker. De eerste stap is een landelijke vragenlijst. Zo zien we hoe de hulp aan jongeren in onze gemeente is geregeld.

De vragenlijst laat zien wat goed gaat, waar problemen zijn en waar we kunnen verbeteren. We kijken naar:

- hoe jongeren hulp krijgen,
- hoe organisaties samenwerken,
- hoe we problemen voorkomen,
- en hoe we zorgen voor goede en blijvende hulp.

MENS werkt in 2026 verder aan het opzetten van wijkteams voor alle leeftijden (0-100 jaar). Door meer aandacht voor hulp in een vroeg stadium verandert het werk van MENS. We onderzoeken of een vast bedrag (lumpsum) helpt om deze verandering goed te maken.

We hebben nieuwe contracten voor jeugdzorg ingaande 1-1-2027

We voeren in (boven)regionaal verband een aantal zorginkopen uit te weten Jeugdhulp ambulante, jeugdhulp met verblijf en hoog specialistische jeugdhulp. De inkoop is gericht op nieuwe contracten per 1-1-2027.

We stellen een regionale inkoopcoers op en voeren een inkoopronde uit. Hierbij verwerken we de opbrengst uit de analyses onder de maatregelen jeugd (lokaal en regionaal) en de maatregelen uit de HAJ.

We implementeren nieuwe contracten jeugdzorg per 1-1-2026

We implementeren het nieuwe contract voor de jeugdbescherming, jeugdreclassering en veilig thuis dat op 1-1-2026 ingaat.

We verhogen de inzet op preventie

Het accent in de HAJ ligt in 2026 lokaal op:

- het versterken van de sociaalpedagogische basis (via de LEA),
- het versterken van het aanbod algemene en collectieve voorzieningen en
- visievorming op de wijzigende rol van het lokale team.

De opgave uit de HAJ is om meer in te zetten op preventie, te voorkomen dat vragen om ondersteuning te snel als zorgvraag worden opgepakt en om meer in te zetten op de onderliggende oorzaken van de vraag naar jeugdhulp. Zo blijft de jeugdhulp beschikbaar voor de jeugdigen die dat daadwerkelijk nodig hebben.

We voeren de maatregelen Jeugd uit en daardoor blijven de kosten jeugdhulp binnen de begroting

Bij de begroting 2025 formuleerde wij een pakket aan maatregelen om de kosten te beperken. In 2025 zien we dat de stijging van het aantal kinderen in zorg afneemt. We maatregelen uit op lokaal en regionaal niveau. We volgen de data goed om te zien welke bijstellingen en eventuele aanvullende maatregelen in 2026 nodig zijn. De maatregelen zijn er op gericht om de uitgave terug te brengen op het niveau van de kadernota 2024. Zo nodig passen we budgetplafonds toe. Ook regionaal voeren we een aantal beheersmaatregelen uit, met name gericht op analyse van data en gerichte interventies.

We werken regionaal samen aan visievorming en uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd

We werken regionaal samen aan een gezamenlijke visie op:

- lokale teams (samenwerking met scholen en huisartsen),
- minder verblijf in instellingen,
- het juiste schaalniveau voor inkoop van specialistische hulp,
- monitoring.

Ook voeren we regionaal het landelijke Toekomstscenario Jeugdbescherming verder uit. Andere maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd (HAJ) hangen af van hoe snel het Rijk ze uitwerkt. Er is geen apart geld voor invoering. Het Rijk verwijst naar bestaande uitkeringen via het IZA en GALA.

Wat willen we bereiken?

Programmalijs blijvend ondersteunen

In het programma Sociale Basis gaan we uit van de kracht van inwoners. Ze zijn zelfredzaam of helpen elkaar.

Inwoners van De Bilt geven zichzelf gemiddeld een 8,3 voor zelfredzaamheid (Algemene Inwoners enquête Gemeente De Bilt 2023). De meeste problemen gaan over gezondheid. Gezondheid hangt af van veel factoren.

Sommige inwoners redden het niet alleen. Voor hen bieden we passende hulp en ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor doen?

We implementeren de innovatieagenda Werk en Inkomen 2024-2027

In 2024 zijn de regionale Strategische Kaders Werk en Inkomen 2024 – 2027 vastgesteld. In deze strategische Kaders zijn ambities opgenomen die we willen realiseren. Hiervoor is de Innovatieagenda Werk en Inkomen 2024-2027 opgesteld. De innovatieagenda richt zich vooral op onderwerpen waar het gemeentelijke lokale sociaal domein en de regionale uitvoering van Werk en Inkomen elkaar raken. De agenda bevat concrete actiepunten zoals het versterken van de uitvoeringspraktijk, het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten en partners, en het verbinden van Werk & Inkomen met het bredere sociaal domein. Daarnaast zetten we in op leren en innoveren, onder meer via experimenten, digitale toepassingen en het benutten van ervaringskennis.

1 januari 2026 is de beoogde ingangsdatum van de Participatiewet in Balans. Dit is een wijziging van de huidige Participatiewet, met als doel de wet te vereenvoudigen en te verbeteren.

We implementeren het actieplan dak- en thuisloosheid

In 2026 doen we mee aan de ETHOS Light telling in de provincie Utrecht. Deze telling kijkt breder dan alleen mensen op straat. Ook mensen die in een auto slapen of bij vrienden of familie logeren tellen mee. Zo krijgen we beter zicht op dakloosheid in onze gemeente.

In 2026 zal het funderingshuis starten. Het Funderingshuis is een samenwerking tussen Mens, Woongroen, Gaphh en onze gemeente. In dit huis worden jongeren tijdelijk gehuisvest, waarbij er sprake is van een combinatie van lichte geestelijke problematiek en een niet steunende thuissituatie. Tijdens het verblijf in het funderingshuis worden de jongeren uit de niet steunende thuissituatie gehaald en wordt onderzocht wat de draagkracht van de jongeren is. Afhankelijk van de uitkomst wordt gezocht naar een goed passende vervolgplek. Het doel is om zo onnodige instroom in zware zorgvormen te voorkomen.

In 2026 onderzoeken we in regio Zuidoost Utrecht verband voor welke doelgroepen woonoplossingen gewenst zijn. Wij doen dit halfjaarlijks op lokaal niveau in gezamenlijkheid met afdeling wonen, Woongroen, Mens en de regionale beleidsmedewerkers Maatschappelijke opvang/beschermd wonen. Wanneer er zich kansen voordoen, zullen we nieuwe initiatieven opzetten voor deze doelgroepen.

We nemen maatregelen om energiearmoede tegen te gaan

Energiearmoede is nog steeds een probleem voor mensen met een laag inkomen. De Rijksoverheid stopt vanaf 1-1-2026 met de financiering voor maatregelen. Wij blijven inwoners ondersteunen door het inzetten van energiecoaches en klussers van BENG! Zij brengen energiebesparende maatregelen aan met als doel de energierekening te verlagen. Bij de kadernota heeft de raad besloten dat Beng! in 2026 eenmalig een subsidie krijgt van € 35.000, los van de doelsubsidie (motie M75-2025).

We ontwikkelen een scootmobielpool

Bij het vaststellen van de ombuiging bij de Kadernota 2026 is ingestemd met het opstellen van een collectieve voorziening voor scootmobielen en het langer verstrekken van individuele voorzieningen tenzij. In 2026 wordt in nauw overleg met de leverancier hulpmiddelen deze scootmobielpool ontwikkeld.

We sluiten nieuwe contracten af die ingaan op 1-1-2027

We voeren in (boven)regionaal verband een zorginkopen uit voor de Wmo De inkoop is gericht op nieuwe contracten per 1-1-2027.

We voeren de nota bestaanszekerheid/armoedebeleid uit

We stellen begin 2026 een nieuwe nota financiële bestaanszekerheid vast. In deze nota nemen maatregelen op die ondersteunend zijn om onze inwoners een minimaal inkomen te garanderen. Voor het opstellen van deze nota hebben we gebruik gemaakt van de input van onze inwoners (door het houden van enquêtes), de ASD en de coalitie bestaanszekerheid.

We werken de businesscase uitbreiden project basismaatwerk uit

In onze gemeente hebben we Basisbanen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, vormgegeven in het project Basismaatwerk. Binnen dit project wordt eerst samen met de inwoner bekeken wat de belemmeringen zijn om te participeren of uit te stromen naar werk of opleiding. Hier wordt aandacht aan besteed en voldoende tijd voor genomen.

Wat willen we bereiken?

Programmalijs Gezond en actief leven

Een belangrijk punt in dit programma is gezond ouder worden. De landelijke cijfers laten duidelijk zien dat er sprake is van dubbele vergrijzing. Dit betekent dat niet alleen het aantal ouderen toeneemt, maar ook het aantal zeer oude mensen. Daarnaast neemt het aantal inwoners met dementie toe, terwijl het aantal zorgmedewerkers juist afneemt. In het regionale IZA-plan staan veel ambities voor de komende jaren.

Wat gaan we daarvoor doen?

We pakken mentale gezondheid integraal aan

Volwassenen met mentale zorgen kunnen een verkennend gesprek voeren. Dit is methode waarbij een open gesprek met iemand van welzijn (MENS), GGZ en een ervaringsdeskundige wordt gevoerd.

Samen kijken we welke hulp mogelijk is. We stimuleren eigen regie, steun uit de omgeving en betrokkenheid van naasten.

We zetten integraal in op inzet van mantelzorgondersteuning

Samen met Zorgpartijen zorgen medewerkers van MENS voor mantelzorgondersteuning. Ze ondersteunen mantelzorgverleners door onder andere het inzetten van respijtzorg. Daarnaast is er extra aandacht voor de jonge mantelzorger. Hoewel mantelzorg bij het leven hoort, verdient het wel de aandacht en ondersteuning. We blijven mantelzorgverleners waarderen met een Biltse bon. Er is in 2025 onderzoek gedaan onder de mantelzorgers en daarbij geeft een deel van de ondervraagde aan blij te zijn met deze waardering, anderen geven aan een leuke georganiseerde bijeenkomst meer te waarderen, waarbij de mantelzorgers aandacht krijgen. In 2026 hanteren we de huidige Biltse bonnen voor mantelzorgers. In de kadernota 2027 beslissen we hoe we de waardering gaan vormgeven.

Wat willen we bereiken?

We vangen ontheemden op

Wij bieden opvang aan statushouders, alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) en Oekraïense ontheemden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Begeleiding door Steunpunt Vluchtelingen

Het Steunpunt Vluchtelingen ondersteunt de gemeente bij het behalen van de (door het Rijk opgelegde) taakstelling. Zodra er woonruimte beschikbaar is voor een statushouder zorgt het Steunpunt Vluchtelingen voor goede integratie in de samenleving.

De asielketen staat onder druk, het demissionair kabinet voert vergaande plannen door die mogelijk ook uitwerking gaan hebben op de opvang in De Bilt. Hoe opvang eruit gaat zien en wat de mogelijke (financiële) consequenties zijn is nu nog niet bekend. Voor de begroting 2026 volgen we de uitgangspunten van 2025.

We innen een eigen bijdrage van werkende Oekraïense ontheemden

Wij bieden opvang aan ± 170 Oekraïense ontheemden op vier opvanglocaties. Hiermee voldoen we ruim aan onze taakstelling. Ook in 2026 wordt deze opvang voortgezet. De Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) is, in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), beleidskaders aan het uitwerken voor opvang op de lange termijn. Zodra deze beleidskader bekend zijn gaan we deze uitwerken naar lokaal beleid met als doel in te zetten op zelfredzaamheid van de ontheemden. Daarnaast wordt in 2026 de eigen bijdrage verhoogd voor Oekraïense ontheemden .

Wat willen we bereiken?

Werken met Wijken en Dorpen

We maken de wijken en dorpen sterker. Daarom gaan inwoners en professionals samenwerken. Ook zorgen we dat professionals beter samenwerken met elkaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

We doorontwikkelen de gebiedsteams

De drie gebiedsteams continueren en professionaliseren om de samenwerking met de stakeholders in het gebied te onderhouden.

We zetten duurzame netwerksamenwerking op in wijken

In Bilthoven Zuid en Maartensdijk gaan we verder met de wijkaanpak en de netwerk-samenwerking zoals ingezet in 2025. We volgen de ontwikkelingen die Bilthoven-Noord zelf heeft ingezet en waar nodig ondersteunen we die. Ook in andere wijken willen we met inwoners en de sociale partners de netwerksamenwerking versterken.

In 2026 vind de doorontwikkeling plaats van Bilthoven Zuid en Maartensdijk. We willen in 2 andere wijken / dorpen beginnen. Dit is afhankelijk van de bereidheid van de inwoners.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke indicatoren	2022	2023	2024
Banen (Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)	846,8	861,8	865,6
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21-jarigen)	1%	1%	-
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	4,0%	4%	-
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	72,5%	73,1%	74%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22-jarigen)	1%	1%	-
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners)	224,3	216,4	220,3

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	121,7	117	125,5
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	15,9%	16,8%	17,6%
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	0,9%	1%	1%
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,3%	0,2%	0,2%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners)	620	580	590

Bron www.waarstaatjegemeente.nl, Laatst bekende cijfers 2023.

Ten opzichte van de begroting 2024 constateren wij dat er abusievelijk een verschuiving is geweest in de kolommen waardoor cijfers niet overeenkomen met de huidige gepresenteerde indicatoren.

Beleidsindicatoren	2023	2024	2025
Zelfredzaamheid			
Het eerste contact na de melding (telefoon/mail/whatsapp)	Minder dan een week	Minder dan een week	Minder dan een week
Tijd tussen melding en beschikking is minder dan 8 weken	80-95%	80 - 95%	80-95%
Doorlooptijden afhandeling inkomensondersteunende voorzieningen	Max 8 weken	Max 8 weken	Max 8 weken
Alle bijstandsgerechtigde inwoners zijn in beeld en met hen wordt minstens 2 keer per jaar gesproken	100%	100%	100%
Rechtmatig verstrekking van uitkeringen	99%	99%	99%
Bekendheid onafhankelijke cliëntondersteuning	>50%	> 50%	>65%
Aantal schrijvende gevallen die gezien zijn door het doorbraakteam en daardoor geholpen zijn.	100%	100%	100%
Gedwongen uithuisplaatsingen volwassenen door psychische problematiek.	0	0	0
Meedoen/participatie			
Voldoende lokale participatieactiviteiten voor bijstandsgerechtigde inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt	100%	100%	100%
Arbeidsparticipatie in het kader van banenafpraak	Minimaal 50%	Minimaal 50%	Minimaal 50%
Plaatsing inwoners beschut werk met arbeidspotentie (voor direct plaatbare inwoners)	100%	100%	100%
Voldoende trajecten BasisMaatWerk (lokale versie van Basisbaan voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt)	25 trajecten	35 trajecten	35 trajecten
Ontwikkeling van de omvang aantal bijstandsgerechtigden	Gelijk aan landelijk gemiddelde percentage	Gelijk aan landelijk gemiddelde percentage	Gelijk aan landelijk gemiddelde percentage
Inburgering			
Voldoende inburgeringstrajecten op maat	100%	100%	100%

Statushouders met na-reizigers krijgen een geschikte woning met capaciteit voor het gehele gezin	Gelijk aan landelijke verdeling	90%	90%
Oekraïense ontheemden die ingeschreven zijn in de gemeente kunnen opgevangen worden in een gemeentelijk opvanglocatie	155 personen	70%	90%
Inclusief beleid			
Aantal meldingen van discriminatie neemt af.	14	39	<20

Prestatie indicatoren	2022	2023	2024	2025
Aantal meldingen huiselijk geweld 18+ bij Veilig Thuis	47	40	55	55
% Bekendheid Sociaal team algemeen				52%
% Bekendheid CJG onder gezin met kinderen				49%
% mensen met schulden dat (bekend is) wordt geholpen				100%
% zorgmeldingen dat door MENS binnen de wettelijke termijn wordt opgepakt voor de Wmo				100%
Aantal cliënten met een actieve dienstverleningsindicatie Wmo				1475
Aantal geplaatste statushouders				100%

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de beleidsmatige bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling en de daarmee samenhangende risico's vermeld.

Verbonden Partij	Bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen	Risico's
De Gemeenschappelijke Regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	Het zo bedrijfsmatig mogelijk (doen) uitvoeren van de taken van de deelnemende gemeentebesturen op de terreinen van werk en bijstand (incidenteel en periodiek), aanvullende regelingen, de Wet inburgering, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet sociale werkvoorziening ('WSW-oud'). De RDWI richt zich daarbij zowel op een efficiënte bedrijfsvoering als op een klantgerichte - en effectieve dienstverlening. Inwoners met een bijstandsuitkering worden begeleid naar de arbeidsmarkt.	Gezien de grote opgave die gemeenten verwachten in het ravijnjaar 2026 willen wij dat alle gemeenschappelijke regelingen in een vroeg stadium besparingsmogelijkheden in kaart brengen. Het is noodzakelijk dat er een proces wordt ingericht dat gericht is op het maken van realistische en duidelijke inhoudelijke bestuurlijke keuzes. Dit proces moet specifiek gericht zijn op het identificeren van taken die afgeschaald of beëindigd kunnen worden.
Biga Groep B.V.	Passend werk en begeleiding (op de werkvloer) bieden aan inwoners met een arbeidsbeperking of een afstand tot de arbeidsmarkt, inclusief inwoners met een Wsw indicatie (Wet sociale werkvoorziening).	De Biga Groep heeft ruim 13 miljoen weerstandscapaciteit om eventuele risico's af te dekken.

Kaderstellende nota's

1. Subsidieprogramma 2026 op grond van het gemeentelijk subsidiebeleid;
2. Verordening maatschappelijke ondersteuning 2024;
3. Strategische Agenda De Bilt 2030;Voor een Veilig Thuis
4. Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis.;
5. Nota 'Jong van hart, hart voor jong' Integraal jeugdbeleid Gemeente De Bilt 2021 – 2024;
6. Nota De regiovisie op het jeugdzorglandschap. Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd Regio Zuidoost Utrecht;
7. Verordening Jeugdhulp 2025;
8. Nota Lokaal arbeidsmarktbeleid De Bilt, vastgesteld 27 febr. 2014;
9. Nota financiële bestaanszekerheid 2026, vastgesteld januari 2026;
10. Strategische Kaders werk en inkomen 2024-2027;
11. Beleidsplan hoogwaardig handhaven 2020-2022 (Participatiewet);
12. Beleidsplan Biga Groep B.V. (onderdeel Begroting en Jaarrekening Biga Groep B.V.);
13. Strategische Agenda Utrechtse Werktafel (Arbeidsmarktregio Utrecht Midden, op grond van Participatiewet);
14. Convenant 'De Bilt Verbindt';
15. Jaarplan Volwasseneneducatie (i.r.t. Regionaal Programma Educatie op grond van Wet Educatie en Beroepsonderwijs, arbeidsmarktregio Utrecht Midden);
16. Regionale inkoopvisie 2024;
17. Regioplan beschermd wonen U16 2023 – 2028;
18. Uitvoeringsprogramma beschermd wonen u16 2023 – 2028;
19. Beleidsplan Bbz 2020-2023;
20. Beleidsplan schulddienstverlening 2020-2023;
21. Beleidskader Wet Inburgering 2021 RDWI.
22. Nadere regels en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning De Bilt 2023
23. Nadere regels en beleidsregels Jeugdhulp 2025
24. Verordening cliëntenparticipatie sociaal domein De Bilt 2018
25. Beleidsregels Vervoer Jeugdhulp gemeente De Bilt 2015
26. Privacy Protocol Sociaal Domein Regio Utrecht Zuidoost
27. Beleidsregels gehandicapten parkeerplaatsen

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
06 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.397.144	4.808.087	5.175.498	4.911.506	4.910.735	4.918.318
6.21 Toegang en 1e lijnsvoorzieningen WMO	5.727.122	5.182.838	5.266.709	5.266.709	5.266.709	5.266.709
6.23 Toegang en 1e lijnsvoorzieningen Integr	0	753.160	793.185	793.185	793.185	793.185
6.3 Inkomensregelingen	17.991.271	17.316.445	18.764.324	18.944.222	18.952.921	18.950.464
6.4 WSW en beschut werk	1.006.020	897.391	961.026	965.138	903.444	903.444
6.5 Arbeidsparticipatie	1.142.729	1.129.485	839.752	840.199	840.118	840.146
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	2.110.505	1.688.653	1.705.946	1.675.427	1.665.442	1.589.813
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	2.572.953	2.875.579	2.833.251	2.733.989	2.733.989	2.733.989
6.712 Begeleiding (Wmo)	2.963.456	2.777.223	2.925.611	2.925.611	2.925.611	2.925.611
6.713 Dagbesteding (Wmo)	766.917	879.119	927.453	927.453	927.453	927.453
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	0	255.355	159.188	188.588	226.021	188.588
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	10.154.623	11.479.286	10.303.809	9.767.394	9.900.107	9.647.395
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	3.149.775	486.491	443.269	423.705	368.368	423.704
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	1.947.244	403.637	3.169.162	1.783.930	1.752.502	1.783.930
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.220.906	1.511.864	1.628.667	1.492.549	1.378.550	1.492.549
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	854.920	1.831.160	-1.173.794	299.572	209.959	299.572
6.791 PGB Wmo	0	265.085	266.473	346.871	346.871	346.871
6.792 PGB Jeugd	0	480.000	506.613	552.196	552.195	552.195
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	2.227.272	120.632	123.786	123.786	123.786	123.786
6.821 Jeugdbescherming	0	1.246.044	1.206.569	1.208.078	1.209.553	1.209.553
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	466.830	495.439	495.439	495.439	495.439
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	69.672	566.399	284.530	284.530	284.530	284.530
Totaal 06 Sociaal domein	64.302.529	57.420.763	57.606.466	56.950.077	56.767.488	56.697.245

Programma Sociaal domein	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Baten						
06 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-6.256.465	-363.295	-327.647	-234.436	-234.436	-234.436
6.21 Toegang en 1e lijnsvoorzieningen WMO	-194.839	-40.400	-40.400	-40.400	-40.400	-40.400
6.3 Inkomensregelingen	-11.804.051	-11.736.225	-12.302.696	-12.352.287	-12.352.287	-12.352.287
6.5 Arbeidsparticipatie	-617.134	-337.356	-345.779	-345.767	-345.767	-345.767
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-142.581	-19.046	-19.046	-19.046	-19.046	-19.046
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-102.836	-72.009	-536.296	-534.138	-534.138	-534.138
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	0	0	0	0	-460.000	-470.000
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-878.672	-117.756	-117.756	-117.756	-117.756	-117.756
6.821 Jeugdbescherming	-14.729	0	0	0	0	0
Totaal 06 Sociaal domein	-20.011.307	-12.686.087	-13.689.620	-13.643.830	-14.103.830	-14.113.830
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	44.291.222	44.734.676	43.916.846	43.306.247	42.663.658	42.583.415
Onttrekkingen						
06 Sociaal domein						
0.106 Mutaties reserves PR06	-630.046	-269.000	-170.000	0	0	0
Saldo na bestemming reserves	43.661.176	44.465.676	43.746.846	43.306.247	42.663.658	42.583.415

Programma 8: Volksgezondheid en milieu

Omschrijving programma

Het programma richt zich op het in stand houden en verder verbeteren van een duurzame, veilige en gezonde woon- en werkomgeving met een zo laag mogelijke belasting voor het milieu en toekomstige generaties. Ook richt het zich op een gezonde leefstijl van onze inwoners. Het omvat taken op het gebied van volksgezondheid, water (afval-, hemel- en grondwater), milieubeheer, afval en begraafplaatsen.

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Inwoners hebben meer veerkracht zodat ze als actieve en vitale inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving. Weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis.
2. Een duurzame en gezonde woon-en werkomgeving, met aandacht voor de effecten van de klimaatverandering. Focus op vermindering CO₂-uitstoot, duurzaam waterbeheer en bijdragen aan een circulaire economie waarbij het maximaliseren van hergebruik van producten en grondstoffen centraal staan, naast het voorkomen van afval.

Bijdrage programma 8 aan de Global Goals

Dit programma draagt bij aan meer veerkracht bij inwoners zodat ze als actieve en vitale inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving. Weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis. (GG 1, 2, 3, 5 en 17)

Verder zorgt dit programma voor een duurzame en gezonde woon-en werkomgeving, met aandacht voor de effecten van de klimaatverandering. Focus op vermindering CO2-uitstoot, duurzaam waterbeheer en bijdragen aan een circulaire economie waarbij het maximaliseren van hergebruik van producten en grondstoffen centraal staan, naast het voorkomen van afval. (GG 6, 7, 11, 12, 13, 14 en 17)

Wat willen we bereiken?

Inwoners ervaren hun eigen gezondheid als goed

In de gezondheidsmonitor van 2024 van de GGDrU staan cijfers hoe doelgroepen hun gezondheid ervaren:

- 82% van de doelgroep 18-64 jaar ervaren hun gezondheid als (zeer) goed. (Zuidoost Utrecht 80%)
- 67% van de doelgroep 65+ ervaart hun gezondheid als (zeer) goed (Zuidoost Utrecht 67%)

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGDrU voert wettelijke taken en maatwerk voor ons uit

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU) bewaakt en bevordert de gezondheid van onze inwoners, van jeugd tot senioren. Zij voeren vaccinaties en infectieziektebestrijding uit in zowel onze als de 25 andere gemeenten in de regio Utrecht, ondersteunen bij gezondheids crisis en bieden preventieprogramma's zoals jeugdgezondheidszorg en leefstijlbevordering. Ook doen zij onderzoek naar de gezondheidssituaties in onze gemeente en adviseren hierover voor ons beleid.

We zetten in op de verbetering van de gezondheid van de leeftijdsgroep 65+

We zien dat er vooral winst te behalen is bij de groep 65+. Daarom gaan we aan de slag met zorg- en welzijnspartners. We richten ons op valpreventie, ontmoeting en samenlevingsopbouw. Zo willen we deze groep beter bereiken en meer bewustwording en zingeving geven.

Stichting Organisatie & Infrastructuur zorgt voor de verbinding tussen zorg en welzijn. Onderwerpen zoals welzijn op recept, bewegen op recept en valpreventie worden besproken en verbeterd.

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de mentale gezondheid onder jongeren en jongvolwassenen ten opzichte van voorgaande jaren.

Ten opzichte van 2021 is er al een verbetering ingezet van 29% naar 21% in 2023 van jongeren die psychische klachten ervaart. Dit zit onder het landelijk gemiddelde. Door meer aan te sluiten bij de leefwereld en met de juiste partijen samen te werken gaan we ervan uit dat dit percentage nog lager gaat worden. (Cijfers van de GGD)

Daarnaast is het percentage wie een goede ervaring ervaart gedaald, maar zit nog op de lijn van de provincie Utrecht.

We integreren mentale gezondheid in onze brede gezondheidsaanpak en werken aan laagdrempelige ondersteuning van kinderen, jongeren en jongvolwassenen met mentale klachten.

We streven ernaar dat het percentage jongeren dat zich voldoende weerbaar voelt te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

We streven ernaar dat het % jongeren dat zich voldoende weerbaar voelt in lijn is met de landelijke ontwikkeling

Ten opzichte van 2021 is er al een verbetering ingezet van 29% naar 21% in 2023 van jongeren die psychische klachten ervaart. Dit zit onder het landelijk gemiddelde. Door meer aan te sluiten bij de leefwereld en met de juiste partijen samen te werken gaan we ervan uit dat dit percentage nog lager gaat worden. (Cijfers van de GGD)

Daarnaast is het percentage wie een goede ervaring ervaart gedaald, maar zit nog op de lijn van de provincie Utrecht.

We integreren mentale gezondheid in onze brede gezondheidsaanpak en werken aan laagdrempelige ondersteuning van kinderen, jongeren en jongvolwassenen met mentale klachten.

We streven ernaar dat het percentage jongeren dat zich voldoende weerbaar voelt te verbeteren. Samen met middelbare scholen en sportcoaches werken we hieraan. Voor de minima zijn er regelingen voor financiering.

Wat willen we bereiken?

Het versterken van sociale en emotionele ontwikkeling van jonge kinderen met specifieke aandacht voor kwetsbare gezinnen

In september 2025 zijn we gestart met Kansrijke Start. Dit is een project in Nederland. Het richt zich op de eerste 1000 dagen van een kind.

We werken samen met zorg- en hulpverleners. Denk aan jeugdgezondheidszorg, verloskundigen, steunpunt vluchteling en inwonersgroepen. Samen willen we kwetsbare gezinnen op tijd helpen. We letten goed op signalen en we bieden begeleiding. Zo voorkomen we dat kinderen een achterstand krijgen.

Het doel is een gezonde en veilige start voor elk kind. Een goede start vergroot de kans op een succesvolle toekomst, zowel lichamelijk, sociaal als financieel.

Wat gaan we daarvoor doen?

We nemen aanvullende (preventieve) jeugdgezondheidsstaken

We werken aan aanvullende (preventieve) Jeugdgezondheidsstaken zoals:

- Voor en Vroegschoolse Educatie,
- Stevig Ouderschap,

- Het programma Nu Niet Zwanger
- De lokale coalitie Kansrijke Start.

Met basisscholen, Mens de Bilt en KunstenhuisIdea zetten we in op een gezonde leefomgeving en de "Gezonde School".

Via een leefstijlquiz en motorische test krijgen we zicht op de leefstijl van de leerlingen.

Samen met de scholen zoeken we naar de mogelijkheden om de leefstijl en gezondheid van de leerlingen te verbeteren.

Wat willen we bereiken?

Ouderen blijven langer vitaal en mobiel en minder ouderen raken door een val structureel afhankelijk van zorg

We zetten ons in om de veerkracht van oudere inwoners te versterken. Vooral bij mensen die kwetsbaar zijn. Zo willen we niet alleen het risico op vallen verkleinen, maar ook de fysieke en mentale gezondheid verbeteren of behouden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op bewegen op recept en welzijn op recept

Stichting Organisatie & Infrastructuur verbindt zorg en welzijn. Zij zorgen dat partijen samenwerken. Onderwerpen zoals welzijn op recept, bewegen op recept en valpreventie worden besproken én uitgevoerd.

De samenwerking intensiveren we door in te zetten op "bewegen op recept" en "welzijn op recept" voor volwassenen.

Wat willen we bereiken?

Een afvalscheidingspercentage van minimaal 75% realiseren

We scheiden ons afval goed. We zorgen dat minstens 75% apart wordt ingezameld. We helpen inwoners om afval beter te scheiden. Samen zorgen we voor minder restafval.

Wat gaan we daarvoor doen?

We creëren bewustwording met behulp van publieksacties

We zetten ons beleid en onze activiteiten voort om afval zoveel mogelijk gescheiden aan te bieden. Dit draagt bij aan een duurzame verwerking en bevordert recycling. We blijven actief aandacht vragen voor het correct aanbieden van afval, zodat het efficiënt en verantwoord verwerkt kan worden.

Daarnaast werken we de gekozen bezuinigingsmaatregelen verder uit, waaronder het vaststellen van tarieven voor het aanbieden van grof vuil en restafval. Ook deze stappen stimuleren een betere afvalscheiding.

De huidige afvalinzamelaar heeft, net als meerdere andere bedrijven in de sector, besloten zich terug te trekken uit de markt voor huishoudelijke afvalinzameling. Daarom zijn we in gesprek met Rova, een publieke dienstverlener op het gebied van afvalinzameling, over een mogelijke aansluiting per 2027.

We besteden ook aandacht aan het voorkomen van afval. Initiatieven zoals hergebruik via kringloopwinkels, reparaties in repair-café's en alternatieven voor eenmalige verpakkingen zijn waardevolle bijdragen aan een circulaire economie.

We stellen een ontwerp op voor de herinrichting gemeentewerf

Zoals in de begrotingen van 2024 en 2025 aangegeven maken we plannen voor de herinrichting van de gemeentewerf waarbij ook een nieuwe brandweerpost De Bilt op de gemeentewerf wordt gerealiseerd.

Vanwege de hoge investeringskosten in relatie tot de gemeentelijke bezuinigingsopgaven hebben wij besloten de herinrichting van de gemeentewerf niet in deze omvang te vervolgen. Er is wel een minimale ingreep noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke eisen. Het toegangsgebouw naar de Milieustraat en het opvanggebouw klein chemisch afval (KCA) voldoen niet aan de brandveiligheid en ARBO. Vervanging is noodzakelijk. Voor de voorbereidingskosten is voldoende krediet beschikbaar.

Het project is opgenomen in de kadernota 2026 bij de nieuwe investeringen. Voor de realisatie zal een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd in 2026.

Wat willen we bereiken?

Verminderen van de hoeveelheid hemelwater in het rioolstelsel

In 2022 heeft de gemeenteraad de Klimaatadaptatievisie 2050 vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt hierin is dat hemelwater niet meer wordt afgevoerd via het vuilwaterriool, maar zoveel mogelijk lokaal wordt verwerkt. Dit kan door infiltratie in de bodem of opvang op eigen terrein.

De visie is uitgewerkt in het Water- en Rioleringsplan (WRP), dat elke vijf jaar wordt vernieuwd. Door hemelwater af te koppelen van het rioolstelsel, verminderen we wateroverlast, ontlasten we de rioolwaterzuivering en werken we samen aan een klimaatbestendige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We treffen maatregelen tegen de effecten van de klimaatverandering

Om de effecten van klimaatverandering te beperken, nemen we verschillende maatregelen op het gebied van wateroverlast, hitte en droogte. We koppelen hemelwater af bij vervangingsprojecten en werken hierbij intensiever samen met inwoners, bedrijven en instellingen.

- **Wateroverlast**

We willen het rioolstelsel zoveel mogelijk ontlasten door hemelwater af te koppelen van het vuilwaterriool. Hiervoor leggen we naast het bestaande rioolstelsel een hemelwaterstelsel aan. Dit water wordt afgevoerd naar watergangen, wadi's of geïnfiltreerd in de bodem. Zo voorkomen we dat het riool overbelast raakt en verminderen we de kans op wateroverlast.

- **Hitte**

We willen onze openbare ruimte beter beschermen tegen extreme temperaturen. Dit doen we door het aanplanten van extra bomen en het vergroten van het aandeel groen. Zo creëren we meer schaduw en koelte, wat bijdraagt aan een prettig en gezond leefklimaat.

- **Droogte**

Om de effecten van droogte te beperken, zorgen we dat hemelwater zoveel mogelijk wordt opgevangen en verwerkt op de plek waar het valt. Denk hierbij aan maatregelen zoals infiltratie in de bodem en de aanleg van wadi's. Op deze manier houden we de bodem zo vochtig mogelijk en dragen we bij aan een robuust watersysteem.

De projecten die we gaan uitvoeren in 2026 zijn opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Wat willen we bereiken?

Optimale en functionele instandhouding van het rioolstelsel

Het beheerplan rioleringen heeft als doel het doelmatig beheer en onderhoud van de (vuil)waterafvoer in onze gemeente. Veel van ons rioolstelsel, aangelegd vlak na de Tweede Wereldoorlog, nadert het einde van zijn levensduur. Daarom zullen we in de komende 10 tot 20 jaar veel riolering moeten vervangen.

Om deze noodzakelijke vervangingen en capaciteitsvergrotingen te financieren, zal de rioolheffing de komende jaren stijgen. We streven er echter naar deze stijging te beperken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We vervangen verouderde riolering en vergroten de rioolcapaciteit

De komende jaren ligt de focus op het vervangen van verouderde riolering en het vergroten van de rioolcapaciteit, in combinatie met andere beleidsdoelen zoals mobiliteit en klimaatadaptatie. Door dit slim te combineren beperken we overlast en realiseren we meerwaarde voor de leefomgeving.

Concrete maatregelen 2026:

- Vergroten van de rioolcapaciteit en afkoppelen van hemelwater in de Koperwieklaan.
- Vergroten van de rioolcapaciteit en afkoppelen van hemelwater in de Prinses Marijkelaan.
- Vergroting rioolcapaciteit in de Planetenlaan (oorspronkelijk gepland voor 2025, verschuiving naar 2026 wegens capaciteitsgebrek)

Wat willen we bereiken?

Efficiënte en effectieve uitvoering van de milieutaken

Vanaf 1 januari 2026 gaan onze milieutaken over naar de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Dit is een samenwerking van 26 gemeenten en de provincie Utrecht.

De ODU helpt deze gemeenten met taken op het gebied van milieu en omgeving. De dienst voert alle wettelijke milieutaken uit. Denk aan het geven van vergunningen, het beoordelen van meldingen en het maken van regels op maat. Ook houdt de ODU toezicht en zorgt voor handhaving.

We leggen deze taken elk jaar vast in het Uitvoeringsprogramma. De ODU zorgt voor een goede, efficiënte en controleerbare uitvoering.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze omgevingsdiensten fuseren tot 1 Omgevingsdienst

De ODRU en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) werken in 2025 samen aan hun fusie tot één Omgevingsdienst in de provincie Utrecht: de Omgevingsdienst Utrecht (ODU). De fusie zal op 1 januari 2026 een feit zijn.

Ondanks de veranderingen door de fusie, blijft de ODU zich richten op de afgesproken taken: vergunningen, toezicht, handhaving en advies. In 2026 ligt de focus op het goed inrichten en verbeteren van onder andere de nieuwe organisatie, werkprocessen en ICT met behoud van goede dienstverlening, kwaliteit en continuïteit.

De ODU plant de inzet van medewerkers zorgvuldig. Ook bewaakt zij de voortgang van het werk. Het doel is om in 2026 minstens 95% van de afgesproken dienstverlening te leveren.

De integratie van teams en taken vraagt om goede werkverdeling en ondersteuning. De ODU gebruikt data en rapportages om afwijkingen snel te zien en bij te sturen.

Zo blijft de ODU betrouwbaar, ook in een jaar van verandering.

Wat willen we bereiken?

Het bieden van ruimte voor respectvol gedenken op onze gemeentelijke begraafplaatsen, binnen de daarvoor via kostendekkende leges beschikbare middelen

Onze begraafplaatsen zijn rustig en verzorgd, waar we mensen een mooie plek bieden om te herdenken. We zorgen voor een respectvolle omgeving. De kosten zijn eerlijk verdeeld via leges.

Wat gaan we daarvoor doen?

We vertellen duidelijker wat er mogelijk is op de begraafplaatsen

We actualiseren op onze website onze informatie over de verschillende manieren van herdenken op onze begraafplaatsen. Verder werken we samen met ondernemers aan een magazine over de begraafplaatsen. Deze ondernemers werken vaak op onze locaties. We zoeken actief contact met mensen die eerder afstand deden van hun grafrechten. We laten hen zien wat mogelijk is met de nieuwe gedenkbomen.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Omschrijving (toelichting)

Wettelijke indicatoren	2022	2023	2024
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	119	119	-
Hernieuwbare elektriciteit	13,2%	-	-

Over de ontwikkeling van hernieuwbare elektriciteit en andere duurzame ontwikkeling staat meer in de paragraaf Duurzaamheid

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024
Percentage kinderen met overgewicht, leeftijd 5-6	7%	7%	-
Percentage kinderen met overgewicht, leeftijd 10-11	9%	10%	-
Percentage volwassenen met overgewicht	41,8%	-	41%
Percentage ouderen met overgewicht	47,7%	-	48%
Afvalscheidingspercentage	74,8	73,4	73,4

cijfers worden via monitor GGD eens per 2 of 4 jaar gemeten.

Prestatie indicatoren	2022	2023	2024	2025
% gescheiden afvalstromen	74,8	73,4	73,4	75
Aantal rioolverstoppingen	30	30	30	30
Aantal meldingen (hemel)wateroverlast			18	19
Aantal afgekoppelde m2 verhard oppervlak (m2)		20.000	30.000	20.000
Emissie CO2 in de gemeente totaal (kton)	213	197	182	
Energie labels woningen (definitieve labels)	11.085		17.800	
Aantal elektrische auto's	682	840	1.006*	
Verbruik m3 gas woningen	834	689		
Verbruik Kwh woningen	217	212		
Opgesteld vermogen zon (hard en zacht)				
Veldopstelling in mw. (gerealiseerd)	23			
Aantal opstellingen	1	1+1 zacht		
Grote daken (>15 kw)	2,77	4		
Aantal daken	93	133		
Kleine daken (<15 kw)	15,64	22,07		
Aantal daken	3.944	5.238		
Opgesteld vermogen wind in mw (hard en zacht)	0	0		
Aantal opstellingen	0	0		

Verbonden partijen

Een deel van de beleidsdoelstellingen van dit programma wordt gerealiseerd door samenwerking met andere partijen, volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) Verbonden partijen genoemd. Naast de paragraaf Verbonden partijen waarin de bestuurlijke en financiële belangen worden vermeld, worden onderstaand de beleidsmatige bijdrage (door de verbonden partij) aan de gemeentelijke doelstelling en de daarmee samenhangende risico's vermeld.

Verbonden Partij	Bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen	Risico's
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht behartigt zaken die van belang zijn voor de publieke gezondheid/volksgezondheid. Het gaat daarbij om die onderdelen van de gezondheidszorg en het openbaar bestuur die zich richten op het voorkomen van ziekten (collectieve preventie) en de bescherming en bevordering van de gezondheid van de gehele bevolking of groepen binnen de bevolking (publieke gezondheid).	De GGDrU is genoodzaakt om te investeren in de organisatie om de basistaken uit te voeren waardoor de gemeentelijke bijdragen stijgen. We dringen aan om de kostenstijging te beperken door geen extra taken te accepteren zonder extra middelen vanuit het Rijk en keuzes te maken in wat echt noodzakelijk is. Via het algemeen bestuur blijven we dit proces monitoren.
Afvalverwijdering Utrecht	Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is het verzorgen van een doelmatige en verantwoorde uitvoering van het afvalstoffenbeleid.	Alle in enig jaar gemaakte kosten worden aan de deelnemers doorberekend. De kans op tegenvallers is niet groot doordat de tarieven in meerjarige contracten zijn vastgelegd.
Omgevingsdienst Utrecht	De nieuwe Omgevingsdienst Utrecht (ODU) ontstaat uit een fusie tussen de ODRU en de RUD. De beoogde startdatum van de ODU is 1 januari 2026. De ODU is dan uitvoerder van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken én ook het kennis- en expertisecentrum voor milieu en duurzaamheid voor de 26 eigenaar-gemeenten en de provincie Utrecht. In het Besluit omgevingsrecht is bepaald welke taken gemeenten en provincie (minimaal) moeten overdragen aan hun omgevingsdienst.	Financiële tegenvallers als gevolg van het fusieproces kunnen in 2026 aan de deelnemers worden doorberekend. Op dit moment zijn daarvoor geen aanwijzingen. Nieuw te implementeren werkwijzen, taken of lokale initiatieven kunnen negatieve financiële gevolgen hebben voor De Bilt. De kans hierop is niet zo groot aangezien we in het Uitvoeringsprogramma 2026 afspraken maken en vastleggen.

Kaderstellende nota's

1. Nota lokaal gezondheidsbeleid gemeente De Bilt 2021 – 2024 'Gezondheid in beweging'.
2. Afvalinzamelingsplan 2016
3. Water en Rioleringsplan 2022 - 2026
4. Klimaatadaptatievisie 2050
5. Duurzaamheidsagenda Gemeente De Bilt 2020 - 2022
6. Uitvoeringsprogramma milieu
7. Omgevingsplan gemeente De Bilt
8. Mandaatbesluit Omgevingsdienst regio Utrecht 2024
9. Voorbereidingsbesluit provincie Utrecht 2023- gemeente De Bilt
10. Beleidsvisie Zonnevelden gemeente De Bilt 2023
11. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024Verord

12. ening afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen 2024
13. Verordening rioolheffing 2024
14. Afvalstoffenverordening gemeente De Bilt 2023
15. Nota bodembeheer met bijbehorende kaarten 2022
16. Mandaatbesluit gemeente De Bilt aan DPG GGDrU 2021
17. Beleidsregel hogere waarden Wet geluidhinder, gemeente De Bilt 2022
18. Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening gemeente De Bilt 2017
19. Beleidsregels subsidie Voor- en Vroegschoolse Educatie

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	2.312.973	2.515.303	2.502.707	2.313.108	2.313.108	2.313.108
7.2 Riolering	4.597.188	4.652.966	4.658.939	4.702.428	4.830.891	4.924.854
7.3 Afval	6.173.066	6.354.990	6.486.026	6.392.725	6.355.945	6.311.252
7.4 Milieubeheer	2.601.325	3.032.618	1.969.965	2.519.965	2.519.965	2.519.965
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	407.456	383.119	394.120	393.825	393.532	393.236
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	16.092.008	16.938.996	16.011.757	16.322.051	16.413.441	16.462.415
Baten						
07 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	-309.576	-241.707	-167.592	0	0	0
7.2 Riolering	-4.790.111	-5.217.370	-5.687.269	-5.707.120	-5.752.845	-5.766.377
7.3 Afval	-6.621.955	-6.919.973	-7.085.082	-7.093.130	-7.126.725	-7.152.003
7.4 Milieubeheer	-811.338	-1.012.319	-1.618	-1.618	-1.618	-1.618
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-527.385	-531.897	-531.897	-531.897	-531.897	-531.897
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	-13.060.364	-13.923.266	-13.473.458	-13.333.765	-13.413.085	-13.451.895
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.031.644	3.015.730	2.538.299	2.988.286	3.000.356	3.010.520
Onttrekkingen						
07 Volksgezondheid en milieu						
0.107 Mutaties reserves respectievelijk programma 7	-410.221	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming reserves	2.621.423	3.015.730	2.538.299	2.988.286	3.000.356	3.010.520

Programma 9: Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Omschrijving programma

Dit programma gaat over volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente De Bilt.

Het onderdeel volkshuisvesting richt zich op het bouwen van genoeg goede woningen. Zo willen we voldoen aan de woonwensen van huidige en toekomstige inwoners.

Het onderdeel ruimtelijke ontwikkeling gaat over plannen en projecten in de leefomgeving. We zetten ons in voor de realisatie van gemeentelijke én particuliere projecten die passen bij de doelen van de gemeente.

Gewenste maatschappelijke effecten

Wij streven naar een betaalbare en groene woonomgeving voor iedereen. De normen voor wonen zijn betaalbaar en natuurinclusief. We bouwen vooral in bestaande wijken, dat noemen we verdichting/inbreiding.

We zorgen voor een prettige, veilige en groene woonomgeving voor alle inwoners. Die uitnodigt tot bewegen. Zo stimuleren we een gezonde leefstijlen en verkleinen we gezondheidsverschillen.

De verschillende doelgroepen in onze Woonvisie De Bilt 2030 worden gehuisvest, zoals:

- starters,
- ouderen,
- alleenstaanden
- minder zelfredzame inwoners

Om dat te bereiken bouwen we ten minste woningen voor de eigen behoefte. Dit is ook zo in het coalitieakkoord 2022-2026 benoemd. Ten minste 50% van de woningbouw wordt betaalbare huur (sociale huur en middeldure huur). Daarnaast streven we naar 16,6% betaalbare koopwoningen. We zetten ons in om snel woningen te realiseren. We zijn daarbij afhankelijk van eventuele juridische bezwaarprocedures die zorgen voor vertraging van de realisatie van de woningen.

We betrekken inwoners vroeg bij woningbouwplannen en andere ruimtelijke projecten. Bij plannen van inwoners of ondernemers wijzen we hen op het belang van participatie. We gebruiken hiervoor de Nota Participatiebeleid Gemeente De Bilt 2024. We maken duidelijk wat de rol van betrokkenen is en waar en hoe hun inbreng invloed heeft.

We hebben doelen opgesteld voor 2025 en werken hier in 2026 verder aan.

Bijdrage programma 9 aan de Global Goals

De uitgangspunten voor wonen zijn betaalbaar, natuurinclusief en klimaatadaptief. Daarom bouwen we zoveel mogelijk binnen het bestaande stedelijke gebied. We bouwen voor verschillende doelgroepen en hebben doelen voor betaalbare huur en koop (GG 11 en 15). We zorgen voor een fijne, veilige en groene woonomgeving. Die uitnodigt om te bewegen. Zo helpen we mensen om gezonder te leven (GG 3 en 11).

Wat willen we bereiken?

Bij woningbouw ontwikkelingen sturen wij actief op het realiseren van minimaal 50% betaalbare huur en streven we naar 2/3 betaalbare woningbouw

Bij nieuwe woningbouw zorgen we voor voldoende betaalbare woningen. We bouwen minimaal 30% sociale huur en 20% middeldure huur. Daarbovenop streven we naar 17% betaalbare koop. We maken gebruik van de maximale wettelijke ruimte om woningen met voorrang toe te wijzen aan mensen met binding aan gemeente De Bilt en de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een volkshuisvestingsprogramma op

Met dit programma geven we concrete invulling aan ons beleid op het gebied van volkshuisvesting én wonen & zorg. Zo zorgen we voor het bouwen van de juiste woningen voor de juiste doelgroepen. Dit doen we op basis van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting. In 2025 hebben we een voorbereidend (woningbehoefte) onderzoek uitgezet. De uitvoering van dit project is opgeschoven naar 2026 omdat de wettelijke basis hiervan (wet versterking regie volkshuisvesting) nog steeds niet is vastgesteld door de rijksoverheid.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om aandachtsgroepen met een bijzondere achtergrond of woonvraag te huisvesten.

Deze aandachtsgroepen zijn vastgelegd in het programma wonen & zorg en in de woonvisie. Dit zijn bijvoorbeeld:

- Eenpersoonshuishoudens toegewezen op kleine woning met beperkte huurprijs
- Woonwagengewoners
- Ouderen (65+)
- Uitstroom maatschappelijke opvang
- Etc.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten in op het realiseren van geschikte kleine woningen voor deze aandachtsgroepen

We houden in onze nieuwbouwontwikkelingen rekening met de taakstelling om aandachtsgroepen te huisvesten. Dit zijn eenpersoonshuishoudens die toegewezen zijn op kleine woningen met een beperkte huurprijs. Daarvoor maken we gebruik van de afwijkingsbevoegdheid om bij nieuwbouwprojecten 10% van de woningen als kleinere woning te realiseren. Deze kleinere woningen worden ondergebracht bij een woningcorporatie.

We zoeken naar locaties voor het realiseren van minimaal 7 extra woonwagendplaatsen

Met minimaal 7 extra woonwagendplaatsen voldoen we aan de behoefte aan standplaatsen volgens onze Woonvisie 2030. We voeren een onderzoek uit naar de meest geschikte locaties in de gemeente, rekening houdend met een goede en eerlijke verdeling over de kernen van de gemeente. In 2026 leveren we daar een rapport voor op.

Wat willen we bereiken?

Meer doorstroming zodat de woningvoorraad efficiënter wordt benut en meer huishoudens in gemeente De Bilt passend wonen

Veel huishoudens wonen in woningen die niet (meer) passen bij hun persoonlijke situatie. Daarom stimuleren we het doorstromen naar passendere woningen. Deze acties staan in het programma Wonen & Zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de acties/maatregelen uit het vastgestelde programma wonen en zorg uit

Voor 2026 zijn de acties uitgewerkt in het uitvoeringsplan wonen & zorg. In onze nieuwbouwprogrammering zetten we in op geschikte en aantrekkelijke (geclusterde) woningen voor ouderen. Daarnaast vervolgen we samen met Woongroen in 2026 het project "wooncoach". Deze wooncoach helpt huurders van Woongroen op weg met een mogelijke verhuizing naar een passendere woning.

Wat willen we bereiken?

Om de druk op de woningmarkt te verlagen realiseren we tijdelijke woningen (flexwoningen)

We bouwen op korte termijn op twee locaties in de gemeente tijdelijke woningen. Deze zullen maximaal 10 jaar blijven staan. De woningen worden toegewezen aan aandachtsgroepen. Specifiek zijn dit statushouders, jongeren, en spoedzoekers.

Wat gaan we daarvoor doen?

We leveren 60-70 tijdelijke (flexwoningen) op

De tijdelijke (flex)woningen komen bij de Kwekerij achter het Gemeentehuis en aan de Berlagelaan in Bilthoven.

Wat willen we bereiken?

Kleine wijzigingen in de woonruimtevoorraad goed kunnen toetsen

We willen vergunningsaanvragen vanuit wonen goed kunnen toetsen. Daarvoor is aanvullend beleid nodig gebaseerd op de huisvestingsverordening. Ook willen we zo ongewenste ontwikkelingen tegen kunnen gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken en implementeren beleidsregels op basis van de huisvestingsverordening

Dit zijn beleidsregels over kleine aanpassingen aan de woningvoorraad. Dat zijn omzetten (verkameren), onttrekken, samenvoegen en splitsen van woningen. We beginnen in 2026 met nieuw, of aangepast, beleid voor woningsplitsing en omzetten.

Wat willen we bereiken?

Via de verschillende instrumenten Omgevingswet zorgen we voor adequate bescherming van een goed woon- en leefklimaat

We zorgen voor een goed woon - en leefklimaat voor alle inwoners. In de omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en het omgevingsplan staan onze doelen, kaders en regels om dit te bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verbeteren het Omgevingsplan

We bouwen aan een basisstructuur voor het Omgevingsplan. We vullen het plan steeds verder aan. Dat doen we door meerdere wijzigingen voor te bereiden en door te voeren. Zo maken we duidelijke regels voor nieuwe vergunningaanvragen van inwoners en ondernemers.

Wat willen we bereiken?

Behoud en versterking van het groene landschap en de natuur en zorgen dat het groene buitengebied ook groen blijft

We controleren streng of nieuwe plannen passen binnen onze beleidsregels.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hanteren de beleidslijn omtrent het inperken van bouwmogelijkheden buiten het stedelijk gebied als een leidend kader

Met de beleidslijn 'inperken bouwmogelijkheden buiten het stedelijk gebied' zorgen we ervoor dat het groene buitengebied in onze gemeente ook groen blijft. Nieuwe plannen en projecten moeten passen bij wat er in deze beleidslijn staat en daar gaan we streng op controleren.

Wat willen we bereiken?

Initiatiefnemers stimuleren om natuur inclusief te ontwerpen en te bouwen

We moedigen initiatiefnemers aan om natuurinclusief te ontwerpen en te bouwen. We wijzen hen er actief op dat dit voor de gemeente belangrijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven actief aan initiatiefnemers mee in de voorfase van initiatieven dat natuur inclusief ontwerpen belangrijk is

We maken waar mogelijk gebruik van de kennis van de Provincie Utrecht. Bij ruimtelijke ontwikkelingen adviseren we initiatiefnemers om een landschapsontwerper in te schakelen. Zo zorgen we samen voor een goed natuur inclusief ontwerp.

Wat willen we bereiken?

Vroegtijdige en betekenisvolle participatie van bewoners en belanghebbenden bij formulering van plannen en initiatieven

De nieuwe Omgevingswet geeft extra aandacht aan participatie. Daarom houden we daar rekening mee als we plannen beoordelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij particuliere initiatieven dringen we er bij initiatiefnemers op aan om vroegtijdig in gesprek te gaan met omwonenden/belanghebbenden

Bij plannen van particulieren vragen we initiatiefnemers om vroeg in gesprek te gaan met omwonenden en andere betrokkenen. Dit doen we al in de eerste fase van het plan (het Voorlopig Ontwikkel Plan, of VOP). We zetten dit ook standaard in onze brieven als reactie op VOP-aanvragen. We maken daarnaast een korte en bruikbare participatie handreiking die initiatiefnemers kunnen gebruiken om het thema participatie op een goede manier vorm te geven.

Wat willen we bereiken?

Bevorderen van een gezonde leefstijlen van onze inwoners via de instrumenten van de Omgevingswet

We zorgen voor bereikbare en betaalbare voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting in alle wijken. Daarnaast zorgen we voor een netwerk van wandel- en fietspaden en een aantrekkelijke, groene en veilige inrichting van de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hanteren het thema gezondheid als een van de leidende thema's binnen het verder uitwerken van de verschillende Omgevingswet instrumenten

We vragen extra aandacht voor gezondheid in onze omgevingsdocumenten. We gebruiken hiervoor ook de kennis van andere partijen, zoals de GGD en de Omgevingsdienst. Samen zorgen we dat het thema gezonde leefomgeving beter wordt vastgelegd. Dat doen we door het opstellen van duidelijke regels die vastgelegd worden in de omgevingsdocumenten.

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor volledige en actuele informatie over de fysieke leefomgeving van onze inwoners

We zorgen dat de informatie op het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) actueel en volledig is. We communiceren actief over wat er in de omgeving van inwoners gebeurt. Op de website van de gemeente zetten we nog meer handige informatie over de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

We richten het DSO toegankelijk in voor inwoners

We richten het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) in zodat inwoners en ondernemers met één druk op de knop alle relevante informatie over hun (directe) omgeving kunnen vinden.

Prestatie- en beleidsindicatoren

Onderstaande indicatoren zijn specifiek gericht op het thema wonen.

Wettelijke indicatoren	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde WOZ waarde (x €1.000)*	473	580	579	609
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	3,1	2,8	4,7	-
Demografische druk	91,1	91,4%	91,7%	-
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	891	977	1065	-
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	1110	1139	1245	-

*Conform CBS-methodiek betreft dit de feitelijke waarde op 1 januari van het voorgaande jaar

Bron www.waarstaatjegemeente.nl, Laatst bekende cijfers 2023.

Beleidsindicatoren	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal opgeleverde nieuwe woningen	55	8	94	357*	166**
Hiervan het percentage sociale huurwoningen	0%	0%	35%	33%*	42%**
Hiervan het percentage midden huurwoningen	0%	0%	26%	13%*	20%**
Aantal DAEB woningen in corporatiebezit als percentage van totale woningvoorraad	25%	25%	25%	25%*	25%**

* Betreffen prognoses op basis van de planmonitor (maart, 2024) en zijn deels zachte plannen.

** Betreffen prognoses op basis van de planmonitor (maart, 2025) en zijn deels zachte plannen.

Door de gemeenteraad zijn in het kader van de kadernota 2025-2029 een aantal zogenoemde KPI's (kritieke prestatie-indicator) vastgesteld. Een vijftal van die vastgestelde KPI's hebben betrekking op dit programma.

Prestatie indicatoren	2022	2023	2024	2025
Afgegeven bouwvergunningen woningen naar type woning (S,M,D)	55	8	112*	357*
Goedkoop (sociale huur en koop tot 390.000)				40
Middelduur (middenhuur en koop tot 490.000)				20
Dure woningen				40
Percentage sociale huur van de totale woningvoorraad				28%
Aantal geplaatste statushouders				100%
Aantal + % succesvolle VOP'S				
Aantal				40-50
% succesvolle VOP's				80%

% VOP's dat binnen 6 weken wordt afgedaan				90%
Inzet volkshuisvestingsfonds **				nb

*= dit houdt in: vanaf het moment dat een VOP als 'kansrijk' is bestempeld in de formele terugkoppeling vanuit de intaketafel (VOP brief). Dus niet van alle ingediende VOP's want dat is volledig afhankelijk van de ideeën/kwaliteit van initiatiefnemers. Het wil dus zeggen: 80 procent van de VOP's die het vervolgproces in gaan na een positieve eerste ambtelijke reactie worden succesvol.

** Voor een juiste bepaling van de streefwaarde is meer tijd nodig.

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

Kaderstellende nota's

1. Omgevingsplan gemeente De Bilt 2024
2. Omgevingsvisie Gemeente de Bilt
3. Actie agenda woningmarkt 2018-2021 provincie Utrecht
4. Omgevingsverordening provincie Utrecht 2021
5. Woonvisie De Bilt 2030
6. Doelgroepenverordening woningbouw gemeente de Bilt 2021
7. Visie Westbroek 2009
8. Visie Groenekan 2009
9. Gebiedsvisie De Bilt West 2013
10. Gebiedsvisie De Bilt Zuid 2015
11. Gebiedsvisie Voorveldse Polder 2020
12. Kernrandzone visie Westbroek 2020
13. Nota Grondbeleid 2019 en Nota Kostenverhaal 2023
14. Position paper gemeente De Bilt voor het Ruimtelijk-economisch programma U10 (2019)
15. Legesverordening 2025
16. Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht De Bilt 2024
17. Beleidsregels Wet goed verhuurderschap gemeente De Bilt 2024
18. Besluit aanwijzing toezichthouders gemeente De Bilt 2024
19. Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021
20. Voorbeschermingsregels hyperscale datacentra 2024
21. Mandaatbesluit Omgevingsdienst regio Utrecht 2024
22. Voorbereidingsbesluit provincie Utrecht 2023- gemeente De Bilt
23. Uitvoerings- en handavingsstrategie gemeente De Bilt 2024-2027
24. Beleidsregels ter bepaling van bouwkosten gemeente De Bilt 2024
25. Verordening onroerende- zaakbelastingen 2024
26. Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2023, gemeente De Bilt 2023

27. Mandaatbesluit uitvoering Huisvestingsverordening Regio Utrecht, gemeente De Bilt 2023
28. Gewijzigde beleidsregels woonruimteverdeling De Bilt 2022
29. Mandaatbesluit Uitvoering Volkshuisvestelijke urgenties Tuinstraatkwartier 2021
30. Richtlijn bouw- en sloopveiligheid gemeente De Bilt 2020
31. Beleidsregels intrekken omgevingsvergunning bouwactiviteit 2020
32. Beleidsregels Wet aanpak woonoverlast

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.						
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.309.719	2.080.908	1.813.211	1.776.031	1.768.906	1.751.618
8.2 Grex(niet-bedrijventerreinen)	5.703.725	3.231.325	2.857.162	2.841.552	2.825.728	2.809.903
8.3 Wonen en bouwen	2.210.320	2.492.108	2.759.883	2.724.093	2.724.088	2.724.088
Totaal 08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.	10.223.764	7.804.341	7.430.256	7.341.676	7.318.722	7.285.609
Baten						
08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-52.605	0	0	0	0	0
8.2 Grex(niet-bedrijventerreinen)	-8.961.882	-3.488.302	-2.956.598	-2.940.988	-2.925.164	-2.909.339
8.3 Wonen en bouwen	-952.595	-1.501.843	-1.519.688	-1.519.688	-1.519.688	-1.519.688
Totaal 08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.	-9.967.082	-4.990.145	-4.476.286	-4.460.676	-4.444.852	-4.429.027
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	256.681	2.814.196	2.953.970	2.881.000	2.873.870	2.856.582
Stortingen						
08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.						
0.108 Mutaties reserves respectievelijk programma 8	182.330	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming reserves	439.011	2.814.196	2.953.970	2.881.000	2.873.870	2.856.582

Programma 10: Overzichten

Omschrijving overzichten

De overzichten zijn een apart onderdeel van de programmabegroting.

Ze bevatten taakvelden die niet bij een programma horen. Dit is volgens de regels van het BBV. Het gaat om de algemene dekkingsmiddelen, belastingen, overhead, overige baten en lasten en mutaties in reserves.

De toelichting op deze taakvelden staat in verschillende paragrafen:

- Overhead: in de paragraaf Bedrijfsvoering
- Treasury: in de paragraaf Financiering
- OZB en overige belastingen: in de paragraaf Lokale heffingen
- Algemene uitkering: in de inleiding

In de bijlage staat de brief over de uitwerking van de meicirculaire.

Beleidsindicatoren

Het BBV (besluit begroting en verantwoording) kent wettelijke beleidsindicatoren voor overhead. Aangezien overhead onderdeel is van de overzichten worden deze hier weergegeven.

Wettelijke indicatoren	2023	2024	2025 ¹	2026 ²
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	5,1	5,2	5,57	5,57
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	5,01	4,95	nbn	nbn
Apparaatskosten (Kosten per inwoner)*	€ 333	€ 391	€ 386	€ 414
Externe inhuur (Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	17,27%	17,27%	nbn	nbn
Overhead (% van totale lasten)*	12,63%	13,8%	12,72%	15,28%

1 Prognose

2 Gegevens o.b.v. deze begroting

*Stijging in 2026 wordt veroorzaakt door de kosten voor tijdelijke huisvesting gemeentehuis 2026-2028

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten						
09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen						
0.4 Overhead	17.893.158	18.397.145	18.190.469	17.961.496	17.861.640	17.316.237
0.5 Treasury	91.642	37.914	132.978	213.514	292.802	368.972
0.61 OZB woningen	714.873	707.950	773.523	773.523	773.523	773.523
0.64 Belastingen overig	3.383	1.876	1.924	1.924	1.924	1.924
0.7 Algemene uitkering (en overige)	0	0	608.606	110.802	106.058	103.199
0.8 Overige baten en lasten	1.386.722	246.110	910.508	885.246	885.226	885.226
Totaal 09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen	20.089.778	19.390.995	20.618.008	19.946.505	19.921.173	19.449.081
Baten						
09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen						
0.4 Overhead	-772.601	-1.106.397	-31.438	-31.438	-31.438	-31.438
0.5 Treasury	-734.313	-438.823	-438.823	-438.823	-438.823	-438.823
0.61 OZB woningen	-10.083.656	-10.217.003	-11.193.108	-11.278.108	-11.278.108	-11.278.108
0.62 OZB niet-woningen	-4.557.456	-4.474.408	-4.588.506	-4.588.506	-4.588.506	-4.588.506
0.64 Belastingen overig	-464.990	-543.070	-172.017	-172.017	-172.017	-172.017
0.7 Algemene uitkering (en overige)	-76.064.871	-78.116.638	-80.908.068	-81.571.465	-80.531.419	-80.793.844
0.8 Overige baten en lasten	-2.600.396	-2.440.432	-2.390.788	-2.356.293	-2.456.734	-2.491.339
0.9 Vennootschapsbelasting	-40.442	0	0	0	0	0
Totaal 09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen	-95.318.726	-97.336.771	-99.722.748	-100.436.650	-99.497.045	-99.794.075
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-75.228.948	-77.945.776	-79.104.740	-80.490.145	-79.575.872	-80.344.994
Onttrekkingen						
09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen						
0.10 Mutaties reserves	-1.752.677	-86.676	-587.854	-86.676	-86.676	-86.676
Stortingen						
09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen						
0.10 Mutaties reserves	23.165	23.165	23.165	23.165	23.165	23.165

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Mutaties reserves	-1.729.512	-63.511	-564.689	-63.511	-63.511	-63.511
Saldo na bestemming reserves	-76.958.460	-78.009.287	-79.669.429	-80.553.656	-79.639.383	-80.408.505

Paragrafen

Gebiedsgericht werken

Inleiding

Als gemeente werken we opgavegericht en gebiedsgericht. Dat betekent dat we belangrijke thema's, zoals de duurzame ontwikkeling van de leefomgeving, verbinden met wat er lokaal speelt. We sluiten aan bij wat inwoners, ondernemers en organisaties belangrijk vinden. We vinden het belangrijk dat mensen meedenken en meedoen. Daarom betrekken we hen bij het maken van plannen voor hun eigen omgeving. Zo behouden en versterken we het karakter van de dorpen en wijken in onze gemeente. Ook maken we gebruik van de kennis en ervaring van inwoners. Op deze manier vergroten we de betrokkenheid bij de eigen leefomgeving. Dit gebeurt niet alleen in de voorbereiding van plannen, maar ook in de uitvoering. De gemeente schept ruimte en ondersteunt waar nodig. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de Schapenweide in Bilthoven, waar inwoners een actieve rol hebben. In deze paragraaf laten we zien hoe dit in 2026 samen vorm krijgt. Per gebied geven we een voorbeeld van hoe inwoners, organisaties en de gemeente samen werken aan plannen en oplossingen.

We werken als gemeente gebiedsgericht. Dat betekent dat we samen met inwoners kijken naar wat er in een wijk of dorp nodig is. Deze manier van werken krijgt steeds meer vorm. Er zijn inmiddels veel voorbeelden waarbij inwoners en de gemeente samenwerken om de omgeving mooier en leefbaarder te maken. Zo betrekken we bewoners actief bij het opnieuw inrichten van straten, pleinen of parken. We ondersteunen ideeën van inwoners die zorgen voor meer contact in de buurt, zoals buurtkamers of het adopteren van groen in de wijk. Bewonersverenigingen spelen hierbij een belangrijke en verbindende rol. De gebiedsmakelaars en gebiedsbeheerders zijn hierbij vaste aanspreekpunten voor bewoners en initiatiefnemers.

Elke kern in de gemeente De Bilt is anders. Ze hebben allemaal hun eigen wensen, behoeften en mogelijkheden. In elk gebied spelen andere onderwerpen. De uitdaging is om de plannen van inwoners, lokale thema's en gemeentelijke doelen goed op elkaar af te stemmen. Veel maatschappelijke vraagstukken gelden voor de hele gemeente, maar hebben per gebied een andere impact. Daarom worden deze onderwerpen gebiedsgericht uitgewerkt en opgepakt. Een voorbeeld is de invoering van de Omgevingswet en de verdere uitwerking naar gebiedsplannen waar het uitgangspunt is dat we dit gebiedsgericht doen. Ook onderwerpen als woningbouw en duurzaamheid pakken we samen met inwoners op, en passen we aan per gebied.

In deze begroting zie je per programma hoe we de opgaven en doelen gebiedsgericht uitwerken. Binnen het programma 'Burger, bestuur en samenleving' is hiervoor een speciaal budget beschikbaar. Dit geld gebruiken we om de samenhang in buurten te versterken en inwoners actief te betrekken bij plannen en ontwikkelingen in hun eigen omgeving.

Prioriteiten per gebied

De onderlinge verschillen tussen de kernen van onze gemeente zijn groot. Door verschillen in ligging, samenstelling van de bevolking en grootte zijn er verschillen in welke thema's meer of minder aandacht hebben in de kern.

Groenekan

Groenekan is een klein dorp. Het dorp is levendig, maar er zijn weinig voorzieningen. Inwoners worden vooral actief als een onderwerp hen direct raakt. Ze komen dan bij elkaar om oplossingen te zoeken of een initiatief te starten. Sportclubs, verenigingen en de basisschool zijn belangrijke plekken om elkaar te ontmoeten.

Het dorps huis De Groene Daan ligt in het midden van het dorp. Het gebouw is oud en wordt nu niet volledig gebruikt. Inwoners vinden het belangrijk dat er een dorps huis blijft. Het liefst blijft dat op dezelfde centrale plek. De nota sociale basis helpt om samen met inwoners te kijken hoe het dorps huis beter gebruikt kan worden en welke rol het in de toekomst kan hebben.

Verkeer en bereikbaarheid zijn belangrijke punten. Er is overlast door sluipverkeer vanaf de A27. Tegelijk biedt de doorfietsroute Utrecht-Hilversum kansen om de Koningin Wilhelminaweg opnieuw in te richten. In 2026 wordt de Groenekanseweg vernieuwd.

Groenekan ligt dicht bij Utrecht. Daardoor is er veel druk op woningbouw, verkeer en leefruimte. Grote plannen van de provincie en de regio, zoals de verbreding van de A27 en projecten voor duurzame energie, hebben invloed op het dorp. Ook plannen van de gemeente Utrecht en de provincie beïnvloeden de natuur en de leefomgeving. Voor inwoners is het belangrijk dat hun stem gehoord wordt en dat hun belangen meetellen. Samenwerking met dorpsverenigingen helpt om de ideeën en energie van inwoners goed te gebruiken.

Het dorp heeft behoefte aan kleine woningbouwprojecten, zodat zowel jongeren als ouderen in Groenekan kunnen blijven wonen. Daarnaast zijn goede voorzieningen, groene plekken, mogelijkheden om te recreëren en een veilige omgeving belangrijk voor de leefbaarheid. Ook het behouden en versterken van de groene corridor is van belang, zowel voor de natuur als voor recreatie.

Hollandsche Rading

In Hollandsche Rading kunnen veel mensen goed voor zichzelf zorgen. Er is veel betrokkenheid en de inwoners helpen elkaar. Samen doen ze mooie dingen voor het dorp, soms met hulp van de gemeente.

Er is een actieve tennisvereniging en veel andere vaste activiteiten. Denk aan Leut, Koningsdag, Jeugd- en Jongerenwerk, de Bio-bijtjes met hun plantenmarkt, het Repair Café en "Wat de pot schaft". Er is nog veel meer. Veel van deze dingen worden georganiseerd door de inwoners zelf. Soms is er ook hulp of geld nodig van de gemeente.

We helpen via de bewonersvereniging "Samen voor Hollandsche Rading". Inwoners kunnen dan geld aanvragen voor ideeën die het dorp fijner en leefbaarder maken. Het geld wordt dus besteed door en voor inwoners.

In het dorp is verkeersveiligheid een belangrijk onderwerp. Er zijn verschillende soorten verkeer, zoals forenzen, landbouwvoertuigen, recreanten en ruiters. Dat maakt het soms onveilig. Om het fietspad die langs de tennisvereniging en de school veiliger te maken, onderzoeken we of het fietspad kan worden verlegd. Daarnaast helpt het dorp zelf ook. Zo is er een snelheidsdisplay dat laat zien hoe hard iemand rijdt. Inwoners hangen dit bord zelf op verschillende plekken op. Bij de ingang van het dorp staat ook een digitaal scherm. Hierop staat nieuws over het dorp en belangrijke onderwerpen. Dit scherm wordt beheerd door de bewonersvereniging.

In Hollandse Rading gaan we de Bosbergschool nieuwbouwen. Daarnaast onderzoeken we of de kinderopvang/peuterspeelzaal in het dorps huis ondergebracht kan worden.

Maartensdijk

Maartensdijk is een dorp met veel verschillende inwoners. Sommige mensen hebben het goed: ze hebben genoeg geld en een groot sociaal netwerk. Maar er zijn ook mensen die het moeilijk hebben, of weinig mensen om zich heen hebben. Wij vinden het belangrijk om deze mensen te helpen. Dat doen we samen met huisartsen, het sociaal team, welzijnswerkers en ook met vrijwilligers en mantelzorgers. Zo zorgen we samen voor goede ondersteuning.

In Maartensdijk zijn al veel mooie initiatieven. Die helpen mensen gezonder en minder eenzaam te zijn. Ook willen veel inwoners iets doen voor anderen in het dorp. Daarom zijn wij in 2025 gestart met de 'aanpak Maartensdijk'. Een kwartiermaker helpt hierbij. Deze aanpak wordt in 2026 vervolgd, met extra aandacht voor jongeren en eenzaamheid.

Het Maertensplein en de Vierstee zijn het hart van Maartensdijk. Ze zijn belangrijk voor de inwoners van het dorp, maar ook voor mensen uit de buurt. Vooral op het Maertensplein is het vaak erg druk met auto's. De parkeerdruk is hoog. Er zijn diverse ontwikkelingen in het centrum van Maartensdijk die van invloed zijn op de hoogte van de parkeerdruk. Wij vinden dat een belangrijk aandachtspunt.

In 2026 gaan we verder met plannen voor de ontwikkeling van woningen volgens de ontwikkelvisie. Zo zorgen we dat het dorpshart sterk en levendig blijft. Dit is onderdeel van het door de gemeenteraad geaccordeerde plan om in Maartensdijk 200 nieuwe (en voldoende betaalbare) woningen te bouwen.

Westbroek

Westbroek is een klein dorp op het platteland. De mensen kennen elkaar goed en voelen zich verbonden met hun dorp. Ze ontmoeten elkaar vaak in het dorpshuis of bij een vereniging. Er worden veel activiteiten georganiseerd voor jong en oud. Dat gebeurt meestal zonder hulp van de gemeente.

Het dorpshuis staat midden in het dorp. Het is een belangrijke plek voor iedereen. Hier zijn veel activiteiten, zoals Westbroekse Ouderen Eten Samen (WOES). Dat laat zien dat de inwoners goed voor elkaar zorgen. Ook de tradities en gebruiken zijn belangrijk in Westbroek. Ze zorgen voor samenhang. Het is belangrijk om samen met inwoners en verenigingen te kijken hoe deze tradities in de toekomst kunnen blijven bestaan.

Vrijwilligers zijn erg belangrijk voor de verenigingen in het dorp. Veel vrijwilligers zijn ouderen. Maar omdat er weinig geschikte woningen zijn, verhuizen ouderen vaak weg. Daarom is er behoefte aan nieuwe, kleine woningen. Zo kunnen zowel ouderen als jongeren in Westbroek blijven wonen. Er is niet veel ruimte, maar woningbouw blijft belangrijk voor de toekomst van het dorp.

Ook verkeer is een belangrijk onderwerp. Vooral het sluipverkeer is al lange tijd een probleem. Samen met inwoners zijn oplossingen bedacht. Er is nu een camerasysteem dat de spitsafsluiting controleert. In 2026 wordt gekeken of dit goed werkt.

In 2025 zijn we in gesprek gegaan met agrariërs om te horen wat zij nodig hebben om te kunnen blijven boeren in gemeente De Bilt. Uit deze gesprekken zijn een aantal aanbevelingen gehaald. In 2026 is het belangrijk om in gesprek te blijven en aan de slag te gaan met de verbeterpunten voor onze organisatie. Ook bouwen wij verder aan de hechte gemeenschap, waarin ondernemers een onmisbare schakel zijn.

In 2026 blijven twee onderwerpen belangrijk voor het dorp. De nieuwbouw van basisschool 't Kompas en het vervangen van de brug Kerkdijk-Dokter Welfferweg. Daarbij wordt ook de uitwerking van een scenario voorgelegd dat voorziet in een gecombineerde ontwikkeling van de school met het dorps huis, sportvereniging en woningen. Dit scenario is besproken met inwoners en andere betrokken partijen, zoals het dorps huis, het schoolbestuur, (sport)verenigingen en het Dorpsberaad Westbroek.

Bilthoven

Bilthoven heeft verschillende wijken en buurten. De Leijen, Vogelzang en Centrum 2 voelen gezellig en dorps aan. Brandenburg West heeft een meer stedelijk karakter. Bilthoven Noord lijkt op een ruime villawijk. In Bilthoven liggen twee grote winkelcentra: het centrum van Bilthoven en de Planetenbaan. Op de Planetenbaan is op vrijdag een diverse markt. Daarnaast zijn in Bilthoven Noord en De Leijen lokale voorzieningen en winkels.

In Bilthoven werken veel mensen in de zorg, detailhandel en andere bedrijven. Deze bedrijven zitten onder andere op Berg en Bosch, aan de Rembrandtlaan, in het centrum, op het USPB-terrein en bij Larenstein. Er zijn verschillende soorten bedrijven, vooral in de sector Life Sciences.

Bilthoven heeft een rijk verenigingsleven. Inwoners zijn actief op het gebied van cultuur, sport en recreatie. Ook bewonersorganisaties spelen een grote rol. Zij organiseren diverse activiteiten voor de wijken gedurende het jaar. De gemeente wil deze organisaties in 2026 ondersteunen. We investeren in wijk- en buurtorganisaties en zorgen dat ze beter samen kunnen werken met elkaar en met de gemeente. Zo zorgen we voor meer betrokkenheid, samenhang en gelijke kansen voor alle inwoners.

Bilthoven heeft meer woningen nodig, vooral voor starters en ouderen. We zijn begonnen met de voorbereiding van twee locaties voor flexwoningen: de voormalige Kwekerij en de Driehoek aan de Berlagelaan. We verwachten dat daar in 2026 flexwoningen komen. Daarnaast werken we verder aan woningbouw op andere plekken, zoals de Schapenweide.

Bilthoven merkt de gevolgen van het veranderende klimaat. Samen met inwoners en waterschappen zoeken we naar oplossingen voor regenwater en grondwateroverlast. Bij het opnieuw inrichten van straten, speeltuinen en groen sturen we op klimaatbestendige maatregelen.

Ook het energiesysteem in Bilthoven verandert. Het stroomnet moet verzaamd worden om aan de groeiende vraag te voldoen. We werken hierbij samen met netbeheerder Stedin. De verzwaring van het net heeft gevolgen voor de openbare ruimte en daarmee de leefomgeving van onze inwoners. Samen met inwoners en Stedin werken we aan een goede inpassing van deze maatregelen en het herstel van de openbare ruimte.

In Bilthoven-Zuid willen we de sociaaleconomische situatie verbeteren. Hiervoor is een plan voor de wijkaanpak opgesteld samen met de onze maatschappelijke partners. In 2026 voeren we dit plan verder uit, samen met maatschappelijke organisaties en actieve bewoners.

Het gebiedsteam, waarin professionals samenwerken voor Bilthoven, blijft ook in 2026 actief. Maandelijks overleggen we met onze ketenpartners om de samenwerking in Bilthoven verder vorm te geven en werkzaamheden op elkaar af te stemmen.

Verkeersveiligheid blijft een belangrijk onderwerp in Bilthoven. De Soestdijkseweg Noord en Zuid zijn belangrijke wegen die Bilthoven van noord naar zuid doorkruisen. Fiets- en schoolroutes kruisen deze wegen, wat zorgt voor een ingewikkelde situatie. De ontwikkelingen in het centrum vragen extra aandacht voor het behoud en versterken van veilige fietsroutes. Inwoners maken zich zorgen over de verkeersveiligheid. Ze begrijpen dat woningbouw, klimaatmaatregelen en de energietransitie nodig zijn, maar willen ook dat hun wijk leefbaar blijft en dat ze prettig kunnen wonen.

De Bilt

Er is veel vraag naar woningen in De Bilt, vooral voor jonge mensen en ouderen. In 2026 begint de bouw van nieuwe huizen in het Nobelkwartier. In het Tuinstraatkwartier bouwt woningcorporatie WoonGroen betaalbare huurwoningen. Daar komt ook een speciaal woonproject voor ouderen, een 'knarrenhof'. Dat is een plek waar ouderen zelfstandig wonen, maar wel samen dingen kunnen doen. Ook op andere plekken, zoals Weltevreden Zuid, kijken we naar mogelijkheden voor nieuwe huizen en werkplekken.

In De Bilt zijn veel bewoners actief in verenigingen. Ook in 2026 kunnen zij hulp vragen aan de gemeente voor plannen in hun buurt. Deze bewoners zorgen voor meer contact in de wijk en letten op elkaar. Samen met de wijkvereniging Weltevreden onderzoeken we of een nieuw initiatief kan worden gestart. Het gaat dan om zorgen voor elkaar, samen dingen doen en een fijne buurt. We vinden het belangrijk dat alle inwoners mee kunnen doen. Dit past goed bij onze manier van werken in de verschillende wijken.

Het winkelgebied Hessenweg/Looijdijk is een belangrijke plek voor veel mensen. Hier kopen zij hun dagelijkse boodschappen. In 2026 werken we samen met winkeliers en bewoners om het gebied nog beter te maken. Er komt meer ruimte voor terrassen, groen en voetgangers. Ook maken we het gebied klaar voor het veranderende klimaat, bijvoorbeeld door water beter op te vangen.

Duurzaamheid

Inleiding

Nederland wil snel overstappen naar duurzame energie. Dit is nodig door strengere regels uit Europa en een onzekere energiemarkt. Ook onze gemeente werkt hier actief aan mee.

We krijgen te maken met nieuwe wetten zoals de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, de nieuwe Energiewet en de Warmtewet, evenals met concrete uitvoeringsmaatregelen. Gemeenten hebben daarbij een regisserende rol gekregen. Sinds 2023 zijn hiervoor vanuit de Rijksoverheid extra middelen beschikbaar. Sinds 2023 krijgen gemeenten meer geld om hun rol goed uit te voeren. De afgelopen jaren hebben we belangrijke stappen gezet: onder andere de vaststelling van de Transitievisie Warmte en nieuw beleid voor zonnepanelen. Ook zijn we gestart met isolatiemaatregelen en natuurcompensatie. In de komende jaren gaan we verder op deze weg.

Onze doelen voor 2030 zijn als volgt:

- Minimaal 60% CO2-uitstoot ten opzichte van 1990;
 - Minimaal 55% van onze energie zelf duurzaam opwekken;
 - 20% van de woningvoorraad is aardgasvrij;
 - Alle gebouwen minimaal energielabel B;
 - Een klimaatbestendige gemeente (goed voorbereid op droogte en veel regen).
- We meten zelf hoeveel CO2 we uitstoten. Onze eigen metingen zijn gestart in 2010. Om te weten hoe het was in 1990, gebruiken we dezelfde rekenmethode als de Rijksoverheid.

	Landelijk Megaton (MT)	De Bilt (streven is 60% van 1990: 160 Kiloton(KT))
1990	168.4 MT	263.5 KT
2005	182.2 MT	Onbekend
2010	187.3 MT	292 KT
2015	170.5 MT	266 KT
2020	170.7MT	209 KT
2021	Onbekend	213KT
2022	130.8 MT	197 KT
2023	120.6 MT	182 KT
2024	118.3 MT	Onbekend

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-broeikasgassen/hoe-groot-is-onze-broeikasgasuitstoot-wat-is-het-doel->
+ <https://klimaatmonitor.databank.nl/>

Onderstaande tabel moet naar besparen en isoleren

	B of beter	C	D	E	F	G	Geen
--	------------	---	---	---	---	---	------

2021	3760	2543	1418	853	684	560	13722
2025	5240	3396	1716	1055	2055	694	8884

Bron: Database De Bilt

We zijn een Global Goals gemeente

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving (toelichting)

De Bilt is aangesloten bij het netwerk van Gemeenten4GlobalGoals. We vinden het belangrijk om samen met inwoners, bedrijven en organisaties te werken aan duurzame doelen. We maken deze visie samen met inwoners, bedrijven en organisaties. Daarna vertalen we de visie in duidelijke doelen voor meerdere jaren. Die doelen gaan over belangrijke onderwerpen zoals: economie, wonen, energie, klimaat en zorg.

Wat willen we bereiken?

- *Inwoners betrekken bij beleid waarbij we werken aan brede leefbaarheid en welvaart.* We maken samen plannen en voeren die ook samen uit. (Kosten: €60.000)
- *Duurzame doelen koppelen aan bestaand beleid.* Denk aan verbinding tussen klimaat, sociaal domein en circulaire economie.
- *Ruimte geven aan lokale initiatieven.* Bijvoorbeeld groene buurtprojecten of duurzame acties.
- *Educatie en bewustwording stimuleren.* Mensen leren over duurzaamheid via scholen en bijeenkomsten.
- *Werkgroepen ondersteunen.* We helpen vrijwilligersgroepen die zich inzetten voor duurzaamheid.

We zorgen ervoor dat duurzame ontwikkeling in De Bilt kan groeien. Samen met onze inwoners maken we de gemeente toekomstbestendig en rechtvaardig.

SDG (Sustainable Development Goal): 17

samenwerking en ondersteuning

Samen op weg naar 60% minder CO₂-uitstoot in 2030

In 2030 willen we 60% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Dat is een groot doel. Daarvoor hebben we de hulp nodig van inwoners, bedrijven en andere organisaties.

We helpen en stimuleren iedereen om duurzame stappen te zetten. Bijvoorbeeld door minder energie te gebruiken, huizen beter te isoleren of zelf energie op te wekken.

Activiteiten in 2026:

- *Regionale Energiestrategie (RES)*
We werken samen met andere gemeenten in de regio U16. Samen zorgen we voor duurzame energie en een goed energiesysteem. (€13.000)
- *Energie Diensten Centrum (EDC)*
Dit centrum helpt gemeenten met advies en uitvoering. (€8.245)
- *Energiecoaches en ambassadeurs opleiden*
Vrijwilligers helpen inwoners met energiebesparing. (€2.500)
- *Operatie Steenbreek*
Inwoners halen tegels uit hun tuin en planten groen. Dit helpt bij hitte, wateroverlast en meer natuur. (€2.600)
- *Heuvelrugtuinen*
We stimuleren tuinen met heuvelrug planten. Dit is goed voor bijen, vogels en vlinders. (€11.000)
- *Week van de Duurzaamheid*
In deze week staan duurzame ideeën centraal. We laten zien hoe inwoners duurzaam kunnen leven. (€40.500 | Structureel €41.000 per jaar)
- *Biltse Schooldag van de Duurzaamheid*
Basisscholen krijgen les over duurzaamheid. Lokale ondernemers helpen mee. (structureel €15.500)
- *Grootouders voor het Klimaat*
Zij organiseren klimaatcafés voor inwoners. (€5.000)
- *Energiecoöperatie BENG!*
Deze coöperatie helpt inwoners met duurzame maatregelen in huis. (€35.000)
- *Fairtrade-werkgroep*
Zij zetten zich in voor eerlijke handel in De Bilt. (€3.000)

Informatievoorziening

We zorgen dat inwoners goede informatie krijgen over verduurzamen. Dat doen we online én op bijeenkomsten. Samen met 15 gemeenten gebruiken we het Energie Diensten Centrum (EDC). Daaronder valt ook het energieloket EnergiePunt. Bij EnergiePunt kunnen inwoners terecht voor advies over energiebesparing, inzicht in subsidies en toegang tot bedrijven die kunnen helpen.

We werken ook samen met Winst uit je Woning. Die helpt inwoners met een persoonlijk bespaarplan en contact met betrouwbare bedrijven. Uiteraard communiceren we via onze gemeentelijke website, waarop we actief informatie aanbieden aan onze inwoners en ondernemers.

Activiteiten in 2026:

- *EnergiePunt (EDC)*
Verder uitbouwen als informatiepunt. (€7.500)
- *Communicatiecampagne*
We organiseren informatiebijeenkomsten, publiceren krantenspecials en zorgen voor goede uitleg.(€10.000)
- *Samenwerken met BENG!*
Voor meer participatie van inwoners. (€12.500)
- *Trainingen voor energicoaches en ambassadeurs*
Voor goede hulp aan inwoners. (€2.000)
- *Week van de Duurzaamheid*
We doen mee met eigen activiteiten, zoals een duurzame huizenroute. (€12.500)
- *Monitoring via dashboard*
Hiermee volgen we onze voortgang.
- *Verbeteren van de duurzaamheidspagina*
Duidelijker en met verwijzingen naar landelijke info.
- *Inwoners actief benaderen*
- Verbeteren van de duurzaamheidspagina
Vooral in wijken waar we met warmte aan de slag gaan. (€3.500)
- *QuickScan Smart Twin*
Inwoners krijgen inzicht in energiebesparing en subsidies op hun adres. (€18.150)

SDG: 7, 10, 11 en 13

Warmtetransitie

In december 2022 heeft de gemeente een plan gemaakt: de Transitievisie Warmte. Daarin staat hoe we in de toekomst zonder aardgas gaan verwarmen. Het doel is om in 2050 helemaal aardgasvrij te zijn. De eerste grote stap is in 2030: minimaal 20% van de woningen zonder aardgas en alle gebouwen hebben dan minstens energielabel B.

In 2025 komt er een nieuwe wet: de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie. Gemeenten moeten dan een nieuw plan maken: het Warmteprogramma. Dit moet eind 2026 klaar zijn. In dit programma komt ook de oprichting van een lokaal warmtebedrijf. Dat doen we samen met Provincie Utrecht, Netverder en Energie Beheer Nederland (EBN). De gemeenteraad bepaalt in oktober 2025 de kaders. In 2026 beginnen we met de oprichting. Het warmtebedrijf moet eind 2027 klaar zijn om te starten. Conform de motie van de raad, worden de kosten gedekt door Rijksmiddelen.

Activiteiten in 2026:

- Warmteprogramma opstellen volgens nieuwe wetgeving (€310.000)

- Onderzoek en raadsvoorstel voor oprichting warmtebedrijf
Juridisch advies, berekeningen, voorbereiding documenten (€100.000), Extra inhuur (bekostigd met CODKE-middelen €115.000)
- Wijkuitvoeringsplan Larenstein afronden (€30.000)
- Wijkuitvoeringsplan Brandenburg West opstellen (€100.000)
- Start met wijkuitvoeringsplan voor De Leyen (€100.000)

In 2026 bereiden we ook de volgende stappen voor. We onderzoeken welke alternatieven voor aardgas mogelijk zijn per wijk, we gaan beter samenwerken met woningcorporaties en netbeheerders en we gaan beter communiceren en samenwerken met bewoners. We zorgen voor duidelijke uitleg en goede begeleiding voor mensen die hun woning aardgasvrij willen maken.\

Trendlijn duurzame warmtebron:

	2021	2022	2023	2024	2025 YTD
Warmtepomp	27	82	241	247	219
Zonneboiler	4	7	11	7	2

SDG: 7, 9 en 11

Besparen & isoleren

Op weg naar energiezuinige gebouwen

We willen dat alle gebouwen in onze gemeente in 2030 minimaal energielabel B hebben. Zo zijn deze gebouwen klaar voor een toekomst zonder aardgas. In 2024 is hiervoor een plan van aanpak gemaakt. De uitvoering loopt van 2024 tot en met 2028, en misschien langer.

We werken op drie manieren: per woning, per buurt of warmtekavel en voor de hele gemeente. Er zijn drie uitgangspunten: iedereen moet kunnen meedoen, we gebruiken natuurlijke momenten om mensen te informeren (zoals verhuizing of verbouwing) en we helpen waar het kan, bijvoorbeeld met advies of ondersteuning.

We hebben drie doelgroepen: inwoners met een laag inkomen (onder 150% van het sociaal minimum), huishoudens onder het gemiddelde WOZ-bedrag (komen in aanmerking voor subsidie) en huishoudens boven het gemiddelde WOZ-bedrag (komen niet in aanmerking voor subsidie).

	B of beter	C	D	E	F	G	Geen
2021	3760	2543	1418	853	684	560	13722
2025	5240	3396	1716	1055	2055	694	8884

Bron: Database De Bilt

Activiteiten in 2026

We richten ons vooral op woningisolatie. We doen onder andere:

- Bespaarplannen op maat met offertes (€40.849)
- Informatieavonden en spreekuren (met BENG!)(€12.500)
- Deur-aan-deurgesprekken en warmtescans met studenten (€9.955)

- Digitale woningscan met tips en subsidie-informatie (€18.150)
- Informatie over subsidies en hulp voor inwoners (€22.645)
- Samenwerking met Buurkracht om buurtteams op te zetten (€8.000)

Gebiedsgericht isoleren (maximaal 1.800 woningen)

- Algemene proceskosten (MCO) (€750.000)
- Kavel 18 – Brandenburg West (135 woningen) (€55.000)
- Kavel 19 – Tuindorp en Brandenburg (1.200 woningen) (€32.500)
- Kavel 23 – De Leyen (750 woningen) (€37.500)

VvE-aanpak (Verenigingen van Eigenaren)

Voor VvE's is er een speciaal isolatieprogramma. Tot 2028 is er €400.000 beschikbaar via de SPUK-regeling. Dit geld wordt gebruikt voor:

- Begeleiding, advies en onderzoek (€213.406)
- Subsidie per VvE (maximaal €50.000, tot €1.500 per appartement)
- Extra subsidie voor lage inkomens (tot €3.000 per appartement)

Start is 1 januari 2026. Grote VvE's krijgen gratis begeleiding via MCO. Ze krijgen advies, hulp bij geldzaken en ondersteuning bij subsidies.

Wettelijke regels: natuur en isolatie

Bij grootschalige isolatie houden we rekening met natuurregels. We maken een Soortenmanagementplan (SMP). Daarmee zorgen we voor alternatieve verblijfplaatsen voor beschermde dieren zoals vleermuizen en vogels. We verwachten de ontheffing in 2026 te ontvangen.

Subsidie en uitvoering

Dit programma wordt betaald met geld van het Rijk en de Provincie. Deze subsidies zijn aangevraagd en toegekend in 2023, 2024 en 2025. De uitvoering loopt in ieder geval tot en met 2028. Mogelijk verlengen we dit tot 2030.

SDG: 7, 9 en 11

Bedrijven

Op weg naar klimaatneutrale bedrijven

De gemeente wil dat bedrijven in 2030 energiezuinig en duurzaam werken. Onze focus ligt op winkels, kantoren, horecabedrijven en panden op bedrijventerreinen. Alle gebouwen moeten dan minimaal energielabel B hebben.

Deze doelen passen binnen grotere plannen, zoals:

- Europese Green Deal: Europa wil in 2050 klimaatneutraal zijn
- Fit for 55: Minimaal 55% minder CO2 in 2030 vergeleken met 1990
- Richtlijn Energieprestaties Gebouwen (EPBD): Alle gebouwen moeten in 2050 klimaatneutraal zijn
- Nederlandse verplichting voor kantoren: Sinds 2023 moeten kantoren groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben

De gemeente helpt ondernemers en pandeigenaren met advies, energiescans en begeleiding. Zo maken we samen gebouwen zuiniger, verlagen we kosten en zorgen we voor een gezondere omgeving.

Kantoren

Alle kantoren groter dan 100 m² moeten voldoen aan de landelijke regels. In 2026 controleren we of dat zo is.

Activiteiten:

- In kaart brengen welke kantoren nog niet voldoen
- Gerichtte communicatie en hulp aan eigenaren
- Handhaving samen met de Omgevingsdienst
- Voorbereiden op strengere regels vanaf 2026

Resultaat 2025: Van de 115 kantoren voldeden er 98. In 2026 worden de overige 17 gecontroleerd en geholpen.

Bedrijventerreinen

Op bedrijventerreinen werken we samen met ondernemers aan duurzame oplossingen. Een voorbeeld is een energiehub: bedrijven delen samen een energievoorziening. Dit helpt bij problemen met netcapaciteit (netcongestie).

Activiteiten:

- Samenwerken met ondernemers op bedrijventerrein Larenstein
- Plan maken voor een energiehub
- Samenwerken met:
 - Provincie Utrecht
 - Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM)
 - Netbeheerder Stedin
- Gebruikmaken van het provinciale Ontzorgingsprogramma MKB.

De provincie betaalt de kosten; de gemeente ondersteunt.

Horeca en winkels

Ook kleine winkels en horecabedrijven helpen we om energie te besparen. Dit doen we via het Ontzorgingsprogramma MKB van de provincie.

Activiteiten:

- Gratis energiescans aanbieden
- Rapport met bespaartips per bedrijf
- Begeleiding bij het uitvoeren van maatregelen
- Ondersteuning bij subsidieaanvragen
- Monitoren van de resultaten

De provincie betaalt alles; de gemeente organiseert en begeleidt.

Duurzame Opwek

Door het mogelijk maken van duurzame opwek in onze gemeente dragen wij bij aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen die de aarde opwarmen, zoals is vastgelegd in het Klimaatakkoord. Daarnaast draagt het bij aan het verminderen van de afhankelijkheid van schaarse fossiele brandstoffen.

Activiteiten in 2026

- Beschikbaar stellen van beleidsmatige inzet.
We werken in de regio samen in de Regionale Energie Strategie (RES) door deelname aan verschillende beleidstafels waarin we beleid formuleren en afspraken voor de realisatie met elkaar maken. In de RES hebben we als gemeente een verplichting voor duurzame opwek van zonne- en windenergie afgesproken. De bijdrage vanuit gemeente De Bilt hieraan is 25 gigawatt uur door duurzame opwek met zon in 2030. Hiervan moet nu nog 9 gigawatt uur in gemeente De Bilt worden ingevuld. Dit doen we samen met initiatiefnemers, het rijk, de provincie en andere stakeholders. De gemeente is daarin beleidsmatig ondersteunend.

Jaar	Landelijk	De Bilt
	Totaal gebruik (TJ)	Hernieuwbaar opgewekt (TJ)
2018	3.682	154
2019	3.615	182
2020	3.305	171
2021	3.331	193
2022	3.069	212
2023	2.986	

Bron: <https://klimaatmonitor.databank.nl/>

1) Vanaf pas 60 Zonnepanelen: dit is dus exclusief opwek van particulieren

Bezuinigingen

In de kadernota onder het voorstel ombuigingen 2026-2030 (8: geen taken zonder knaken) is opgenomen dat het eigen programma voor wind en zon wordt stopgezet omdat de door de gemeente gefinancierde onderzoeken zijn afgerond. Het gereserveerde budget van € 50.000 valt vrij aan de algemene middelen.

SDG: 7,9 en 11

Energie Infrastructuur

Elektrificatie van de samenleving mogelijk maken.

Als gevolg van de elektrificatie van onze samenleving neemt de vraag naar stroom nog verder toe en is uitbreiden noodzakelijk om aan de vraag te blijven voldoen. Het huidige elektriciteitsnetwerk in de regio Utrecht is bijna vol. Dat heet netcongestie. Het zorgt op dit moment voor maatschappelijke problemen in de (terug-)levering van stroom, en bij nieuwe aansluitingen. Netbeheerders TenneT en Stedin nemen hier maatregelen voor.

Activiteiten in 2026

- Beschikbaar stellen van beleidsmatige inzet.
We werken in de regio samen in de Regionale Energie Strategie (RES) door deelname aan verschillende beleidstafels waarin we beleid formuleren en afspraken voor de realisatie met elkaar maken. Daarnaast hebben we verschillende overleggroepen met de netbeheerders in onze regio. We kijken hierbij naar:
 1. Het maken van een handelingsperspectief voor de periode van netcongestie.
 2. Het onderzoeken van de ruimtelijke mogelijkheden voor de netuitbreiding (een koppelstation voor TenneT en een 150/50 kV-station voor Stedin), zodat het vergunningsverleningsproces soepeler verloopt. Ook zoeken we daarbij ruimte voor afgaande en ondergrondse kabels voor de verbinding van deze stations. Het uitgangspunt is dat we deze willen realiseren langs de bestaande grote hoofdinfrastructuur (A27/A28/Provinciale of ontsluitingswegen).
 3. Stedin is voornemens om voor de winter van 2026-2027 een installatie te plaatsen voor flexibele opwekking van elektriciteit op het terrein van de rioolwaterzuivering van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden aan de Groenekansweg. Deze installatie wordt gebruikt om het stroomnet stabiel te houden op de momenten met pieken in de vraag en weinig opwekking van zon en wind (koude winterdag) waardoor het stroomnet overbelast dreigt te raken. Stedin breidt ook het midden- en laagspanningsnet uit met een wijkgerichte aanpak. Hierbij zijn wij als gemeente ook sterk betrokken, zodat waar mogelijk we ook samen projecten kunnen uitvoeren (met als doel zo min mogelijk overlast voor de inwoners).
 4. De huidige netcongestie vraagt ook beter te kijken naar de opgaven in het ruimtelijk domein die hiervan afhankelijk zijn. We maken daarom met de regio een systeemanalyse, waarmee we beter de consequenties van netcongestie in beeld brengen en betere keuzes en planningen kunnen maken voor de opgaven in het ruimtelijke domein .

SDG: 7,9 en 11

Duurzame mobiliteit

Minder auto's, meer duurzame manieren van reizen

De gemeente wil dat mensen duurzamer gaan reizen. Dit staat in de Mobiliteitsvisie De Bilt 2035. We richten ons op minder autoverkeer, meer fietsen, lopen, openbaar vervoer en deelfervoer en een veilige en klimaatbestendige infrastructuur.

Activiteiten 2026

- Beter openbaar vervoer
We zorgen dat mensen makkelijk met het OV kunnen reizen.
- Deelmobiliteit stimuleren
Denk aan deelauto's, deelscooters en deelfietsen.
- Meer fietsen en wandelen
We zorgen voor goede (snel)fietspaden en veilige looproutes.
- Autoluwe 30 km-zones
In bestaande en nieuwe wijken richten we wegen in waar auto's langzaam rijden.

- STOMP-methodiek toepassen
Bij nieuwe plannen beginnen we bij lopen, fietsen en OV. Daarna pas de auto.
- Energiezuinige straatverlichting
We vervangen verlichting voor zuinige lampen die goed zijn voor het klimaat.
- Band Op Spanning: We plaatsen een slimme bandenpomp. Hiermee kunnen inwoners gratis hun autobanden oppompen. Dit bespaart brandstof en zorgt voor minder CO2-uitstoot. (structureel €10.000 binnen duurzaamheidsbudget)

Klimaatadaptatie

In 2021 hebben we onze klimaatvisie 2050 vastgesteld. Sindsdien zorgen we dat we bij elk project rekening houden met het klimaat.

We nemen maatregelen om beter om te gaan met extremer weer, zoals hitte of zware regen.

Een belangrijk uitgangspunt is: meer groen in de buurt. Dit helpt tegen hitte, verbetert de lucht en geeft ruimte aan dieren en insecten.

We vervangen tegels waar mogelijk door gras, planten of andere waterdoorlatende materialen.

Ook zorgen we dat regenwater opgevangen wordt in de bodem, in plaats van via het riool te verdwijnen.

Omdat veel grond in onze gemeente privébezit is, stimuleren we inwoners om zelf ook hun tuin te vergroenen en regenwater op te vangen.

Activiteiten in 2026:

- Tegeltaxi
Inwoners kunnen hun oude tegels gratis laten ophalen. (Structureel: €11.000)
- Vergroenen van tuinen
We stimuleren groene tuinen via campagnes en wijkacties, zoals met Heuvelrugtuinen. (€20.000)
- Afkoppelcoaches
Vrijwilligers helpen andere inwoners bij het afkoppelen van regenpijpen van het riool. (€15.000)

Daarnaast:

- Herijken we het Deltaplan Klimaatadaptatie
- Onderzoeken we hoe we particuliere klimaatprojecten kunnen versterken
- Worden alle wegen die in 2026 opnieuw worden ingericht, klimaatbestendig aangepakt

SDG:11

biodiversiteit

Versterken van natuur en biodiversiteit

De gemeente wil de natuur in De Bilt sterker maken. We zorgen dat dieren en planten beter kunnen leven, ook in de bebouwde omgeving. Bij het bouwen of verbouwen houden we daarom rekening met de natuur.

Sommige dieren, zoals huismussen, vleermuizen en gierzwaluwen, zijn beschermd. Die mogen alleen verstoord worden met een ontheffing. Daarvoor gebruiken we een

Soortenmanagementplan (SMP). Hierin staat hoe we schade aan natuur beperken én hoe we extra schuilplekken toevoegen.

Activiteiten in 2026:

- Gebruik gemeentelijke ontheffing natuurvriendelijk isoleren
Inwoners kunnen bij isolatie gebruikmaken van de gemeentelijke ontheffing. Ze hoeven dan geen aparte aanvraag te doen. (2026:€5.000 | structureel vanaf 2027 €3.000)
Dekking 2026–2031: SPUK Implementatie SMP
- Monitoring soorten
We tellen jaarlijks het aantal verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Dat is verplicht. (2026: €22.000 | structureel vanaf 2027 €20.000)
Dekking 2026–2031: SPUK Implementatie SMP
- Ecoscan actualiseren
De huidige ecoscan is oud (uit 2005). In 2026 maken we een nieuwe. Deze gebruiken we als basis voor toekomstig beleid. (€15.000)
- Toetsingskader natuurinclusief bouwen
We maken een duidelijk kader voor nieuwbouw. Hierin staat met welke dieren rekening gehouden moet worden. Dit geldt voor de hele gemeente.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording). De paragraaf behandelt verschillende onderwerpen die gaan over de organisatie als geheel en gelden daarom voor meerdere (of alle) programma's. Het gaat niet om de primaire processen, maar de ondersteunende processen. Bedrijfsvoering stelt de organisatie in staat haar doelstellingen effectief en efficiënt te behalen door het bieden van betrouwbare, tijdige en eenduidige diensten die voldoen aan wet- en regelgeving. De volgende onderwerpen komen in deze paragraaf aan bod:

1. Doorontwikkeling van de bedrijfsvoering
2. Organisatieontwikkeling
3. Human Resource (HR)
4. Gemeentelijke huisvesting
5. Informatievoorziening en dienstverlening
6. Communicatie
7. Openbaarheidsparagraaf
8. Rechtmatigheidsverantwoording
9. Integriteit

Onze bedrijfsvoering is in ontwikkeling. In 2025 stelden we een visie op bedrijfsvoering op. In 2026 gaan we werken vanuit de mijlpalen om deze visie te realiseren.

Doorontwikkeling van de bedrijfsvoering

In 2025 stelden we een visie op bedrijfsvoering op. Vanuit deze visie gaan we in 2026 aan de slag met de belangrijkste mijlpalen.

Allereerst gaan we vanaf 2026 werken we met een jaarplan speciaal voor de bedrijfsvoering. De doelstellingen uit ons jaarplan vertalen we in de teamplannen. Daarnaast hebben we de belangrijkste bedrijfsvoeringsbrede projecten vertaald naar een Roadmap Bedrijfsvoering 2025-2027 om beter te kunnen sturen op onze projecten en programma's.

In 2026 ontwikkelen we een dashboard met prestatie-indicatoren samen om de voortgang van onze doelstellingen inzichtelijk te maken. We streven ernaar om het dashboard in het eerste kwartaal klaar te hebben.

Ook onderzoeken we in 2026 welke bedrijfsvoeringprocessen we kunnen verbeteren en/of automatiseren en maken daar er zo mogelijk ook een start mee.

Organisatieontwikkeling

De Bilt werkt met zelforganisatie als leidend organisatieprincipe. Teams hebben veel autonomie. Zij lossen samen opgaven op vanuit hun deskundigheid. Medewerkers krijgen hiervoor ruimte en vertrouwen. Teamondersteuners begeleiden hierbij organisatie, teams en medewerkers.

Vanaf de start van zelforganisatie heeft De Bilt meer structuur aangebracht. Dit vergroot de herkenbaarheid en continuïteit van het werk. Hiervoor is het programma Focus en Ruimte opgezet. In dit programma is de sturingsvisie beschreven. Ook zijn oplossingen ontwikkeld om het werken steeds te verbeteren. Het programma Focus en Ruimte is in 2025 afgerond. In 2026 blijven we werken aan organisatieontwikkeling en structuur verbeteren waar processen nog niet soepel verlopen.

Wat gaan we doen in 2026

In 2026 bouwen we voort op de basis van programma Focus en Ruimte. We evalueren en verbeteren werkwijzen en instrumenten die in de afgelopen jaren zijn geïmplementeerd. Nu Focus en Ruimte is afgerond, maken we een nieuwe koers. Eind 2025 maken we hiervoor een eerste voorstel. Dit wordt de basis voor het nieuwe plan voor organisatieontwikkeling.

Een aantal onderwerpen pakken we in 2026 zeker op:

- Alle teams werken inmiddels met teamplannen. Dit vraagt om een overkoepelend jaarplan voor de hele organisatie. Ook uit het werkbelevingsonderzoek blijkt dat hier behoefte aan is.
Belangrijk in 2026 is het vertalen van het nieuwe coalitieplan en collegeprogramma naar een organisatieplan en organisatievisie.
- In de sturingsvisie is vastgelegd welke steunstructuren er zijn als zelforganisatie niet volledig werkt. In 2026 beschrijven we duidelijker welke stadia en vormen van zelforganisatie er zijn. We leggen ook vast hoe we bepalen op welk niveau een team werkt. Zo zien we sneller wanneer extra aandacht of aanpassing nodig is, of kan vervallen.

- In 2025 zijn we gestart met het versterken van projectmatig werken. In 2026 breiden we dit verder uit binnen de organisatie. Dit maakt ons werk uniformer en zorgt dat we grote projecten en programma's in één keer goed uitvoeren.

HR-ontwikkelingen

Het vergroten van onze medewerkerswaarde is één van onze uitgangspunten. Dit bereiken we door, ook in 2026, in te blijven zetten op het zijn van een goed werkgever. We moeten als gemeente De Bilt aantrekkelijk zijn als werkgever om talent aan ons te binden. Enerzijds betekent dit nieuw talent binnenhalen, anderzijds het talent dat al binnen is ook binnen te houden. In krapte op de arbeidsmarkt vraagt dit ook in 2026 blijvende aandacht voor onze arbeidsmarktcommunicatie en wervingsstrategie. Hiermee zorgen we ervoor dat we bekend zijn als werkgever op de arbeidsmarkt. Maar ook ons eigen onderscheidend vermogen hierin zullen we ontwikkelen, bijvoorbeeld door ons te profileren als ontwikkelorganisatie voor (nieuw) talent. Onderdeel daarvan is dat we, net als in 2025, zorgen voor minimaal 8 stageplaatsen.

Het ziekteverzuim laat een dalende trend zien. Om dit vast te houden is er in 2026 opnieuw aandacht voor het terugdringen van het ziekteverzuim van het vaste personeel. De vitaliteit en daarmee de inzetbaarheid van de medewerkers is van grote waarde in het op peil houden van de bezetting van de ambtelijke organisatie. De focus voor 2026 ligt op het vitaal houden van medewerkers. De onderstaande tabel bevat de verzuimcijfers tot en met juni 2025 en de prognose voor 2026.

	2025	Verwachting 2026
Totaal verzuim	4,77%	5%
Kort verzuim	0,86%	0,75%
Middellang verzuim	0,95%	0,75%
Lang verzuim	2,64%	2,5%
Extra lang verzuim	0,32%	1%

Door een laag verzuimpercentage en het snel en goed kunnen invullen van vacatures daalt het bedrag dat we besteden aan externe inhuur. Het streefbedrag is om in 2026 maximaal 17,5% van onze loonsom te besteden aan externe inhuur (inhuur op projectgelden nemen we niet mee). Het gemiddelde bedrag aan externe inhuur bij gelijksoortige gemeentes lag in 2024 op 18,9% (bron A&O fonds).

Om de maatschappelijke uitdagingen met elkaar aan te gaan, is samenwerking essentieel. Het is belangrijk dat we elkaar zowel in de teams als buiten de teams weten te vinden.

Personeel

De personele bezetting van een gezonde organisatie en een goed werkgever moet op orde zijn. Dit is essentieel voor de borging van de continuïteit van de dienstverlening. Een volwaardige en kwalitatief goede bezetting betekent bovendien minder hoge kosten op inhuur, borging van kennis, een lagere werkdrukbeleving bij het personeel en daarmee ook een reductie op het ziekteverzuim.

Het is hierbij goed om te realiseren dat er verschil zit tussen de formatie en de bezetting van een organisatie. De formatie kan op orde zijn, maar een goede bezetting tot stand brengen kan in een krappe arbeidsmarkt een uitdaging zijn waardoor er alsnog een hoge werkdrukbeleving ontstaat en veel moet worden ingehuurd. Ook gewijzigde arbeidsvoorwaarden in de CAO zoals het spaarverlof en ouderschapsverlof kan leiden tot langdurige afwezigheid van collega's en daardoor zorgen voor extra inhuur.

Wil je je bezetting als goed werkgever op orde houden, dan is het belangrijk om goed de kwantitatieve en kwalitatieve eigenschappen van het totale personeelsbestand in beeld te hebben en te houden. Dit geeft aanleiding om gedurende het jaar vaak kleine aanpassingen in de formatie aan te brengen, om zo het personeelsbestand zo passend mogelijk te houden op de opdracht die voorligt voor onze gemeente.

De formatiestijging wordt binnen de bestaande financiële begroting opgelost middels projectgelden.

CAO 2025

Vanaf 1 april 2025 is er een nieuwe CAO Gemeenten.

Vanaf 1 januari 2027 gaat het ABP werken volgens de nieuwe Pensioenwet. In 2026 start de communicatie daarover richting de medewerkers.

Er is in de begroting conform de Kadernota 2026 rekening gehouden met een indexering van de salarissen met 3.85%. Vanuit de kadernota 2025 was 4,4% indexering toegepast. De verlaging van 0,55% is in de begroting doorgerekend.

Formatie en bezetting

De formatie (FTE) geeft aan hoeveel functies er in de organisatie zijn. De formatie bepaalt ook het personeelsbudget. De bezetting geeft aan hoeveel functies er ook daadwerkelijk zijn ingevuld.

Onderstaande tabel geeft de formatie voor 2025 en 2026 weer en de bezetting medio 2025. Ook wordt het salarisbudget voor 2026 weergegeven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Binnen de formatie voor 2026 zijn Omgevingswetfuncties toegevoegd.

	Formatie 2025	Bezetting 1-6-2025	Formatie 2026	Budget 2026
Ambtelijke organisatie	234,73	231,47	252,18	27.069.224
Bestuur en Griffie	10	9,17	10	1.333.535
Totaal organisatie	244,73	240,64	262,18	28.402.759

Opbouw personeelsbestand

Het is interessant om de opbouw van het personeelsbestand in beeld te brengen. De actuele opbouw van het personeelsbestand geeft namelijk kaders en richting mee aan het te voeren personeelsbeleid en de benodigde acties in het kader van organisatieontwikkeling. Zo wordt continu gewerkt aan wat onze medewerkers nodig hebben om zo optimaal mogelijk inzetbaar te zijn. De peildatum is 1 juni 2025.

Aantal medewerkers totaal (in aantal)	
--	--

In vaste dienst	253
In tijdelijke dienst	10
Stagiaires	2
Verhouding vrouw / man	119/146

Leeftijdsofbouw eigen medewerkers (aantal)	
<25 jaar	4
25-35 jaar	46
35-45 jaar	66
45-55 jaar	66
55-60 jaar	39
>60 jaar	44

Verloop eigen personeel (aantal)	
Instroom	28
Doorstroom	5
Uitstroom	19

Werving & Selectie

In 2025 hebben we een ATS aangeschaft (applicant tracking system). Hierdoor wordt data betrouwbaarder. Daarnaast helpt het ons om ons recruitmentproces te optimaliseren en de beleving van kandidaten met gemeente De Bilt te verbeteren.

Voor 2026 streven we naar een gemiddelde doorlooptijd van de vacatures van 60 dagen. Op peildatum 1-6-2025 is de gemiddelde doorlooptijd 70 dagen.

Communicatie

Ook in 2026 richten we ons op het goed informeren en betrekken van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. We willen weten wat er leeft in onze gemeente en willen daar goed op inspelen. Daarom halen we ideeën en zorgen uit de samenleving actief op, bijvoorbeeld door het opzetten van participatietrajecten. Dat gebeurt in samenwerking met de gebiedsmakelaars en projectleiders.

We zorgen ervoor dat onze informatie betrouwbaar, duidelijk en voor iedereen goed te vinden is. Dat doen we via verschillende kanalen, zoals de gemeentelijke website, digitale nieuwsbrieven, sociale media, het participatieplatform DoeMeeDeBilt.nl, bewonersbrieven en het gemeentenieuws in de lokale krant. Het inzetten van veel verschillende communicatiemiddelen sluit aan bij de afspraken uit het coalitieakkoord.

Communicatie en participatie

Als gezegd is het betrekken van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties een belangrijk onderdeel van onze communicatiestrategie. In 2025 hebben we dit extra handen en voeten gegeven door participatieplatform DoeMeeDeBilt.nl van een nieuw ontwerp te voorzien. Het vernieuwde DoeMeeDeBilt.nl is toegankelijk, heeft een eenduidige opbouw en er is meer gebruik gemaakt van beeld. In 2026 gaan we het platform nog actiever promoten. Alle projecten waarin ruimte is voor participatie komen in principe op dit platform te staan. Dit is in lijn met het door de gemeenteraad vastgestelde participatiebeleid, dat ook wordt uitgelegd op DoeMeeDeBilt.nl.

Inzet van digitale middelen

Naast onze website DeBilt.nl en het genoemde participatieplatform zijn er uiteraard nog vele digitale middelen die we volop inzetten. Zo bereiken we ruim 1500 inwoners via onze digitale nieuwsbrief, die altijd door zo'n 50-70% van de mensen wordt gelezen. Daarnaast versturen we regelmatig nieuwsbrieven met onderwerpen als woningbouw en duurzaamheid. In 2026 stellen we onszelf weer nieuwe doelen als het gaat om het aantal abonnees: minimaal 5 % erbij zodat we steeds meer inwoners kunnen bereiken.

Verder bereiken we ook veel inwoners via onze sociale mediakanalen (Facebook, Instagram, X en LinkedIn). Dit blijven we in 2026 doen, maar we proberen wel steeds meer de focus te leggen op het gebruik van beeld. Daarnaast is het voor ons belangrijk om op Facebook en Instagram gebruik te maken van betaalde promotie, zodat we nog meer mensen (gericht) bereiken.

Communicatie blijft ook offline

Digitale middelen worden steeds belangrijker, maar ook de fysieke uitingen blijven belangrijk. Zo hebben we nog altijd een maandelijkse gemeentepagina plus advertenties in de lokale krant, versturen we bewonersbrieven en is er ander niet-digitaal contact als informatiebijeenkomsten. Ook in 2026 is dit niet anders: we merken dat we een grote groep nog altijd op die manier bereiken.

Nog meer focus op begrijpelijke taal

Om ervoor te zorgen dat we alle inwoners goed bereiken willen en moeten we als gemeente spreken in begrijpelijke taal. Team Communicatie voelt hierin een grote verantwoordelijkheid. Daarom verzorgen wij intern trainingen voor onze medewerkers, waarin ze leren hoe ze bijvoorbeeld moeilijke (vak)termen anders kunnen opschrijven. Daarnaast is er vanuit het team de Brievenbrigade, die (op verzoek) collega's helpt met het verbeteren en begrijpelijker maken van bewonersbrieven. Voor 2026 staan weer nieuwe trainingen gepland. En de Brievenbrigade gaat door met het versimpelen van brieven.

Interne communicatie

Met interne communicatie zorgen we ervoor dat iedereen binnen de organisatie wordt geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen en hoe bepaalde processen werken. Met goede interne communicatie voelt iedereen zich betrokken en blijft er verbinding met elkaar. Als team Communicatie ondersteunen wij andere afdelingen bij het delen van hun interne boodschap, of het nu gaat om werken met Teams of het bevorderen van vitaliteit. In 2026 willen we nog meer inzetten op interne communicatie door bij elk intern project vanaf het begin betrokken te zijn. Het intranet vervult hierbij een centrale rol. Deze rol willen we versterken met meer uitnodigende content.

Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is onderdeel van het takenpakket van team Communicatie en alhoewel we altijd hopen hier zo weinig mogelijk op ingezet te hoeven worden, moeten we er wel op voorbereid zijn. Communicatie is een vast onderdeel van het gemeentelijk beleidsteam in crisiscommunicatie. Het is belangrijk dat – als het nodig is – de buitenwereld zo snel als mogelijk goed geïnformeerd wordt over calamiteiten en hen handelingsperspectief te bieden om eventuele verdere schade te beperken.

Contact met pers

Als gemeente vinden we het belangrijk om op proactieve manier de pers te informeren over nieuws, het beleid en projecten die aan de orde zijn. We willen snel, kundig en doortastend reageren op de actualiteit. Het team Communicatie onderhoudt de perscontacten en informeert aan de hand van persberichten, persgesprekken en door het beantwoorden van persvragen.

Gemeentelijke Huisvesting

De gemeente De Bilt wil zorgen voor goede en duurzame huisvesting voor haar organisatie. Dat staat in het Coalitieakkoord 2022–2026. Ook willen ze het gebouw Jagtlust meer openstellen. Samen met inwoners wordt gewerkt aan een plan om de openbare functie van Jagtlust te verbeteren.

In 2026 gaat de gemeente verder met het uitvoeren van plannen die horen bij het besluit 'Maatregelen voor een vitalere ambtelijke organisatie'. Een belangrijk onderdeel is maatregel 10: goede en duurzame huisvesting voor de medewerkers.

De gemeente kijkt vooruit naar de bouw van het nieuwe gemeentehuis in De Bilt en werkt ondertussen aan de verdere uitwerking van de plannen. Eind 2025 wordt een raadsvoorstel besproken waarin staat wat er met het huidige gebouw gebeurt en hoe we deze periode tot de nieuwe huisvesting zo goed mogelijk overbruggen. In de tussentijd zorgen we voor fijne werkplekken en goede vergaderruimtes, zodat de dienstverlening op het vertrouwde niveau blijft.

Informatievoorziening en dienstverlening

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners digitaal hun zaken kunnen regelen. Tegelijk zorgen we dat niemand wordt buitengesloten. Informatie moet betrouwbaar, veilig en toegankelijk zijn. We willen als organisatie slimmer en efficiënter werken, met inzet van data en technologie. Ook zetten we in op sterke regionale samenwerking, zodat we kosten delen en samen toekomstbestendig blijven.

Wat gaan we doen in 2026?

Digitale dienstverlening

- We breiden het digitaal loket voor inwoners uit met meer diensten, zoals burgerzaken, vergunningen en meldingen.
- We maken het mogelijk om 24 uur per dag online zaken te regelen.
- Veel diensten zijn straks altijd beschikbaar. Inwoners hoeven dan niet meer te wachten op kantooruren.
- We verbeteren het meldingenproces, zodat meldingen sneller worden afgehandeld.

- Inwoners geven eenvoudig meldingen door. Deze komen direct bij het juiste team terecht voor afhandeling.
- We zetten eenvoudige processen om naar automatische afhandeling.
- Herhaalde handelingen, zoals meldingen openbare ruimte, worden sneller en foutloos verwerkt met digitale ondersteuning.

Informatievoorziening

- We starten met realtime dashboards voor beleidsinformatie.
- Medewerkers en bestuur krijgen snel en actueel inzicht. Dit helpt bij het maken van betere besluiten.
- We verbeteren de kwaliteit van onze basisgegevens.
- Klopt de informatie in de systemen, dan kunnen we inwoners beter helpen. We controleren en verbeteren onze data. Ook Geo informatie zetten we steeds breder in.

We werken aan beter informatiebeheer.

Informatie wordt beter bewaard, teruggevonden en beschermd. Dit is nodig voor goede en transparante besluitvorming. Dit doen we door cyclisch te verbeteren op basis van ons kwaliteitshandboek.

- We gaan organisatiebreed werken met het MDTO (Metagegevensschema Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie) voor uniforme vastlegging, betere vindbaarheid en overdracht.
- Er komt een organisatiebreed kwaliteitssysteem voor registratie, beheer en vernietiging van informatie.
- We werken vernietigingsachterstanden weg, zowel in fysieke als in digitale archieven.
- We stellen een calamiteitenplan voor het digitaal archief op, zodat informatie ook bij storingen of incidenten behouden blijft.
- We wijzen applicaties officieel aan als archiefsystemen, zodat papieren archiefstukken kunnen worden vervangen door digitaal archief.
- We starten een pilot e-depot voor de overbrenging van permanent te bewaren digitale archiefbestanden aan onze archiefdienst.
- We nemen de Capstone-tool in gebruik voor e-mailarchivering, zodat waardevolle correspondentie duurzaam wordt bewaard en we beter voldoen aan de Archiefwet en de Wet Open Overheid.

Inclusieve dienstverlening

- We openen servicepunten voor hulp bij digitale vragen.
- Niet iedereen kan even goed omgaan met digitale diensten. We helpen inwoners op locatie met persoonlijke ondersteuning.
- Inwoners leren hoe ze bijvoorbeeld DigiD gebruiken of online formulieren invullen. Zo worden ze zelfredzamer.
- We maken onze website beter toegankelijk. Ook in 2026 voldoet onze website aan de landelijke toegankelijkheidsnorm (WCAG 2.1). Iedereen moet mee kunnen doen.

Informatieveiligheid

- We werken ons strategisch informatiebeveiligingsbeleid verder uit met beleidsdocumenten, processen en maatregelen.
- We versterken op basis daarvan de digitale veiligheid van onze systemen.
- We voeren controles uit, werken met veilige software en trainen medewerkers in cyberveilig gedrag.
- We bereiden ons voor op de Europese NIS2-richtlijn. Deze wet stelt hogere eisen aan digitale veiligheid. We nemen maatregelen om hieraan te voldoen.
- We maken medewerkers digitaal weerbaar. In 2026 volgt elke medewerker een training over informatieveiligheid. We doen ook phishing-simulaties om alert te blijven.

Privacy

- We beschermen persoonsgegevens actief.
- We houden ons aan de privacywet. We verwerken gegevens alleen als dit nodig en toegestaan is.
- We passen 'privacy by design' toe bij nieuwe systemen. Bij elk nieuw systeem denken we vooraf na over privacy. Alleen de juiste mensen mogen gegevens zien of gebruiken.
- We zorgen voor duidelijke uitleg over wat we met gegevens doen.

Inwoners krijgen begrijpelijke informatie over hun privacyrechten en de manier waarop wij hun gegevens beschermen.

Bedrijfsvoering

- We verbeteren interne processen met digitale hulpmiddelen.
- We gebruiken data en processturing om sneller te werken en fouten te voorkomen. Dit maakt ons werk effectiever.
We zorgen voor een betrouwbaar zaakstelsel.
- We vernieuwen en verbeteren ons zaakstelsel. Dit stelsel ondersteunt medewerkers bij de afhandeling van aanvragen en meldingen.
- We richten ons werkproces cyclisch, betrouwbaar en rechtmatig in.
- We benoemen procescoördinatoren voor belangrijke werkprocessen.

Zo houden we overzicht en verbeteren we continu. Denk aan processen zoals vergunningen of Wmo-aanvragen.

Inzet van kunstmatige intelligentie (AI)

AI helpt ons bij het verbeteren van dienstverlening en processen. We passen deze technologie alleen toe als deze betrouwbaar, uitlegbaar en eerlijk is.

- We experimenteren met AI, binnen duidelijke kaders.
- We laten AI-oplossingen toetsen op ethiek en publieke waarden.
- De gemeente toetst nieuwe toepassingen van AI aan het Algoritmekader. Zo zorgen we dat digitale oplossingen verantwoord worden ingezet.

- We gebruiken AI om dienstverlening te verbeteren. Denk aan automatische beantwoording van veel gestelde vragen of snellere afhandeling van eenvoudige meldingen.

Regionale samenwerking en transitie RID

- We versterken de samenwerking met ZOU-gemeenten en de RID.
- De RID (Regionale ICT Dienst) verandert in 2025–2027 naar een gezamenlijke organisatie voor ICT, IV en privacy. Deze overgang maakt regionale samenwerking eenvoudiger en krachtiger.
- We maken gebruik van gedeelde systemen, kennis en mensen.
- Door samen te werken besparen we kosten en kunnen we sneller en slimmer digitaliseren. We wisselen kennis uit en stemmen keuzes op elkaar af.
- We sluiten aan bij landelijke initiatieven vanuit de digitale agenda 2028 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Door data en processen te scheiden kunnen we gemakkelijker innoveren. We nemen actief deel aan gezamenlijke ICT-inkoop en ontwikkeltrajecten.

Hoe meten we succes?

- Minstens 60% van de meldingen loopt via MijnDeBilt.nl.
- Onze website voldoet aan de toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1.
- Minimaal 3 teams werken met realtime dashboards.
- Elke medewerker volgt een training over informatieveiligheid en kunstmatige intelligentie.
- In alle nieuwe projecten wordt privacy by design toegepast.
- Procescoördinatoren zijn benoemd op alle kernprocessen.
- AI-toepassingen voldoen aan ethische richtlijnen en worden geëvalueerd.
- We houden eenmaal per jaar een digitale weerbaarheidsoefening.
- De nieuwe regionale IV-organisatie is eind 2026 operationeel.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college legt verantwoording af over de rechtmatigheid van haar financieel handelen. Dit wordt getoetst aan de hand van drie criteria: het begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik & oneigenlijk gebruikscriterium. De geconstateerde fouten en onduidelijkheden worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording als deze gezamenlijk de verantwoordingsgrens overschrijden. Deze grens is bepaald op 2% van de totale lasten exclusief stortingen in de reserves.

Bij toetsing op het begrotingscriterium wordt vastgesteld in hoeverre de financiële handelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting door de raad passen. Dit betekent dat alle financiële handelingen binnen de geautoriseerde begroting zijn uitgevoerd en dat alle overige financiële afwijkingen op de begroting tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. Dit vereist een strak budgetbeheer en spelregels met betrekking tot tijdig melden aan de gemeenteraad.

Vooralsnog toetst het college gegevensgericht op de beheersing van het voorwaarden criterium en misbruik & oneigenlijk gebruikscriterium, dat wil zeggen via een representatieve steekproef. In de afgelopen jaren heeft de gemeente de belangrijkste processen in beeld gebracht waardoor de beheersing op het naleven van wet- en regelgeving en risico's op misbruik & oneigenlijk is versterkt. In 2026 zetten we deze ontwikkeling voort. In 2026 controleert het college de processen die zijn beschreven, dit heet procesgericht. We toetsen of de processen worden uitgevoerd zoals afgesproken.

De rechtmatigheidscontroles worden per kwartaal uitgevoerd aan de hand van een controleplan dat in samenspraak met de externe accountant is opgesteld en door het college is vastgesteld. De bevindingen worden direct teruggekoppeld aan de verantwoordelijke medewerkers / budgethouders, ambtelijk opdrachtgevers en directie, zodat fouten of onduidelijkheden mogelijk kunnen worden hersteld en in de toekomst worden voorkomen. Periodiek worden de bevindingen teruggekoppeld aan het college. Op basis van de vastgestelde fouten en onduidelijkheden over het hele jaar, de uitvoering van een spendanalyse en de vaststelling van begrotingsonrechtmatigheden wordt bij het opstellen van de jaarrekening, de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld.

Integriteit

Integriteit is noodzakelijk voor het vertrouwen dat inwoners, ondernemers en partners in onze gemeente stellen. Het verzekeren dat we een integere organisatie zijn, heeft daarom een belangrijke plaats in ons beleid en onze werkwijze. Integriteitsbeleid versterken we heel 2026 onder meer door:

- Het afleggen van de ambtseed of -belofte door alle nieuwe medewerkers van de gemeente De Bilt;
- Integriteit een vaste plaats te geven binnen het inwerkprogramma dat nieuwe medewerkers volgen bij hun binnenkomst;
- Het volgen van een digitaal bewustzijnstraject op het gebied van informatieveiligheid en privacy door alle medewerkers van de gemeente De Bilt. Dit traject bestaat onder meer uit korte trainingen en het wekelijks beantwoorden van vragen over privacy of informatieveiligheid.
- Het oppakken van uitkomsten uit het werkbelevingsonderzoek, waaronder het thema 'grensoverschrijdend gedrag'.

Openbaarheidsparagraaf

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) vraagt dat we meer informatie actief openbaar maken. De Woo noemt 17 soorten informatie die we op termijn verplicht moeten publiceren.

We volgen in gemeente De Bilt de wettelijke planning van de Woo. Vanaf de afgesproken datum maken we de documenten uit die categorieën openbaar.

Om de Woo goed uit te voeren, moeten we onze informatie goed organiseren. Dit sluit aan bij andere wetten, zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

Om de doelen van de Woo te halen, veranderen we binnen de gemeente verschillende dingen. We passen niet alleen onze systemen aan, maar ook onze processen en manier van werken. Zo werken we verder aan een platform om informatie actief openbaar te maken. In 2026 werken we ook verder aan het vergroten van de kennis over de Woo bij onze medewerkers.

De Woo heeft ook overlap met zaakgericht werken. Daarom onderzoeken we organisatiebreed gedragsbepalers zoals kennis, kunnen en sociale omgeving. Zo krijgen we inzicht in wat medewerkers nodig hebben en nemen we gerichte stappen om zaakgericht werken beter in te bedden in de organisatie.

Daarnaast vergroten we de kennis over de Woo bij onze medewerkers en delen we actief ervaringen en voorbeelden met collega's binnen de regio en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Uiteraard blijven we ook aanspreekbaar op verzoeken om informatie van inwoners. De afhandeling van deze verzoeken wordt gecoördineerd door de Woo-coördinator (Woo contactpersoon) in samenwerking met de vakteams. We treden daarbij steeds in contact met de aanvrager, met als doel om de gewenste informatie helder te krijgen en afspraken te maken over een adequate afhandeling. In het bijzonder bij omvangrijke informatieverzoeken. Een manier om de informatievraag helder te krijgen is door "de vraag achter de vraag" centraal te stellen.

We hebben als gemeente De Bilt te maken met een grote hoeveelheid aan WOO verzoeken. De verzoeken dienen binnen wettelijke termijnen afgehandeld te worden. Door de omvang van het aantal en de intensiteit van de verzoeken ontstaat een grote werkdruk op de beschikbare formatie om de WOO verzoeken af te handelen binnen de wettelijke termijnen. Hierdoor komen onze andere wettelijke taken onder druk te staan. We zullen hierover rapporteren in 2025 zodat er maatregelen genomen kunnen worden in 2026.

Lokale heffingen

Omschrijving (toelichting)

De lokale lastendruk bestaat uit de belastingen en heffingen die de gemeente De Bilt aan de inwoners van de gemeente in rekening brengt om de algemene voorzieningen in stand te houden. Het gaat hierbij om de onroerende zaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing, het rioolrecht en de hondenbelasting. De lokale lastendruk van de inwoners in gemeenten wordt jaarlijks door het Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden (COELO) onderzocht en gepresenteerd. Door hogere WOZ-waarden in de gemeente De Bilt worden wij door het Rijk geacht een hogere eigen belastingopbrengst te kunnen realiseren. Deze hogere WOZ-waarden, en de verwachte hogere opbrengst, leiden tot een lagere uitkering uit het gemeentefonds voor onze gemeente. Daarom ligt de lastendruk voor met name eigenaren van onroerend goed in de gemeente De Bilt hoger dan het landelijk gemiddelde.

Tarievenbeleid

Lokale lastendruk

Bij de begroting worden de tarieven 2026 voor de onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing en het rioolrecht vastgesteld. Voor het jaar 2026 is de OZB-opbrengst bij de kadernota met 2,55 % geïndexeerd, het gemiddelde van de 'Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)' en de 'Prijs bruto overheidsinvesteringen (iboi)' uit de 'Kerngegevensstabel raming maart (februari) 2024 (CEP 2025)'. Ook de afschaffing van de hondenbelasting is opgevangen in de stijging van de opbrengst. Daarnaast heeft nog een aantal amendementen op de voorgelegde scenario's een effect op de gewenste opbrengst OZB. In totaal stijgt de gewenste opbrengst met 7,42%

Aan de bepaling van de tarieven inzake het rioolrecht ligt het vastgestelde gemeentelijk rioleringsplan ten grondslag. De tarieven van de afvalstoffenheffing worden gebaseerd op de inkomsten die nodig zijn om de inzameling van afvalstoffen kostendekkend te kunnen realiseren.

De definitieve tarieven worden opgenomen in de tarieventabel bij de legesverordeningen. De rioolheffing stijgt met 5,5% en de afvalstoffenheffing met 1,4%. De afvalstoffenheffing stijgt minder dan de verwachte inflatie. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt doordat vanaf 2026 de kosten (en de bijkomende opbrengsten) van grof huisvuil en restafval apart worden verantwoord. De rioolheffing stijgt iets meer dan de inflatiecorrectie omdat het waterverbruik afneemt.

Geraamde inkomsten uit lokale heffingen	Begroting 2025	Begroting 2026
OZB Woningen	10.217.003	10.975.174
OZB Niet-woningen (gebruikers)	1.849.609	1.869.065
OZB Niet-woningen (eigenaren)	2.624.799	2.937.374
Afvalstoffenheffing + reinigingsrecht	6.145.396	6.253.648
Rioolheffing	5.094.482	5.030.802
TOTAAL	25.931.289	27.066.063

In de onderstaande tabellen is de weergave van de ontwikkeling van de lastendruk in de jaren 2024 tot en met 2026 opgenomen op basis van de voorlopige tarieven.

Lastendruk ontwikkelingen voor	2024		2025		2026	
	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden
OZB	0	0	0	0	0	0
Rioolrecht	223,45	223,45	226,35	226,35	238,80	238,80
Afvalstoffenheffing	372,00	192,00	402,60	208,20	408,00	211,20

Lastendruk	595,45	415,45	628,95	434,55	646,80	450,00
STIJGING IN EURO'S			33,50	19,10	17,85	15,45

Lastendruk ontwikkeling voor	2024		2025		2026	
	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden
OZB	515,89	515,89	532,27	532,27	560,61	560,61
Rioolrecht	223,45	223,45	226,35	226,35	238,80	238,80
Afvalstoffenheffing	372,00	192,00	402,60	208,20	408,00	211,20
Lastendruk	1.111,34	931,34	1.161,22	966,82	1.207,41	1.010,61
STIJGING IN EURO'S	86,88	68,88	49,88	35,48	46,19	43,79

Het verschil in de ontwikkeling van de lastendruk voor huurders en eigenaren komt omdat er geen OZB wordt geheven over huurwoningen. Om een ontwikkeling van de lastendruk te kunnen berekenen gebruiken wij sinds 2020 de gemiddelde WOZ-waarde (01-01-2023 = € 579.000 en de verwachte gemiddelde waarde voor 01-01-2024 = € 609.000 en de verwachting 1-1-2024 = € 673.000). De OZB bedragen voor 2024 en 2025 zoals opgenomen in de bovenstaande tabel wijken af van eerdere rapportages door voortschrijdend inzicht. De werkelijke gemiddelde WOZ-waarde ijlt een paar jaar na door o.a. afhandeling van bezwaren, herwaarderingen en werkelijke waardebeoordeling.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelasting is de belangrijkste gemeentelijke belasting. Met de opbrengst hiervan dekt de gemeente de lasten van een deel van de gemeentelijke voorzieningen. De tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de economische waarde, die wordt vastgesteld op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Om zo goed mogelijk rekening te houden met de waardeontwikkeling van de woningen, stellen we vanaf dit jaar de belastingtarieven pas vast in december. Daarmee kunnen we de meest actuele verwachte waarde van de onroerende zaken in onze gemeente als heffingsgrondslag gebruiken. In de onderstaande tabel zijn de tarieven als percentages van de economische waarde weergegeven.

OZB - tarieven 2024 – 2026 in % van de economische waarde	Woningen	Niet woningen	
	Eigenaren	Gebruikers	Eigenaren
2024	0,0891%	0,2509%	0,3137%
2025	0,0874%	0,2401%	0,3001%
2026	0,0833%	0,2628%	0,3284%

Afvalstoffenheffing

Op basis van het onderzoek naar de kostendekking van de reinigingsheffingen en de herijking van de kosten voor de afvalverwijdering bedraagt het tarief voor de afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens € 408,00. Dit is een stijging ten opzichte van 2025 van € 5,40. Voor éénpersoonshuishoudens is het tarief bijgesteld tot € 211,20. Dat is een stijging van € 3,00.

Rioolheffing

De heffing van de rioolheffing is gebaseerd op het aantal m3 waterverbruik en gaat uit van gedifferentieerde tarieven. Het meest voorkomende tarief voor de rioolheffing is in 2026 € 238,80. Dit betekent een stijging van € 12,45. Bij het vaststellen van de tarieven is gebruik gemaakt van een staffel waarbij het verbruik in m3 leidend is om het tarief te bepalen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting wordt vanaf 2026 afgeschaft.

Leges

Bij het aanbieden van de legesverordeningen 2026 worden de tarieven in principe verhoogd met het inflatiepercentage van 2,55%.

Reclamebelasting

De opbrengst van de reclamebelasting wordt integraal benut voor het centrumfonds.

Kostendekking

De kostendekking van de afvalstoffen en rioolheffing, alsmede de leges zijn in het volgende overzicht weergegeven.

	Kostendekking product riolering	Bedrag
7.2	Riolering	3.204.104
2.1	Verkeer en vervoer	184.761
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24.665
6.3	Inkomensregelingen	192.133
0.4	Overhead	524.644
	Toerekenbare BTW	927.254
	Lasten totaal	5.057.561
	Baten rioolheffing	5.030.802
	Onttrekking aan voorziening	26.759
	Saldo	-
	<i>kostendekking</i>	100%

	Kostendekking product afvalstoffen	Bedrag
7.3	Afval	4.073.372
1.2	Openbare orde en veiligheid	48.472

2.1	Verkeer en vervoer	84.761
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24.665
6.3	Inkomensregelingen	68.537
0.4	Overhead	90.813
	Toerekenbare BTW	63.029
	Lasten totaal	6.253.649
	Baten afvalstoffenheffing	6.253.648
	Onttrekking aan voorziening	-
	Saldo	-
	<i>kostendekkendheid</i>	100%

	Kostendekkendheid product begraven	Bedrag
7.5	Begraafplaatsen crematoria	361.436
0.2	Burgerzaken	48.948
0.4	Overhead	62.711
0.64	Belastingen overig	
	Toerekenbare BTW	50.597
	Lasten totaal	523.692
	Baten lijkbezorging	531.897
	Saldo	8.205
	<i>kostendekkendheid</i>	102%

	Kostendekkendheid product markt	Bedrag
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	42.223
0.4	Overhead	6.452
0.64	Belastingen overig	
	Toerekenbare BTW	1.887
	Lasten totaal	50.562
	Baten marktgeden	38.244
	Saldo	-12.318
	<i>kostendekkendheid</i>	76%

	Kostendekkendheid product leges	Bedrag
--	--	---------------

0.2	Burgerzaken	797.921
0.4	Overhead	121.931
	Toerekenbare BTW	-
	Lasten totaal	919.852
	Baten legesheffing	483.167
	Saldo	-436.685
	<i>kostendekkendheid</i>	53%

	Kostendekkendheid product omgevingsvergunningen	Bedrag
8.3	Bouwen en wonen	.463.676
0.4	Overhead	376.475
	Toerekenbare BTW	28.779
	Lasten totaal	2.868.930
	Baten gemeentelijke leges	1.461.562
	Saldo	-1.407.368
	<i>kostendekkendheid</i>	51%

Bovenstaand is de weergave van de mate van kostendekkendheid zoals voorgeschreven in het besluit begroting verantwoording (BBV) en door de accountant aangegeven als aandachtspunt. In 2025 wordt er een project opgestart vanuit CBR waarbij de kostendekkendheid, met name de toerekening van kosten, van de leges wordt onderzocht wat zal leiden tot een voorstel bij de begroting 2026.

Kwijtscheldingen

Binnen onze gemeente kunnen minder draagkrachtige inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. In principe kan onder voorwaarden kwijtschelding worden verleend voor rioolrecht, afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen de eerste hond). Bij kwijtschelding past de gemeente een inkomens en vermogenstoets toe. Het verlenen van kwijtschelding geschiedt grotendeels geautomatiseerd. De Stichting Landelijk Inlichtingenbureau ondersteunt de gemeente De Bilt en toetst de kwijtscheldingen. Hierbij hanteert zij aanvullend de wettelijke vermogenstoets.

Kwijtgescholden belasting	2025	2025	2026	2026
	Totaal begroot	Aantal kwijtscheldingen	Totaal begroot	Aantal kwijtscheldingen
Afvalstoffenheffing	270.342	939	268.537	920
Rioolheffing	192.133	920	192.133	920
Hondenbelasting	10.488	92	nvt	nvt
Totaal	472.963		460.670	

Uitvoering belastingzaken

Sinds 2014 verzorgt de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU), voor gemeente De Bilt de heffing en invordering van de lokale belastingen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente De Bilt heeft ongeveer 4.000 hectare aan openbare ruimte in beheer. In die openbare ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats. Voor al die activiteiten heeft de openbare ruimte kapitaalgoederen voor de volgende bestemmingen:

1. Infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken)
2. Voorzieningen (groen en sportfaciliteiten)
3. Gebouwen en hulpmiddelen (tractie, brandweer, onderwijs)

De gemeente moet al haar kapitaalgoederen onderhouden. Voor het stellen van een kader ten behoeve van de kwaliteitseisen en hiervoor te maken kosten stellen wij beheerplannen op. Een aantal beheerplannen zijn actueel, voor een aantal zijn we nog met actualisatie bezig. De kapitaalgoederen betreffen:

4. Wegen
5. (Civiele) Kunstwerken
6. Verkeersregelinstallaties
7. Watertaken (Riolering)
8. Openbare verlichting
9. Openbaar groen
10. Vervoermiddelen en materieel
11. Gemeentelijke sportparken
12. Gemeentelijke gebouwen
13. Onderwijshuisvesting

Deels zijn deze beheerplannen gericht op regulier repeterend onderhoud en cyclische beheerprocessen, zoals voor het groenonderhoud, boombeheer en klein, dagelijks onderhoud aan wegen, riolering en gebouwenonderhoud. Andere plannen zijn meer gericht op vervanging en renovatie, zoals het Gemeentelijk Rioleringsplan en het Wegenbeheersplan. In deze paragraaf geven we per beheerplan aan wat de stand van zaken is en welke activiteiten we in 2025 gaan uitvoeren.

Wegen

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van het lokale wegennet, zoals vastgelegd in de Wegenwet. Daarbij volgen we de landelijke richtlijnen van het CROW, het kennisinstituut voor infrastructuur, verkeer en openbare ruimte.

Elke twee jaar beoordelen we de kwaliteit van onze wegen via visuele inspecties. De meest recente inspectieronde vond plaats in 2025. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in het wegenbeheersysteem, waarmee we de meerjarenplanning hebben geactualiseerd en afgestemd op onder andere het rioleringsbeheer. Door deze integrale aanpak voeren we het onderhoud efficiënt en doelgericht uit.

In 2026 staan, naast regulier onderhoud zoals overlagingen (3 cm deklaag) en herstratingswerk, de volgende projecten op de planning:

- Sperwerlaan
- Groenekanseweg

Voor de Groenekanseweg geldt dat uitvoering oorspronkelijk voor afgelopen jaar gepland stond. We onderzoeken nu de mogelijkheid om de straat in 2026 volledig opnieuw in te richten, mede gefinancierd met een provinciale subsidie.

Civiele kunstwerken

De gemeente De Bilt beheert ongeveer 25 civiele kunstwerken, zoals bruggen en viaducten. We houden hierbij het onderhoudsniveau 'basis' aan, conform de richtlijnen van het CROW. Vanuit het beschikbare budget voeren we onderhoud uit of vervangen we onderdelen als dat nodig is.

Soms is vervanging noodzakelijk, bijvoorbeeld wanneer een brug technisch is afgeschreven of niet meer voldoet aan de veiligheidseisen. We bepalen de prioriteiten op basis van inspecties en het beheersplan.

Verkeersregelinstallaties en verkeersvoorzieningen

De gemeente beheert 13 verkeersregelinstallaties. Door andere prioriteiten is het opstellen van een beheersplan vertraagd; dit staat nu gepland voor 2026. Tot die tijd hanteren we een 'piepsysteem' en grijpen we in wanneer er storingen of defecten optreden.

Met het beschikbare budget voeren we noodzakelijk onderhoud uit en vervangen we installaties die uitvallen. Zo zorgen we voor een veilige en vlotte doorstroming van het verkeer.

Watertaken (Riolering)

De gemeente is op grond van de Wet gemeentelijke watertaken verantwoordelijk voor een goed beheer van afval-, hemel- en grondwater. Dit voeren we uit volgens het Water- en Rioleringsplan (WRP). Om efficiënt en kostenbewust te werken, stemmen we de planning van rioolvervangingen af op andere beheeractiviteiten in de openbare ruimte.

In 2026 voeren we gericht onderhoud en verbeteringen uit aan het rioolstelsel. Hiermee verbeteren we de capaciteit en duurzaamheid van onze riolering en zorgen we voor een klimaatbestendige afvoer van regenwater.

Openbare Verlichting

In 2024 is het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld, wat een solide basis biedt om onze openbare verlichting op orde te krijgen. Begin 2025 werken we een vervangingsprogramma voor vijf jaar uit om onze openbare verlichting snel om te zetten naar LED. Hiermee verbeteren we de energie-efficiëntie en duurzaamheid van onze openbare verlichting. Dit programma stelt ons in staat om de verlichting in onze gemeente moderner en kosteneffectiever te maken.

Openbaar groen

Het openbaar groen, alle beplanting en grasvelden, onderhouden wij op het niveau zoals bepaald in het vastgestelde beeldkwaliteitsplan 'groen in beeld'. In dit beeldkwaliteitsplan staat welk gebied en welk type beplanting op welk onderhoudsniveau onderhouden moet worden. Het merendeel van het groen heeft kwaliteitsniveau B volgens de methodiek van de CROW.

Bij groenrenovatie richten wij ons op een sobere, doelmatige, maar wel gevarieerde inrichting. Wij werken hierbij conform ons renovatieplan met planning en prioritering tot 2030. Bij deze renovaties sluiten we zoveel mogelijk aan op de geplande reconstructieprojecten, zoals onder andere de hiervoor genoemde projecten in het kader van wegen en rioleringenbeheer, ruimtelijke ontwikkeling en het speelruimtebeleid. Verder betrekken we hierbij de mogelijkheden tot participatie van inwoners in aanleg en onderhoud van het groen. Tevens sluiten we aan op klimaatadaptief ontwerpen (opvang neerslag, droogte en hitte) en is biodiversiteit uitgangspunt.

Onze bomen inspecteren we volgens de veiligheidsnormen en op basis hiervan voeren we het noodzakelijk onderhoud uit. Waar mogelijk breiden we ons bomenbestand uit. Uitgangspunt daarbij is wel dat er goede groeiplaatsomstandigheden te realiseren moeten zijn.

Vervoermiddelen en materieel

We werken conform het Beheerplan vervoermiddelen en materieel 2023-2026. Dit vormt de leidraad voor de aanschaf en vervanging van vervoermiddelen en materieel en voor het beheer en onderhoud ervan. Daarnaast geeft het inzicht in de jaarlijks benodigde middelen en is als zodanig uitgangspunt voor ramingen in de gemeentebegroting. Wij zetten vervoermiddelen en materieel in bij de uitvoering in drie werkvelden: Onderhoud openbare ruimte, Milieustraat en Veiligheid. We werken aan een inhaalslag qua investeringen, hierdoor zullen de afschrijvingslasten jaarlijks gaan oplopen tot het moment dat ze een stabiel niveau bereiken en de werkelijke instandhoudingskosten weer representeren. Dit punt zal worden bereikt in 2029. Waar mogelijk kiezen we bij vervanging voor elektrisch.

Voor 2026 zijn de volgende vervangingen gepland:

Pick-Up bouwjaar 2014

Bestelwagen bouwjaar 2013

Bestelbus met laadliftbouwjaar 2013

Twee 40m3 containers

Afhankelijk van de werfontwikkelingen apparatuur en hefbrug werkplaats

Sportparken

Het beheerplan buitensportaccommodaties geeft inzicht in de manier waarop de gemeente de sportvelden onderhoudt. In het beheerplan zijn de budgetten voor groot onderhoud opgenomen waaronder renovaties van velden en vervangen van de toplagen van velden. Deze budgetten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Het opgestelde beheerplan buitensportaccommodaties wordt eens per vier jaar vastgesteld door de raad. In Zwembad Brandenburg wordt de warmtepomp vervangen en gaan we een warmte koude opslag realiseren in combinatie met de nieuw te bouwen woningen.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente heeft inmiddels ca. 36 gebouwen in beheer, dit loopt uiteen van binnensportaccommodaties, sociaal-culturele voorzieningen, dienstgebouwen tot woningen, kerktorens gronden etc. Daaronder zijn diverse panden die hun oorspronkelijke functie hebben verloren zogenaamde niet strategische gebouwen, zoals o.a. een aantal onderwijsgebouwen.

Wij gaan verder met de uitvoering van het gemeentelijk vastgoed zoals vastgesteld in de notavastgoed en beheerplan.

In het coalitieakkoord en in de Programmabegroting 2021 is opgenomen dat de gemeentelijke huisvesting, inclusief Jagtlust wordt heroverwogen. Het raadsvoorstel "Startnotitie Toekomstige huisvesting gemeente De Bilt" is behandeld op 28 november 2024. OP 16 september 2025 is er een beeldvormende commissievergadering geweest. In 2026 zullen we de voorkeurs variant verder gaan uitwerken.

Onderwijshuisvesting

De schoolbesturen zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor het onderhoud van de onderwijsgebouwen waar ze juridisch eigenaar van zijn. De gemeente heeft de verantwoording voor het beschikbaar stellen van voldoende onderwijsruimte aan schoolbesturen en vervangende nieuwbouw. Per jaar wordt er een programma (OHP) opgesteld waarin is opgenomen welke voorzieningen worden gerealiseerd. De uitvoering van de lopende projecten vanuit het OHP 2024 en 2025 worden in 2026 vervolgd. Voor 2026 wordt er momenteel nog een programma opgesteld dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. Dit betreft aanvullende bekostiging voor onderhoud en verduurzaming van de Montessorischool, de Groen van Prinstererschool en De Rietakker. Het betreft onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen die niet door de school te financieren zijn uit de daarvoor ontvangen bekostiging. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de kosten van monumentaal glas.

Overzicht onderhoudsuitgaven 2026	
In 2026 worden de volgende uitgaven gedaan ten laste van de onderhoudsvoorzieningen. De voorzieningen zijn toereikend voor toekomstige uitgaven.	
	Begroting 2026
Bruggen	62.664
Gebouwen	776.295
Wegen	770.000
Totaal onderhoudsuitgaven	1.608.959
Krediet Bruggen	102.000
Krediet gebouwen	816.000
Krediet riolering	3.153.005
Krediet tractie	395.000
Krediet verkeersregelininstallaties	220.000
Krediet wegen	667.000
Budget verkeersregelininstallaties	179.544
Budget openbaar groen	1.199.432
Budget tractie	419.759

Grondbeleid

Sturing op de leefomgeving via grondbeleid

De gemeente gebruikt grondbeleid om invloed uit te oefenen op de leefomgeving. Zo kunnen we doelen bereiken op het gebied van wonen, werken, verkeer, voorzieningen, groen en duurzaamheid. Voorbeelden zijn woningen bouwen, bedrijven ruimte geven, wegen aanleggen en zonnevelden mogelijk maken.

Drie manieren van grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2024 staan drie manieren om dit te doen:

- Actief grondbeleid: de gemeente koopt en ontwikkelt zelf grond.
- Faciliterend grondbeleid: de markt ontwikkelt, de gemeente stelt kaders.
- Samenwerking: de gemeente werkt samen met andere partijen en maakt afspraken over inzet en bijdrage.

Actief grondbeleid

Bij actief grondbeleid maakt de gemeente een plan met kosten en opbrengsten. De gemeenteraad stelt doelen vast en controleert de uitgaven. De opbrengsten en kosten kunnen veranderen. Dit kan gevolgen hebben voor het geld dat beschikbaar is voor andere plannen.

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid maken marktpartijen plannen. De gemeente toetst deze plannen aan de omgevingsvisie en regels. Zo zorgen we dat ook gemeentelijke doelen worden gehaald. De gemeente rekent haar inzet door aan de initiatiefnemers. We gebruiken hierbij de principes van eerlijk delen van kosten. We leggen afspraken vast in een overeenkomst of besluit.

Vrijwillige financiële bijdrage

De gemeente kan met initiatiefnemers afspraken maken over een vrijwillige bijdrage. Deze bijdrage helpt bij het uitvoeren van de omgevingsvisie. De bijdrage wordt onderbouwd in de visie of het programma.

Voor De Bilt gaat het om kosten die nodig zijn voor de doelen in hoofdstuk 4 en 5 van de visie.

Vastgoed

De gemeente bezit circa 35 gebouwen. Deze gebouwen zijn nodig voor het werk van de gemeente en voor maatschappelijke doelen. Vastgoed is geen doel op zich, maar een middel. De Nota Vastgoed 2023 en de Actualisatie Integraal Accommodatie Plan (AIAP) 2024 helpt om gebouwen goed te gebruiken. De raad stelt hiervoor geld beschikbaar via de begroting. De uitvoering van het vastgoedbeheer is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Grond Exploitaties

Huidige grondexploitaties

De gemeentelijke kosten samenhangend met de grondproductie worden opgenomen in de grondexploitaties. Grondexploitaties zijn de meerjarenbegrotingen van de ruimtelijke projecten, waarin kosten van het verwerven, sloopwerken, bouw- en woonrijp maken van de grond zijn opgenomen evenals de opbrengsten uit gronduitgifte. In 2026 hebben we de volgende actieve grondexploitaties:

1. Bedrijvenpark Larenstein in Bilthoven
2. Leijensetuin in Bilthoven
3. Nobelkwartier in De Bilt
4. Oude Brandenburgerweg in Bilthoven
5. Herontwikkeling aan Gregoriuslaan 10 in Bilthoven

In 2027 verwachten we de volgende grondexploitaties nieuw te hebben geopend:

1. Herontwikkeling gymzaal Marie Curieweg in De Bilt
2. Herontwikkeling aan Jasmijnstraat 4-6 in De Bilt
3. De Driehoek in Bilthoven

Naast projecten met een grondexploitatie staan ook de gemeentelijke investeringsprojecten zonder grondopbrengst in het projectenboek. Voor de meest recente stand van zaken kunt u het laatste projectenboek raadplegen wat is verstrekt bij de jaarrekening.

De boekwaarde van de huidige grondexploitaties en de verwachte eindwaarde staat in onderstaande tabel weergegeven.

Grondexploitatie	Boekwaarde 2023	Boekwaarde 2024	Verwachte boekwaarde 2025	Eindresultaat bij oplevering (-/- = nadeel)
Bedrijvenpark Larenstein in Bilthoven	357.841	757.271	-11.697	11.697
Leijensetuin in Bilthoven	211.978	-775.540	-784.978	769.165
Nobelkwartier in De Bilt	714.511	800.404	-50.810	-330.839
Oude Brandenburgerweg in Bilthoven	602.053	629.426	745.219	145.029
Gregoriuslaan 10 in Bilthoven	n.v.t.	355.683	127.735	-155.687

Parameters

In de Nota Grondbeleid is opgenomen dat de parameters van de grondexploitaties jaarlijks worden geactualiseerd. De parameters gelden het hele jaar, tenzij plotselinge ontwikkelingen aanleiding geven de parameters opnieuw te actualiseren.

Rente: voorheen werd de werkelijke rente over vreemd vermogen (naar rato) toegerekend, maar sinds 2025 wordt voor grondexploitaties geen onderscheid meer gemaakt in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), en vindt de rentetoerekening plaats op basis van de reguliere omslagrente.

Kostenstijging: Omdat de projecten zich in verschillende fases bevinden, is deze dynamisch bepaald.

Opbrengstenstijging: Omdat de projecten zich in verschillende fases bevinden, is deze dynamisch bepaald.

In afwijking van de genoemde parameters wordt de grondexploitatie voor Larenstein geactualiseerd op basis van de CPI-index, conform eerder vastgelegde afspraken.

Vennootschapsbelasting en grondexploitaties

Gemeenten zijn Vennootschapsbelasting (hierna: VpB) verschuldigd over de winst op de gemeentelijke grondbedrijfsactiviteiten. De VpB-last wordt vastgesteld op basis van het gerealiseerde resultaat van een grondexploitatie (GREX) ten opzichte van het resultaat in de door de raad vastgestelde GREX. De VpB-last wordt conform Besluit Begroting en Verantwoording verantwoord onder de Algemene Dekkingsmiddelen.

Financiering

Financiering

In de paragraaf Financiering wordt de uitvoering van de financieringsfunctie binnen de gemeente De Bilt uiteengezet. De uitvoering is gebonden aan de wettelijke voorschriften zoals opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). In de Financiële Verordening van de gemeente zijn deze verder uitgewerkt. Deze kaders zijn vervolgens nader uitgewerkt in het treasurystatuut van de gemeente De Bilt.

In het treasurystatuut is geregeld dat aan de hand van de liquiditeitenplanning eventuele nieuwe leningen worden aangetrokken. Hierbij is het doel om slechts de uiterst noodzakelijke middelen te lenen gedurende de periode dat dit daadwerkelijk nodig is. Hiermee worden de rentekosten zoveel mogelijk beperkt. Ter voorkoming van een te risicovolle financieringspositie zijn wettelijk normen vastgelegd, uitgedrukt in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Een tijdelijk liquiditeitstekort wordt zoveel mogelijk afgedekt door kortlopende geldleningen aan te trekken. Dit heeft als gevolg dat de gemeente gevoeliger is voor rentestijgingen. Daarom is in de wet Fido geregeld dat de gemeente slechts drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet mag overschrijden.

De kasgeldlimiet bepaalt het maximale bedrag aan kortlopende geldleningen dat een gemeente mag aantrekken. Wanneer de kortlopende rente lager is dan de rente voor langlopende geldleningen of zelfs negatief is, zal uiteraard zoveel mogelijk worden gefinancierd met kortlopende geldleningen.

Het uitgangspunt voor de kasgeldlimiet is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten door een grens te stellen aan korte termijnfinanciering (< 1 jaar). Juist voor korte termijn financiering kan het renterisico aanzienlijk zijn. Wanneer de kasgeldlimiet voor het derde opeenvolgende kwartaal wordt overschreden, moet een deel van de kortlopende schuld worden omgezet in langlopende schuld. De totale netto vlottende schuld mag maximaal 8,5% van het totaal van de lasten van de jaarbegroting bij aanvang van het begrotingsjaar zijn. De geraamde totale lasten liggen rond de € 137 mln. in de meerjarenbegroting. De kasgeldlimiet van de gemeente ligt rond de € 11,5 mln. Hiervan is een deel noodzakelijk voor negatieve banksaldi, crediteuren en schulden. Hierdoor zal de gemeente bij het aantrekken van kasgeld snel door de kasgeldlimiet schieten. Dit leidt ertoe dat de gemeente hooguit een halfjaar kort kan financieren.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	Realisatie			Begroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
<i>Netto vlottende schuld</i>						
Vlottende schulden	27.000	7.338	12.913	12.782	12.792	12.761

Flottende middelen	2.647	1.222	1.222	1.222	1.222	1.222
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	24.353	6.116	11.691	11.560	11.570	11.539
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>						
Begrotingstotaal	145.662	137.931	137.147	136.118	136.236	135.898
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	12.381	11.724	11.657	11.570	11.580	11.551
<i>Toets kasgeldlimiet</i>						
Ruimte onder de kasgeldlimiet		5.608	0	0	0	0
Overschrijding van de kasgeldlimiet	-11.972					

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Het doel is spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. Hierdoor zal een verandering in de rente vertraagd doorwerken in de rentelasten. In een jaar mag de herfinanciering als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen. Voor 2025 is dat 20% van circa € 133,083 mln. Dit komt neer op € 26,617 mln.

KASSTROOM overzicht (x € 1.000)	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten	
Resultaat	73
Afschrijvingen, afwaarderingen	5.416
Mutatie werkkapitaal	
Mutatie voorraden	0
Mutatie uitzettingen, overlopende activa	0
Mutatie vlottende schuld, overlopende passiva	0
Mutatie reserves	-735
Mutatie voorzieningen	0
Mutatie waarborgsommen, overige vaste schuld	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	4.754
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
Netto investeringen immateriële vaste activa	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0

Netto investeringen materiële vaste activa	-20.922
Desinvesteringen materiële vaste activa	0
Netto investeringen financiële activa - excl. verstr. leningen	0
Desinvesteringen financiële activa - excl. verstr. leningen	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-20.922
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar	
Toename verstrekte leningen	0
Aflossing verstrekte leningen	0
Toename opgenomen leningen	18.993
Aflossing opgenomen leningen	-8.400
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar	10.593
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar	
Mutatie uitzettingen in 's Rijks schatkist	0
Mutatie opgenomen kasgeldleningen	5.575
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar	5.575
Mutatie geldmiddelen	0

Kredietrisico (leningen uitgezette gelden)

Naast renterisico loopt de gemeente kredietrisico op de door ons uitgeleende gelden en de door ons, aan plaatselijke verenigingen en instellingen, gegarandeerde geldleningen. Per 1 januari 2026 bedraagt het totaal aan uitgezette leningen € 1.767.000.

Financiering (leningenportefeuille)

Op 1 januari 2026 zal de gemeente circa € 80.075 mln. aan langlopende geldleningen hebben aangetrokken. Aan reguliere aflossingen staat voor het jaar 2026 een bedrag van € 8,4000 mln. gepland.

Huidige schuldpositie en verloop (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Langlopende geldleningen	80.075	90.688	105.790	113.441	113.020

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is al verschillende jaren de huisbankier. De dienstverlening verloopt naar tevredenheid.

Kasbeheer

Het beleid van onze gemeente is dat vorderingen tijdig worden geïnd. Elke debiteur herbergt een zeker risico in zich. Sommige zijn nagenoeg nihil zoals het Rijk, maar particuliere debiteuren herbergen een beheersbaar tot redelijk groot risico. Debiteuren worden dan ook periodiek beoordeeld op de inbaarheid van de vordering. Voor zogenaamde dubieuze debiteuren houden we een voorziening aan. Bij (dwang)invordering van belastingdebiteuren maakt de gemeente gebruik van de faciliteiten van de Belasting Samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). De gemeente streeft ernaar om ingekomen facturen (crediteuren) binnen 21 dagen te betalen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen zonder dat daarvoor direct het beleid moet worden aangepast. Risico's worden in deze paragraaf vertaald naar hun financiële effect. Onder een (financieel) risico verstaan we het financiële gevolg van een onzekere (onverwachte) gebeurtenis voor de gemeente. De mate waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen wordt bepaald door de omvang van de financiële effecten van de risico's aan de ene kant en de omvang van de beschikbare middelen om de gevolgen van de risico's op te vangen aan de andere kant. De omvang van de financiële effecten van de risico's noemen we het risicoprofiel. De beschikbare middelen om de gevolgen op te vangen noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen het risicoprofiel en de beschikbare weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen, ook wel de weerstandsratio genoemd.

Beleidskaders

In september 2019 is de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders voor het weerstandsvermogen, de risicobeheersing en de financiële positie vastgelegd.

Voor de financiële vertaling van de onderkende risico's is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich in de komende 10 jaar kan voordoen. Bij het bepalen van die kans is rekening gehouden met de beheersmaatregelen die zijn genomen om te voorkomen dat het risico zich voordoet. Vervolgens is een inschatting gemaakt van het (minimale en maximale) financiële effect dat deze gebeurtenis zal hebben op de gemeente, rekening houdend met de beheersmaatregelen.

In het risicoprofiel worden alleen risico's meegenomen met:

- een gemiddelde impact groter dan € 50.000;
- een kans van meer dan 5% dat het risico zich in werkelijkheid voordoet; en
- een effect van minimaal € 10.000 (kans maal effect).

Bij het in kaart brengen van de risico's is onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele risico's. De structurele risico's worden tweemaal meegenomen in het risicoprofiel zodat – wanneer het risico zich daadwerkelijk voordoet – de effecten wel overwogen binnen de toekomstige begrotingen kunnen worden opgevangen. Het risicoprofiel per risico wordt aan de hand van een Monte Carlo simulatie bepaald. Hierbij wordt een betrouwbaarheidspercentage van 95% gehanteerd.

In 2026 zal de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden herzien.

Risicoprofiel

Bij de bepaling van het gemeentelijk risicoprofiel zijn alle gemeentelijke bedrijfsactiviteiten en -processen beoordeeld op mogelijke risico's en kansen. Op basis van deze beoordeling is de onderstaande tabel samengesteld. In deze tabel zijn per cluster alle ons bekende risico's en kansen opgenomen. In totaal zijn 178 risico's en kansen onderkend. Per risico wordt een risicoprofiel (RP) vastgesteld. Dit profiel wordt bepaald aan de hand van een Monte Carlo simulatie tussen de minimale en maximale impact, waarvan het gemiddelde wordt berekend verhoogd met tweemaal de standaarddeviatie om voor 95% zeker te zijn dat wanneer het risico zich voordoet, de kosten zijn gedekt. Deze uitkomst wordt vermenigvuldigd met de ingeschatte kans dat het risico zich voordoet.

In onderstaande tabel zijn de onderkende risico's en kansen per risicocluster getotaliseerd en uitgesplitst in incidentele en structurele risico's.

Risico's (X € 1.000.000)	Incidenteel	Structureel
1. Bedrijfsvoeringsrisico's	€ 3,04	€ 1,60
2. Beleidsrisico's:	€ 2,33	€ 1,85
3. Eigendomsrisico's	€ 0,78	€ 0,00
4. Aansprakelijkheidsrisico's	€ 0,24	€ 0,01
5. Grondexploitaties (eigen en van derden) en achterblijvende locaties	€ 5,34	€ 0,00
6. Sociaal Domein	€ 2,60	€ 1,87
Totaal	€ 14,33	€ 5,33

Op basis van de onderkende risico's komt het totale risicoprofiel uit op € 25,0 mln. Dit profiel bestaat voor € 5,3 mln. uit de structurele risico's (deze worden tweemaal meegenomen in het risicoprofiel) en voor € 14,3 mln. uit incidentele risico's. Bij de begroting 2025 werd het totale gemeentelijk risicoprofiel geschat op € 18,5 mln. en bij de jaarrekening 2024 werd het risicoprofiel geschat op circa € 22,2 mln. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal bedrijfsvoeringsrisico's, risico's in het fysieke domein en het sociale domein.

In onderstaande tabel zijn de grootste gemeentelijke risico's opgenomen.

Risico's	Kans	I/S	I	S
Personeels- en organisatierisico's	Aannemelijk	I/S	€ 1,12	
Renterisico	Waarschijnlijk	S		€ 0,36
Gemeentehuis	Zeer Waarschijnlijk	S		€ 1,24
CAO en inflatieontwikkeling (ongedekt)	Aannemelijk	S	€ 0,47	
Grondexploitaties / Grondbedrijfsactiviteiten derden	Waarschijnlijk	I	€ 5,17	
WMO	Waarschijnlijk	I/S	€ 0,03	€ 0,74
Jeugdzorg	Waarschijnlijk	I/S	€ 0,29	€ 0,53
Inkomensondersteuning (incl. tekort BUIG) en schuldhulpverlening	Onwaarschijnlijk	I/S	€ 1,11	€ 0,53

Risico's op aangevraagde subsidies	Waarschijnlijk	I	€ 0,76	
Nieuwbouw sport en culturele voorzieningen	Zeer onwaarschijnlijk	I	€ 0,89	€ 0,28
Totaal Risicoprofiel			€ 9,84	€ 3,68

In bovenstaande tabel zijn de grootste gemeentelijke risico's weergegeven. Per risico is de kans dat het risico zich voordoet, de aard van het risico (incidenteel dan wel structureel) en het risicoprofiel opgenomen.

Toelichting op bovenstaande risico's

1. **Personeels- en organisatierisico's**
De personeels- en organisatierisico's worden grotendeels veroorzaakt door personele risico's zoals ziekte, arbeidsongeschiktheid, ontslag en ongedekte inhuur.
2. **Renterisico**
Onze huidige rekenrente is lager dan de marktrente. De rentekosten zijn sterk afhankelijk van de internationale ontwikkelingen op de geldmarkt en van de inflatieontwikkeling.
3. **CAO en ongedekte Inflatieontwikkeling**
De inflatie- en de loonontwikkeling lijken enigszins te stabiliseren. Ondanks dat de ontwikkeling normaliseert, blijft het een risico.
4. **Gemeentehuis**
In afwachting van nieuwbouw zal de organisatie nog een aantal jaren gebruik moeten maken van het huidige gebouw. Gezien de huidige stand van het gebouw is het mogelijk dat extra kosten moeten worden gemaakt.
5. **Grondexploitaties (eigen en van derden) en achterblijvende locaties**
De resultaten op grondexploitaties zijn altijd onzeker. We zien dat de bouwkosten erg fluctueren en dat de looptijd van projecten door onder andere procedures vaak uitlopen. Hierdoor is een goede inschatting van het resultaat en wanneer dat valt veelal lastig te maken. De gemeente stimuleert derden ontwikkelingen te realiseren binnen de gemeentelijke kaders hetgeen soms tot risico's voor de gemeente leidt. Met betrekking tot achterblijvende locaties spelen dezelfde risico's.
6. **WMO**
Sinds de decentralisatie is de gemeente verantwoordelijk voor zorgbegeleiding en huishoudelijke hulp. Door de huidige prijsontwikkeling en de demografische ontwikkelingen staat de beheersing van de kosten onder druk.
7. **Jeugdzorg**
Sinds de decentralisatie is de gemeente verantwoordelijk voor de inzet van jeugdhulp. We zien sinds corona een sterke stijging van de vraag naar jeugdhulp. De oorzaken hiervan zijn veelsoortig en maar deels beïnvloedbaar, waarmee het moeilijk is om de kosten goed te kunnen voorspellen en beheersen.
8. **Inkomensvoorzieningen**
De gemeente draagt, indien nodig, zorg voor inkomensondersteuning van de gemeentelijke inwoners. Bij een economische crisis zal de gemeente deels hierin zelf moeten voorzien. Daarnaast zijn in de toekomst mogelijk extra middelen noodzakelijk voor opvang van statushouders en vluchtelingen, afhankelijk van mondiale en landelijke ontwikkelingen.

9. Risico's op aangevraagde subsidies

De gemeente kent in meer of mindere mate risico's op aangevraagde subsidies. Deze risico's zijn in grote mate beheersbaar aangezien de uitgaven deels worden gedekt door de toegekende subsidie. Echter bij enkele gesubsidieerde projecten is nog onduidelijk hoeveel gemeentelijke middelen noodzakelijk zijn om de gesubsidieerde prestaties te realiseren.

10. Nieuwbouw, sport en culturele voorzieningen

De nieuwbouw van sport en culturele voorzieningen heeft financiële risico's in zich. Vooralnog lijken deze grotendeels te zijn afgedekt.

Weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit

Incidentele capaciteit is het vermogen om eenmalige tegenvallers op te vangen zonder dat dit invloed heeft op het gemeentelijke beleid. De vrij beschikbare reserves bestaan uit:

- De vrij aanwendbare reserves
- De vrij aan te wenden ruimte binnen bestemmingsreserves (Risicoreserve, Reserve Grondbedrijf en Reserve Sociaal Domein)
- De stille reserves

Gemeentelijke reserves

De gemeentelijke reserves kunnen, indien zij niet bestemd zijn voor specifieke uitgaven, worden aangewend voor het opvangen van onvoorziene gebeurtenissen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie weergegeven.

RESERVES (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Vrije reserve	7.582	9.055	9.670	9.583
Resultaat ¹	5.212	2.302	-87	-87
Risicoreserve	11.359	11.359	11.359	11.359
Bestemmingsreserves	3.990	4.978	5.437	4.201
TOTAAL AAN RESERVES	28.143	27.694	26.379	25.056

De stille reserves

Tot de stille reserves worden gerekend de deelnemingen en bezittingen welke niet noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering of realisatie van programmadoelstellingen en waarvan de reële waarde bij directe verkoop hoger is dan de boekwaarde. Voor de meeste deelnemingen van de gemeente is de economische waarde niet te bepalen, omdat de aandelen van deze ondernemingen niet op een (inter)nationale markt verhandeld worden.

Doordat de afgelopen jaren het vastgoed is afgestoten wat geen maatschappelijk doel dient, zijn nu bijna alle gemeentelijke (onroerende) bezittingen inmiddels noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of worden ingezet om beleidsdoelstellingen te realiseren. De gemeente bezit nog enkele oude bedrijfspanden, schoolpanden en woningen. De stille reserve wordt geschat op circa € 569.000.

De structurele weerstandscapaciteit

De structurele capaciteit bestaat uit de middelen die blijvend ingezet kunnen worden om tegenvallers in de begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het (meerjarig) gemeentelijk beleid.

Het betreft de volgende middelen:

- post voor onvoorziene uitgaven
- onbenutte belastingcapaciteit.

Onvoorziene uitgaven (jaarlijks € 105.000 beschikbaar in de begroting)

Deze structurele post in de begroting wordt gebruikt om eenmalige onvoorziene ontwikkelingen op te vangen die niet zijn begroot. Deze posten moeten voldoen aan de 3 O's (onuitstelbaar, onvoorzien en onontkoombaar)

De onbenutte belastingcapaciteit

Hiermee wordt bedoeld de ruimte tussen de feitelijke belastingopbrengsten, leges en heffingen en de opbrengsten die de gemeente zou moeten opleggen wanneer de uitgangspunten van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet van toepassing zijn. Artikel 12 is van toepassing op gemeenten die extra financiële ondersteuning krijgen van het Rijk. De uitgangspunten van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet zijn:

- alle rechten, heffingen en leges moeten kostendekkend zijn vastgesteld
- het tarief voor de OZB moet zijn vastgesteld op 120% van het gemiddelde gewogen tarief voor de OZB uit het voor-vorig jaar (het begrotingsjaar minus 2)

WOZ-waarde woningen 1-1-2025	€ 13.169.430.000
WOZ-waarde niet woningen, eigenaren en gebruikers samen	€ 1.639.000.000
OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde	€ 15.781.614
Gewogen gemiddelde OZB-tarief	0,1066%

In onderstaande tabel is de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit opgenomen.

Bepaling van het gewogen gemiddelde OZB-tarief in de gemeente De Bilt (Begroting 2024)

OZB-percentages van de WOZ-waarde voor toelating art.12	0,1457%
Werkelijk gewogen % WOZ-waarde gemeente	0,1066%
Verschil	0,0391%
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 5.795.609

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit verschil tussen het gemiddelde gewogen OZB-tarief voor artikel 12 gemeenten en het gemiddelde gewogen gemeentelijke tarief maal de gemeentelijke totale WOZ-waarde.

Het gemiddelde gemeentelijke OZB-tarief komt op 0,1066%. Het gemiddelde landelijke tarief is gedaald naar 0,1457%. De daling is het gevolg van de stijging van de gemiddelde WOZ-waarden in de gemeenten. Dat het gemeentelijk percentage daalt komt omdat de gemeente heeft besloten een deel van de beschikbare belastingcapaciteit aan te wenden om de stijgende kosten af te dekken.

Totaal beschikbare weerstandscapaciteit

Uit onderstaande tabel blijkt dat de totale beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de begroting 2026 circa € 27,7 miljoen is. In de tabel is onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit	2026
Onvoorzien	105
Onbenutte belastingcapaciteit	5.796
Structurele weerstandscapaciteit	5.901
Vrije reserve	9.583
Incidenteel resultaat (cumulatief)	0
Risicoreserve	11.359
Stille reserve	569
Incidentele weerstandscapaciteit	21.511
Totale weerstandscapaciteit	27.710

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het verhoudingsgetal tussen de beschikbare en noodzakelijke weerstandscapaciteit; het risicoprofiel. In onderstaande tabel is de totale, structurele en incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen het totale, structurele en incidentele risicoprofiel voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026.

In miljoenen euro's	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Risicoprofiel	14,67	20,22	18,52	24,98
Structureel	2,30	3,67	2,67	5,33
Incidenteel	10,07	17,88	13,19	14,33
Weerstandscapaciteit	26,94	26,87	27,60	27,41
Structureel	5,88	5,88	5,79	5,90
Incidenteel	21,06	20,98	21,81	21,51
Weerstandsvormogen	1,84	1,43	1,49	1,10
Structureel	2,56	1,60	2,17	1,11
Incidenteel	2,09	1,63	1,65	1,50

Bij de berekening van het integrale weerstandsvermogen zijn de structurele risico's tweemaal meegenomen.

In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft de raad vastgesteld dat het integrale weerstandsvermogen niet onder de 1 mag komen. De gemeentelijke weerstandscapaciteit is gestegen. Daar staat tegenover dat ook het gemeentelijke risicoprofiel hoger dan voorgaande jaren. Hierdoor staat het gemeentelijke weerstandsvermogen onder druk.

Gemeentelijke kengetallen

De netto schuldquote (al dan niet gecorrigeerd voor verstrekte leningen) geeft de verhouding weer van de gemeentelijke schulden ten opzichte van de gemeentelijke inkomsten. Dit geeft een indicatie van de schuldenlast van de gemeente.

De solvabiliteitsratio (eigen vermogen gedeeld door het totaal van de passiva) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente haar bezettingen financiert met eigen vermogen en daarmee aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De grondexploitatie geeft de verhouding weer tussen de geactiveerde waarde van de bouwgrond op de balans en de totale (geraamde) baten van de gemeenten. Dit geeft een indicatie van het risico dat de gemeente loopt met haar grondexploitaties.

De structurele exploitatieruimte geeft de structurele ruimte tussen de structurele baten en lasten in verhouding tot de totale baten, weer. Zolang de structurele exploitatieruimte positief is, ontvangt de gemeente voldoende structurele baten om alle structurele lasten af te dekken.

De gemeentelijke belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut).

In onderstaande tabel zijn de gemeentelijke kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Biltse norm
1a. Netto schuldquote	58,0%	65,3%	77,2%	100%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	58,0%	65,3%	77,2%	90,0%
2. Solvabiliteitsratio	20,3%	18,7%	15,9%	20,0%
3. Grondexploitatie	1,3%	1,3%	1,3%	8,0%
4. Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,2%	0,7%	0,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit ¹	111,9%	116,0%	116,0%	
6. Weerstandsvermogen	1,33	1,40	1,10	1,00

¹ woonlasten ten opzichte van landelijk gemiddelde van het jaar ervoor

Conclusie

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen, de risicobeheersing en de kengetallen is de eerste analyse of deze indicatoren aanleiding geven om te veronderstellen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt. Voor een gemeente speelt dat minder sterk aangezien een gemeente niet failliet kan gaan. Toch is het zinvol om kritisch te kijken of de gemeente voldoende in staat is om risico's op te vangen en of de kengetallen aanleiding geven tot het nemen van actie. Om die reden zijn de Biltse normen voor de kengetallen vastgesteld.

Het risicoprofiel is gestegen ten opzichte van de realisatie van 2024 en ten opzichte van de begroting 2025. Dit wordt verklaard door de toename van de risico's binnen de bedrijfsvoering, het sociale domein en het fysieke domein. Hierdoor komt het weerstandsvermogen enigszins onder druk.

Bij de kengetallen zien we dat de (netto) schuldquote stijgt als gevolg van geplande investeringen. Om deze investeringen te financieren zal moeten worden geleend. Echter het blijkt dat de geplande ambities niet in alle gevallen overeenkomstig de begroting worden gerealiseerd. Als gevolg van deze investeringen neemt de solvabiliteit af, de verhouding eigen vermogen versus totaal vermogen wordt kleiner.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een financieel en/of bestuurlijk belang heeft. Deze partijen doen taken voor de gemeente, maar op enige afstand. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) hanteert nu de volgende indeling:

- Gemeenschappelijke regelingen
- Vennootschappen en coöperaties
- Stichtingen en verenigingen
- Overige verbonden partijen

Beleidsvoornemens/ontwikkelingen

Gemeenschappelijke regelingen dienen in hun begroting en jaarstukken uitgebreide informatie op te nemen over inhoudelijke ontwikkelingen en hun bijdrage aan de realisatie van gemeentelijke doelstellingen. Voor andere rechtspersonen worden verschillende instrumenten gehanteerd om voldoende informatie te verkrijgen over hun bijdrage aan de programmadoelen in de gemeentebegroting. Te denken valt daarbij aan statuten, vergaderstukken, overeenkomsten en subsidievoorwaarden.

De gemeente participeert, naast deelname in verbonden partijen, in diverse andere samenwerkingsverbanden. Waar relevant zijn deze in de programmabegroting en in de jaarstukken benoemd, om aan te geven dat ambities en beleid in de context van intergemeentelijke samenwerking worden ontwikkeld en/of gerealiseerd.

Lijst van verbonden partijen

De navolgende lijst Verbonden partijen is uitgewerkt conform het BBV. In deze uitwerking is extra nadruk gelegd op wanneer we moeten spreken van een verbonden partij.

Verbonden partijen	Soort
Afvalverwijdering Utrecht	Gemeenschappelijke Regeling
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Gemeenschappelijke Regeling
Biga groep B.V.	Vennootschap
GGD regio Utrecht (GGDrU)	Gemeenschappelijke Regeling

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	Gemeenschappelijke Regeling
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vennootschap
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Gemeenschappelijke Regeling
Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen	Gemeenschappelijke Regeling
Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI)	Gemeenschappelijke Regeling
Regionale ICT Dienst (RID)	Gemeenschappelijke Regeling
SRO De Bilt B.V.	Vennootschap
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Gemeenschappelijke Regeling
Vitens N.V.	Vennootschap

Samenwerkingsverbanden	Soort
Commissie milieuhygiëne voor het luchtvaartterrein Hilversum	Samenwerkingsverband
Platform Middelgrote Gemeenten	Overlegplatform
U10	Overlegplatform
Vuilstortplaats Maarsbergen	Gemeenschappelijke Regeling
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	Vereniging
Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	Samenwerkingsverband
Halt Regio Utrecht	Stichting
Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS): regiovoorzieningen	Stichting
Regio Zuidoost Utrecht (ZOU)	Samenwerkingsverband

Afval Verwijdering Utrecht

Naam	Afval Verwijdering Utrecht		
Vestigingsplaats	Soest		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Bestuurlijk belang	Deelname wethouder in het Algemeen Bestuur		
Doelstelling/ Openbaar belang	Het openbaar lichaam heeft tot doel in het belang van de deelnemers een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en grondstoffen en andere categorieën van afvalstoffen.		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 0	€ 0
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 15.333.000	€ 15.333.000
	Verwacht resultaat	0	

Risico's	Het risico op tegenvallers in de afvalverwerking is in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de AVU becijferd op € 6,00 per ton huishoudelijk restafval. In 2024 bedroeg dit tonnage voor De Bilt 6.588, waarmee de risico's geraamd kunnen worden op € 39.528. Kans op tegenvallers is uiterst klein. De overslag, transport en afvalverwerking is via langlopende overeenkomsten zeker gesteld. Nieuwe overeenkomsten worden tijdig aangegaan zodat kostenstijgingen in de tarieven voor afvalstoffenheffing kunnen worden opgevangen. Tegenvallers die kunnen ontstaan zijn veelal gevolg van nieuw rijksbeleid, met name op het vlak van belastingen. Deze belastingen worden doorberekend.
Bijdrage volgens begroting	€ 1.906.608
Programma	Volksgesondheid en Milieu
Deelnemende partijen	Alle gemeenten binnen provincie Utrecht m.u.v. de gemeente Vijfheerenlanden

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Naam	Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang	De wethouder financiën heeft zitting in het Algemeen Bestuur		
Doelstelling/ Openbaar belang	De BghU is in het leven geroepen om op een maatschappelijk aanvaarde bedrijfseconomische manier onze belastingen te heffen en innen en de hoogte van de WOZ-waarden van alle onroerende zaken vast te stellen		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 43.881	€ 37.844
	Eigen vermogen	€ 877.625	€ 756.870
	Vreemd vermogen	€ 7.339.343	€ 7.339.343
	Verwacht resultaat	€ 0	
Risico's	geen		
Bijdrage volgens begroting	€ 954.000		
Programma	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien		
Deelnemende partijen	De gemeenten; Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse heuvelrug, Zeist en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden		

BIGA Groep b.v.

Naam	BIGA Groep b.v.
Vestigingsplaats	Zeist
Rechtsvorm	Biga groep BV bestaat uit drie vennootschappen: 1. Biga Groep BV: dienstverlening aan de vijf aandeelhoudende gemeenten 2. Biga BV: dienstverlening overige afnemers 3. Biga Participatie BV: arbeidsparticipatie voor de nieuwe doelgroepen die vallen onder de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	De wethouder werk en inkomen zit in de Algemene vergadering van aandeelhouders (AVA)

Doelstelling/ Openbaar belang	Passende arbeid bieden aan inwoners met een SW-indicatie (sociale werkvoorziening), doelgroepen uit de Participatiewet en andere inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2024	31-12-2024
	Financieel belang gemeente	13,2%	13,2%
	Eigen vermogen	€ 13.531.366	€ 13.786.895
	Vreemd vermogen	€ 2.907.689	€ 3.154.369
	Verwacht resultaat		
Risico's	Het verlies van grote contracten, loonstijging in de CAO Aan de slag, onvoldoende instroom van nieuwe doelgroepen die onder de Participatiewet vallen, sterfhuisconstructie Wet sociale werkvoorziening en een afname van de Rijkssubsidie.		
Bijdrage volgens begroting	Zie onderdeel RDWI		
Programma	Sociaal Domein		
Deelnemende partijen	De gemeenten; Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist		

GGD-regio Utrecht (GGDrU)

Naam	GGD-regio Utrecht (GGDrU)		
Vestigingsplaats	Zeist		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Bestuurlijk belang	Namens het college neemt de portefeuillehouder Volksgezondheid deel aan het Algemeen Bestuur GGDrU		
Doelstelling/ Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht behartigt zaken die van belang zijn voor de publieke gezondheid/volksgezondheid. Het gaat daarbij om die onderdelen van de gezondheidszorg en het openbaar bestuur die zich richten op het voorkomen van ziekten (collectieve preventie) en de bescherming en bevordering van de gezondheid van de gehele bevolking of groepen binnen de bevolking (publieke gezondheid). Er is een doelstelling van 3 procent gesteld om te bezuinigen. Deze bezuiniging is gemaakt door een aantal maatwerkproducten die in de bilt worden afgenomen stop te zetten.		
Kerncijfers	Uit begroting	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	3,95%	3,95%
	Eigen vermogen	€ 2.738.000	€ 2.800.000
	Vreemd vermogen	€ 16.494.000	€ 16.090.000
	Verwacht resultaat	0	
Risico's	De GGDrU heeft te maken met forse stijgingen in kosten personeel, ICT en huisvesting. Hierdoor stijgen de kosten. Gemeenten hebben weinig ruimte voor een hogere bijdrage.		
Bijdrage volgens begroting	€2.251.525		
Programma	Volksgezondheid en milieu		
Deelnemende partijen	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht.		

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang	De wethouder (met milieu in portefeuille) neemt deel aan het algemeen bestuur van de ODRU		
Doelstelling/ Openbaar belang	Per 1 januari is de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Utrecht (ODU) een feit. De ODU, is een regeling tussen colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten. De ODU werkt samen met de gemeenten aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving voor inwoners en bedrijven. Dit wordt op een maatschappelijk bewuste manier gedaan. Dit wordt gedaan met een breed scala aan producten en diensten op het terrein van o.a. bodem, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, klimaat, energie en duurzaamheid, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening en toezicht en handhaving.		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 108.814	€ 108.814
	Eigen vermogen	€ 1.710.200	€ 1.710.200
	Vreemd vermogen	€ 6.757.600	€ 6.931.100
	Verwacht resultaat	€ 0	
Risico's	<p>Het streven is er jaarlijks op gericht om de kosten van het uitvoeringsprogramma van de ODU niet meer te laten bedragen dan de begrote kosten in de gemeentelijke begroting. Voor de uitvoering van taken is een dienstverleningsovereenkomst (voor onbepaalde tijd) gesloten. Wanneer de ODRU onvoldoende inkomsten heeft om wettelijke taken uit te voeren dan lopen de deelnemende gemeenten een financieel risico.</p> <p>De ODU is in 2026 in het eerste jaar. Het ziet er vooralsnog niet naar uit dat er extra kosten als gevolg van de fusie zullen komen, in 2026 zijn we 6,4% goedkoper uit dan in 2025. Tegelijkertijd wordt de gemeenschappelijke regeling ODRU opgeheven. Er is onderzocht middels een QuickScan of dit nog onverwachte kosten met zich meebrengt, dit blijkt niet het geval te zijn.</p> <p>De nieuwbouwkosten van de Boswerf kunnen voor De Bilt nog wel extra kosten met zich meebrengen. In een eerste raming hierover komt dat neer op een bedrag van € 63.000 over een periode van 30 jaar (€2.100 per jaar) voor de gemeente De Bilt. De gesprekken hierover beginnen na de zomer 2025.</p>		
Bijdrage volgens begroting	€ 1.478.694		
Programma	Volksgezondheid en milieu		
Deelnemende partijen	De gemeenten; Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rhenen, Soest, Utrecht, Veendam, Stichtse Vecht, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, Woudenberg, Zeist en de provincie Utrecht.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Bestuurlijk belang	De gemeente is aandeelhouder en heeft hierdoor stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Doelstelling/ Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. De BNG is de huisbankier van gemeente De Bilt.		
Kerncijfers	Bedrag op	1-1-2024	31-12-2024
	Financieel belang gemeente	€ 546.683	€ 546.683
	Eigen vermogen	€ 4.721.000.000	€ 4.777.000.000
	Vreemd vermogen	€ 110.819.000.000	€ 123.614.000.000
	Resultaat 2023	€ 294.000.000	
Risico's	Geen		
Bijdrage volgens begroting / jaarstukken	€ 438.823 (dividend uitkering)		
Programma	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien		
Deelnemende partijen	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.		

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Naam	Recreatieschap Stichtse Groenlanden		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang	Een wethouder is lid van het Algemeen bestuur		
Doelstelling/ Openbaar belang	Deze gemeenschappelijke regeling is ingesteld ter behartiging van het belang van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap		
Kerncijfers*	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 45.638	€ 46.524
	Eigen vermogen	€ 3.629.477	€ 3.858.539
	Vreemd vermogen	€ 7.474.494	€ 9.100.308
	Verwacht resultaat	€ 0	
Risico's	Risico's op naheffingen/boetes door mogelijk niet voldoen aan regelgeving Vennootschapsbelasting Actualiteit verordeningen Actualiteit/aanwezigheid financiële verordeningen/rechtmatigheidsverantwoording 2023 Erfpacht en huur (niet nagekomen verplichtingen) Exploitatie zandeilanden Aanbesteding vervangen beschoeiingen Vinkeveense plassen		
Bijdrage volgens begroting	€ 47.696		

Programma	Sport, cultuur en recreatie
Deelnemende partijen	De gemeenten; De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrecht, Woerden, IJsselstein en de provincie Utrecht

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen

Naam	Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen		
Vestigingsplaats	Breukelen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met Centrumgemeente		
Bestuurlijk belang	Deelname burgemeester in Algemeen Bestuur		
Doelstelling/ Openbaar belang	<p>1. Het beheren van de ingevolge artikel 12, eerste lid, van de Archiefwet 1995 in de archiefbewaarpplaats berustende archiefbescheiden van de gemeente.</p> <p>2. Toezicht op het beheer van archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.</p> <p>3. Stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal op het gebied van lokale en regionale geschiedenis.</p>		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	28,43%	28,43%
	Eigen vermogen	€ 228.432	€ 147.444
	Vreemd vermogen	€ 120.000	€ 120.000
	Verwacht resultaat	€ 0,-	
Risico's	De archiefbewaarpplaats in Breukelen gaat uitgebreid worden. De realisatie vindt plaats in 2026, maar de voorbereidingen starten in 2025. Voorbereidingskosten, zoals voor adviseurs en ondersteuning, worden gedekt binnen het bestaande huurbedrag, waardoor de huurlast ongewijzigd blijft. De besluitvorming over de wijziging van de GR naar een BVO is in voorbereiding, zonder gevolgen voor de begroting.		
Bijdrage volgens begroting	€ 729.267		
Programma	Sport, cultuur en recreatie		
Deelnemende partijen	De gemeenten; Stichtse Vecht (Centrumgemeente), De Ronde Venen, en De Bilt		

Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)

Naam	Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)
Vestigingsplaats	Zeist
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Bestuurlijk belang	Wethouder Werk en inkomen en wethouder Jeugdzorg in het Algemeen Bestuur
Doelstelling/ Openbaar belang	Het zo bedrijfsmatig mogelijk (doen) uitvoeren van de taken van de deelnemende gemeentebesturen op de terreinen van werk en bijstand (incidenteel en periodiek), aanvullende regelingen, de Wet inburgering, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet sociale werkvoorziening ('WSW-oud'). De RDWI richt zich daarbij zowel op een efficiënte bedrijfsvoering als op een klantgerichte - en effectieve dienstverlening. Inwoners met een bijstandsuitkering worden begeleid naar de arbeidsmarkt.

Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	20,7%	20,7%
	Eigen vermogen	€ 713.000	€ 661.000
	Vreemd vermogen	€ 12.644.000	€ 12.342.000
	Verwacht resultaat	€ 0	
Risico's	<p>Individuele inkomenstoeslag: besluitvorming loopt over het ambtshalve toekennen van deze regeling. Als hiertoe besloten wordt stijgen de kosten door een verhoogd bereik. De schatting van de RSD is een toename van 58.500.</p> <p>Begeleiding beschut werk: de kosten voor beschut werkplekken blijken hoger dan verwacht. Het rijk heeft besloten het normbedrag te verhogen met € 2.157,-. Gemeenten worden voor deze kostenstijging gecompenseerd via het gemeentefonds. Met Biga Groep is afgesproken dat de normbedragen gevolgd worden voor de vergoeding van beschut werk. Het eventuele effect hiervan wordt verwerkt in de 2e Nota begrotingswijziging van de RDWI.</p>		
Bijdrage volgens begroting	€ 4.015.846		
Programma	Sociaal Domein		
Deelnemende partijen	De gemeenten; Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.		

Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)

Naam	Regionale ICT Dienst Utrecht (RID)		
Vestigingsplaats	Doorn		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Bestuurlijk belang	Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het Algemeen Bestuur. Vertegenwoordiging Algemeen Bestuur: de burgemeester		
Doelstelling/ Openbaar belang	<p>Het is voor een goede publieke dienstverlening aan onze inwoners noodzakelijk dat wij kunnen vertrouwen op onze infrastructuur. Deze infrastructuur wordt beschouwd als een strategisch bedrijfsmiddel. Zonder dit bedrijfsmiddel is het niet goed mogelijk te voldoen aan de eisen die worden gesteld op het gebied van dienstverlening, informatievoorziening en informatieveiligheid.</p> <p>De RID ondersteunt dit door het beheren en ondersteunen van de deelnemende partijen met een betrouwbare ICT-dienstverlening en informatievoorziening adequaat in te vullen.</p>		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 14.155	€ 14.155
	Eigen vermogen	€ 87.000	€ 87.000
	Vreemd vermogen	€ 5.548.000	€ 4.963.000
	Verwacht resultaat	0	
Risico's	Bij ontbinding of liquidatie van de GR is bepaald in art. 32 van de GR dat een liquidatieplan wordt opgesteld welke voorziet in de verplichtingen van de gemeenten ter zake de financiële gevolgen van de ontbinding, alsmede een verdeling van alle rechten en verplichtingen van de GR onder de deelnemers.		
Bijdrage volgens begroting	€ 1.455.000		
Programma	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien		

Deelnemende partijen	De gemeenten; Baarn, Bunnik, De Bilt, Soest, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede, alsmede de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn en Heuvelrug
----------------------	--

SRO De Bilt BV

Naam	SRO De Bilt BV		
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap		
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Financiën is lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders		
Doelstelling/ Openbaar belang	SRO De Bilt BV is in het leven geroepen om op een maatschappelijk aanvaarde bedrijfseconomische manier de accommodaties MFA De Vierstee, Sporthal Kees Boeke en Zwembad Brandenburg te exploiteren		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2025	31-12-2025
	Financieel belang gemeente 50%	€ 30.000	€ 30.000
	Eigen vermogen	€ 563.000	€ 413.000
	Vreemd vermogen	0	0
	Verwacht resultaat	€ 50.000	
Risico's	SRO is in staat om de kostenstijgingen goed op te vangen. Het risico is gering. Voorgaande jaren is winst gemaakt, het eigen vermogen toegenomen en dividend uitgekeerd. In 2025 wordt € 200.000 dividend uitgekeerd.		
Bijdrage volgens begroting	€ 1.725.000		
Programma	Sport, cultuur en recreatie		
Deelnemende partijen	Gemeente De Bilt en NV SRO		

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Vestigingsplaats	Utrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijk belang	De Veiligheidsregio wordt door het algemeen bestuur (AB VRU) geleid. In het AB VRU hebben enkel de burgemeesters zitting. Het AB kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur.
Doelstelling/ Openbaar belang	De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De Veiligheidsregio Utrecht fungeert als samenwerkingsverband van en voor de gemeenten. De deelnemende gemeenten betreffen de 26 gemeenten uit de provincie Utrecht, waaronder De Bilt. Deelname aan een veiligheidsregio is een wettelijke verplichting en is geregeld in de Wet Veiligheidsregio's. De kerntaak van de Veiligheidsregio Utrecht is om de brandweerzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening, met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te organiseren, om zo een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

Kerncijfers	Bedrag	1-1-2026	31-12-2026
	Financieel belang gemeente	€ 909.967	€ 933.263
	Eigen vermogen	€ 28.867.000	€ 29.606.000
	Vreemd vermogen	€ 69.631.000	€ 75.308.000
	Verwacht resultaat	0	
Risico's	Er is nog geen besluit genomen over de toekomstscenario's, het in kaart brengen van besparingen en investeringen. De VRU informeert het algemeen bestuur en gemeenten over relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding voor is worden eventuele financiële consequenties via een begrotingswijziging voorgelegd aan het algemeen bestuur en de gemeenten.		
Bijdrage volgens begroting	€ 3.431.000		
Programma	Veiligheid		
Deelnemende partijen	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht.		

Vitens N.V.

Naam	Vitens N.V.		
Vestigingsplaats	Zwolle		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Financiën is lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Doelstelling/ Openbaar belang	Uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.		
Kerncijfers	Bedrag	1-1-2024	31-12-2024
	Financieel belang gemeente	€ 41.879 (0,725% aandeel)	€ 41.879 (0,725% aandeel)
	Eigen vermogen	€ 677.700.000	€ 713.600.000
	Vreemd vermogen	€ 1.559.700	€ 1.684.800.000
	Verwacht resultaat	0	
Risico's	Vitens beheerst de risico's door borging van kennis in de organisatie en, waar nodig, beheersmaatregelen te treffen.		
Bijdrage volgens begroting	€ 0		
Programma	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien		
Deelnemende partijen	Alle gemeenten in de provincies Drenthe, Flevoland, Friesland, Gelderland, Noord-Holland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in de Provincies Drenthe en Noord-Holland alsmede de provincie Utrecht		

Als NV brengt Vitens geen begroting maar enkel een jaarverslag uit. De meest recente cijfers zijn daarom afkomstig uit het Jaarverslag 2024 van Vitens en de gemeentelijke Jaarstukken 2024.

Financiële positie

Recapitulatiestaat

Saldo exploitatie

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
00 Bestuur en ondersteuning						
Lasten	6.582.491	6.244.630	6.395.520	6.219.049	6.211.189	6.214.440
Baten	-1.488.897	-2.684.930	-1.590.683	-1.390.683	-1.390.683	-1.390.683
Totaal 00 Bestuur en ondersteuning	5.093.594	3.559.700	4.804.837	4.828.366	4.820.506	4.823.757
01 Veiligheid						
Lasten	4.930.525	5.704.681	5.893.247	5.891.233	5.889.217	5.887.058
Baten	-112.518	-128.930	-132.474	-132.474	-132.474	-132.474
Totaal 01 Veiligheid	4.818.007	5.575.751	5.760.773	5.758.759	5.756.743	5.754.584
02 Verkeer vervoer en waterstaat						
Lasten	4.795.603	6.057.774	5.711.725	5.834.221	5.876.061	6.048.336
Baten	-735.447	-639.853	-831.057	-831.057	-831.057	-831.057
Totaal 02 Verkeer vervoer en waterstaat	4.060.156	5.417.921	4.880.668	5.003.164	5.045.004	5.217.279
03 Economie						
Lasten	984.361	485.423	507.175	507.167	507.160	507.153
Baten	-1.269.656	-390.965	-417.375	-417.367	-417.360	-417.353
Totaal 03 Economie	-285.296	94.458	89.800	89.800	89.800	89.800
04 Onderwijs						
Lasten	6.665.643	5.623.368	5.565.585	5.502.264	5.474.741	5.456.163
Baten	-1.273.124	-761.262	-600.519	-600.519	-600.519	-600.519
Totaal 04 Onderwijs	5.392.519	4.862.106	4.965.066	4.901.745	4.874.222	4.855.644
05 Sport cultuur en recreatie						
Lasten	10.831.146	11.881.803	11.774.691	11.468.002	11.719.273	11.727.415
Baten	-1.975.661	-2.100.803	-1.918.564	-1.696.848	-1.696.848	-1.696.848
Totaal 05 Sport cultuur en recreatie	8.855.485	9.781.000	9.856.127	9.771.154	10.022.425	10.030.567
06 Sociaal domein						
Lasten	64.302.529	57.420.763	57.606.466	56.950.077	56.767.488	56.697.245
Baten	-20.011.307	-12.686.087	-13.689.620	-13.643.830	-14.103.830	-14.113.830
Totaal 06 Sociaal domein	44.291.222	44.734.676	43.916.846	43.306.247	42.663.658	42.583.415
07 Volksgezondheid en milieu						
Lasten	16.092.008	16.938.996	16.011.757	16.322.051	16.413.441	16.462.415

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Baten	-13.060.364	-13.923.266	-13.473.458	-13.333.765	-13.413.085	-13.451.895
Totaal 07 Volksgezondheid en milieu	3.031.644	3.015.730	2.538.299	2.988.286	3.000.356	3.010.520
08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.						
Lasten	10.223.764	7.804.341	7.430.256	7.341.676	7.318.722	7.285.609
Baten	-9.967.082	-4.990.145	-4.476.286	-4.460.676	-4.444.852	-4.429.027
Totaal 08 Volkshuisv. leefomg. en sted.vern.	256.681	2.814.196	2.953.970	2.881.000	2.873.870	2.856.582
09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen						
Lasten	20.089.778	19.390.995	20.618.008	19.946.505	19.921.173	19.449.081
Baten	-95.318.726	-97.336.771	-99.722.748	-100.436.650	-99.497.045	-99.794.075
Totaal 09 Overzichten algemene dekkingsmiddelen	-75.228.948	-77.945.776	-79.104.740	-80.490.145	-79.575.872	-80.344.994
Totaal Exploitatie (lasten-baten)	285.065	1.909.762	661.646	-961.624	-429.288	-1.122.846

Saldo reserve mutaties

Reserve mutaties	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Onttrekkingen	-2.792.944	-355.676	-757.854	-86.676	-86.676	-86.676
Stortingen	205.495	23.165	23.165	23.165	23.165	23.165
Saldo reserve mutaties	-2.587.449	-332.511	-734.689	-63.511	-63.511	-63.511

Saldo begroting na mutaties reserves

Saldo na mutaties reserves	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028	Meerjaren raming 2029
Lasten	145.497.847	137.535.562	137.514.430	135.779.162	135.895.382	135.531.832
Baten	-145.212.783	-135.542.608	-136.852.784	-136.840.905	-136.424.789	-136.754.797
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	285.065	1.992.954	661.646	-1.061.743	-529.407	-1.222.965
Onttrekkingen	-2.382.723	-355.676	-757.854	-86.676	-86.676	-86.676
Stortingen	23.165	23.165	23.165	23.165	23.165	23.165
Mutaties reserves	-2.359.558	-332.511	-734.689	-63.511	-63.511	-63.511
Saldo na mutaties reserves	-2.074.493	1.660.443	-73.043	-1.125.254	-592.918	-1.286.476

Structureel resultaat

Structureel resultaat

Het Gemeenschappelijk toetsingskader (GTK) van de provincie gaat uit van een reëel en structureel begrotingsevenwicht. Structurele lasten moeten worden gedekt door structurele inkomsten. Incidentele baten en lasten worden gecorrigeerd op het begrotingsaldo om tot het structureel begrotingsaldo te komen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele lasten	2026	2027	2028	2029
Bestuur en burgerzaken				
Gemeenteraadsverkiezingen	9.900			
Actualisatie duurzaam meerjarenonderhoudsplan	100.000			
Onderwijs				
Onderwijshuisvesting - tijdelijke huisvesting	252.000			
Advies onderwijshuisvesting	56.284			
Sport, Cultuur en recreatie				
Bibliotheek	128.968			
SPUK Buurtsportcoaches	40.000			
SPUK Sportakkoord	18.831			
SPUK - Brede regeling combinatie functies	162.885			
Sociaal domein				
outreach	170.000			
SPUK - sportakkoord	19.311			
SPUK - Welzijn op recept	25.421			
SPUK - 1 tegen eenzaamheid	16.947			
Jeugdhulp investeren voorveld	500.000			
Volksgesondheid en milieu				
Nieuw beleid - Maatregelen	-570.000			
SPUK - Terugdringen gezondheidsachterstanden	37.661			
SPUK - Kansrijke start	37.661			
SPUK - Valpreventie	92.270			
programma voor wind en zon wordt stopgezet	-50.000			
Eenmalige subsidie Beng!	35.000			
Volkshuisvesting leefomgeving en stedelijke vernieuwing				
bouwgrondexploitatie				
Uitvoeringsplan AIAP	50.000			

Gebiedssamenwerking Noorderpark	30.000			
Overzichten				
Incidenteel geld project CBR	250.000			
Totaal	1.413.139	0	0	0

(baten en voordelige saldi worden met een "min" teken gepresenteerd)

Incidentele baten	2026	2027	2028	2029
Bestuur en burgerzaken				
Verkoopopbrengsten gebouwen	-200.000			
Sport, Cultuur en recreatie				
SPUK Buurtsportcoaches	-40.000			
SPUK Sportakkoord	-18.831			
SPUK - Brede regeling combinatie functies	-162.885			
Sociaal domein				
SPUK - Versterken sociale basis	-50.843			
SPUK - Welzijn op recept	-25.421			
SPUK - 1 tegen eenzaamheid	-16.947			
Volksgesondheid en milieu				
SPUK - Terugdringen gezondheidsachterstanden	-37.661			
SPUK - Kansrijke start	-37.661			
SPUK - Valpreventie	-92.270			
Reserves				
vrijval aantal bestemmingsreserves	-501.178			
onttrekking reserve tgv Outreachend werken	-170.000			
Totaal	-1.353.697	0	0	0

(baten en voordelige saldi worden met een "min" teken gepresenteerd)

Structureel saldo

Het structureel begrotingssaldo is hierdoor als volgt:

Structureel begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	661.646	-961.624	-429.288	-1.122.846
Saldo mutaties reserves	-734.689	-63.511	-63.511	-63.511
Begrotingssaldo na mutaties reserves	-73.043	-1.025.135	-492.799	-1.186.357
Saldo incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves) -/-	59.442	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	-132.485	-1.025.135	-492.799	-1.186.357

Voordelige saldi worden met een "min" teken gepresenteerd.

Overzicht van structurele mutaties reserves

Bij de bepaling van incidentele baten en lasten gaat het GTK ervan uit dat alle mutaties reserves incidenteel van aard zijn. Als mutaties reserves niet worden meegenomen in de incidentele baten en lasten dienen deze te worden toegelicht. Onderstaande tabellen geven een overzicht van structurele mutaties reserves.

Structurele toevoegingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Vrije reserve	23.165	23.165	23.165	23.165
Totaal	23.165	23.165	23.165	23.165

Structurele onttrekkingen uit reserves	2026	2027	2028	2029
Kapitaallasten gemeentehuis	-67.616	-67.616	-67.616	-67.616
Kapitaallasten gemeentewerf	-19.060	-19.060	-19.060	-19.060
Totaal	-86.676	-86.676	-86.676	-86.676

(baten en voordelige saldi worden met een "min" teken gepresenteerd)

Schuldpositie

Per 31 december 2024 heeft de gemeente € 56.625.000 aan langlopende geldleningen op de balans staan. De omvang van de schulden vormt deels een indicatie voor de financiële gezondheid van de gemeente, evenals de reservepositie. De schuld vormt een harde financiële verplichting, waar de reserves een administratief, boekhoudkundig karakter hebben. Om investeringen te kunnen doen en om over reserves te kunnen beschikken moet kasgeld worden aangetrokken. Dat leidt tot een verhoging van de schuld. Wij schetsen in deze paragraaf de absolute schuldpositie van De Bilt: de omvang, de verwachte ontwikkeling en de rentelasten die uit de schuldpositie voortvloeien. Tenslotte gaan wij in op mogelijkheden voor beheersing van de schuld.

Functie schulden

Anders dan de rijksoverheid hanteren gemeenten in hun boekhouding het stelsel van baten en lasten. De investeringen worden geactiveerd (onder de activa op de balans verantwoord) en afgeschreven over de levensduur van het kapitaalgoed. Om die investeringen te kunnen doen, moeten financieringsmiddelen worden aangetrokken. In het jaar van investering vinden immers grote uitgaven plaats, die niet worden gedekt door inkomsten in dat jaar. Ook wanneer de gemeente exploitatietekorten aanzuivert vanuit de reserves, zal dit gefinancierd moeten worden met extra leningen. Concreet leidt dit ertoe dat het eigen vermogen afneemt en het vreemd vermogen toeneemt.

Het investeringsvolume van de gemeente verschilt sterk per jaar. Grote investeringen worden gepleegd bij de realisatie van bijvoorbeeld schoolgebouwen, een sporthal of grote rioleringswerken of bij aankoop van gronden om later hierop bijvoorbeeld nieuwbouw te realiseren. In deze jaren zullen de investeringen vaak veel hoger zijn dan de afschrijvingen in zo'n jaar. Dit zal dan veelal moeten worden gefinancierd door leningen. Het ideaal zou zijn dat de gemeenten jaarlijks haar investeringsuitgaven zou kunnen dekken uit de afschrijvingslasten. Zeker bij kleinere gemeenten als De Bilt is hiervan geen sprake. Gezien de huidige leningenportefeuille is het verstandig om de ruimte binnen de vrijkomende middelen te betrekken bij de investeringsbeslissingen.

Relatieve schuldpositie

Gezien de financiële positie van de gemeente zal de omvang van de schulden beheersbaar moeten blijven. Het aangaan van een langlopende geldlening brengt langjarige verplichtingen met zich mee in de vorm van rente en aflossingen. Voor een beoordeling van de schuldpositie van De Bilt kijken wij naar de hoogte van de schuld in verhouding tot de inkomsten van de gemeente (de schuldquote).

Kengetallen	Realisatie			Begroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	58,0%	65,8%	77,2%	88,1%	94,0%	93,4%
Solvabiliteit	20,3%	18,2%	15,9%	15,0%	14,6%	15,1%

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het naar beneden brengen van de schulden. Wij komen van een schuldquote van 97,2% in 2018. De schuldquote neemt de komende jaren aanzienlijk toe door een tweetal oorzaken, namelijk het investeringsprogramma voor de komende jaren en de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Bij de berekening van de schuldquote is rekening gehouden met de in deze begroting opgenomen investeringen voor de jaren 2026 -2029. Hierin zijn onder andere de mogelijke investeringen in de brandweerpost De Bilt, rotondes spoorzone en busstation, het gemeentehuis en Verkeersplan Bilthoven Noord nog niet meegenomen.

Omvang schuldpositie De Bilt

De nettoschuld, volgens de definitie die de VNG hanteert, wordt berekend aan de hand van onderstaande tabel:

Netto schuld (x € 1.000)		Realisatie			Begroting		
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
A. Vaste schulden	+	56.625	80.075	90.668	105.790	113.441	113.020
B. Netto vlottende schuld	+	31.824	12.162	17.737	17.606	17.616	17.585
C. Overlopende passiva	+	16.113	16.113	16.113	16.113	16.113	16.113
Totale bruto schuld		104.562	108.350	124.518	139.509	147.170	146.718
D1. Financiële activa (uitzettingen > 1 jaar)	-	0	0	0	0	0	0
D2. Financiële activa (verstrekke leningen)	-	0	0	0	0	0	0
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	12.647	12.647	12.647	12.647	12.647	12.647
F. Liquide middelen	-	1.425	0	0	0	0	0
G. Overlopende activa	-	6.219	6.219	6.219	6.219	6.219	6.219
Totale netto schuld		84.271	89.484	105.652	120.643	128.304	127.852
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		84.271	89.484	105.652	120.643	128.304	127.852

Beheersing schuldpositie

Om de financiële positie van de gemeente op langere termijn gezond te houden moet naast het saldo van de meerjarenbegroting, de reservepositie, de risico's en de grondexploitaties, etc. ook de schuldpositie bewaakt worden. De lange termijn verplichtingen die we hiermee aangaan, moeten ook in de toekomst betaalbaar blijven. Het rentepercentage voor lang vreemd vermogen is gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Wanneer de rentepercentages voor nieuw lang geld stijgen, zal de druk op de begroting snel toenemen. Bij een stijging van de rente met 1% nemen de lasten bij herfinanciering van de aflossing (ongeveer € 9 miljoen) jaarlijks met € 90.000 toe.

Voor beperking van de schuldpositie stellen wij voor de komende jaren de volgende mogelijkheden te benutten:

1. Verkoop van activa (grondposities/gebouwen)
2. Bij investeringslocaties ook opbrengsten potentieel benutten
3. Wanneer subsidie niet wordt toegekend vervalt de investering

Door bovenstaande constructies is het zeer wel mogelijk dat minder ruimte binnen de exploitatie resteert. Met andere woorden: deze financieringsconstructies zijn duurder dan eigen bezit. Als niet voldoende inkomsten tegenover de schulden staan zullen elders bezuinigingen moeten worden gerealiseerd. De wijze van financiering zal hoogstwaarschijnlijk niet de oplossing zijn voor de beheersing van de schuldpositie. Die ligt in de afweging van het gewenste voorzieningsniveau. Dit is een afweging die bij de gemeenteraad ligt, die de afweging zal maken tussen het maatschappelijk rendement en de bedrijfseconomische kosten.

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Prognose meerjarenbalans	Realisatie			Begroting		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	1.526	1.526	1.526	1.526	1.526	1.526
Materiële vaste activa	112.372	114.974	130.480	146.433	154.523	155.194
Financiële vaste activa	2.364	2.364	2.364	2.364	2.364	2.364
Totaal vaste activa	116.262	118.864	134.370	150.323	158.413	159.084
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	981	981	981	981	981	981
Uitzettingen	12.647	12.647	12.647	12.647	12.647	12.647
Liquide middelen	1.425	0	0	0	0	0
Overlopende activa	6.219	6.219	6.219	6.219	6.219	6.219
Totaal vlottende activa	21.272	19.847	19.847	19.847	19.847	19.847
Totaal activa	137.533	138.710	154.216	170.169	178.259	178.930

Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	25.556	26.824	24.512	24.522	25.483	25.913
Resultaat boekjaar	2.302	-1.577	62	1.025	493	1.186
Voorzieningen	5.113	5.113	5.113	5.113	5.113	5.113
Vaste schuld	56.625	80.075	90.712	105.790	113.441	113.020
Totaal vaste passiva	89.596	110.435	120.400	136.450	144.530	145.232
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	31.824	11.461	17.703	17.606	17.616	17.585
Overlopende passiva	16.113	16.113	16.113	16.113	16.113	16.113
Totaal vlottende passiva	47.937	27.574	33.816	33.719	33.729	33.698
Totaal passiva	137.533	138.710	154.216	170.169	178.259	178.930

EMU-saldo			Begroting				
			2025	2026	2027	2028	2029
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-2.611	-662	962	429	1.123
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.602	15.506	15.953	8.090	671
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
		Berekend EMU-saldo	-5.213	-16.168	-14.991	-7.661	452

Verwachte ontwikkeling reserves en voorzieningen

Ontwikkeling eigen vermogen

De door het college voorgestelde meerjarenbegroting leidt tot een verandering van de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen.

Reserves (x € 1.000) stand 31/12	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Algemene reserve						
Vrije reserve	9.055	9.952	9.975	9.998	10.022	10.045
Risicoreserve	11.359	11.359	11.359	11.359	11.359	11.359

Totaal algemene reserve	20.414	21.311	21.334	21.358	21.381	21.404
Voor egalisatie van tarieven:						
Egalisatiereserve riolering	273	273	273	273	273	273
Totaal egalisatiereserves tarieven	273	273	273	273	273	273
Overige bestemmingsreserves:						
Grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
Speelplaatsen	14	14	14	14	14	14
Afrondende nieuwbouw gemeentehuis	481	413	346	278	210	143
Kunstvoorwerpen	19	19	0	0	0	0
Investeringen gemeentewerf De Bilt	53	34	15	-4	-23	-42
Culturele evenementen	21	21	0	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0
Reserve Fiscaliteit	374	374	0	0	0	0
Corona	358	139	139	139	139	139
Duurzaamheid (revolving fund)	87	87	0	0	0	0
Duurzaamheid (nieuw)		160	160	160	160	160
Infrastructuur	90	100	100	100	100	100
Sociale woningbouw / Huisvestingsfonds	232	404	404	404	404	404
Landschap	150	150	150	150	150	150
Reserve invoering omgevingswet	209	394	394	394	394	394
Groot onderhoud	1.097	1.097	1.097	1.097	1.097	1.097
Doorbraakbudget	170	170	0	0	0	0
Armoedebestrijding	300	450	450	450	450	450
ondersteuning maatschappelijke instellingen	395	395	395	395	395	395
Oekraïne	818	818	818	818	818	818
Totaal bestemmingsreserves	4.868	5.240	4.482	4.395	4.308	4.222
Resultaat vorige boekjaren (cumulatief)			-1.577	-1.504	-479	14
Totaal Reserves	25.555	26.824	24.512	24.522	25.483	25.912
(Begroot) resultaat	2.302	-1.577	73	1.025	493	1.186

de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2024 is verwerkt.

Voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

Voorzieningen (x€ 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
--------------------------	------	------	------	------	------	------

Bestaande risico's	4.346	4.346	4.346	4.346	4.346	4.346
Onderhoudsegalisatie	732	732	732	732	732	732
Door derden beklemde middelen	35	35	35	35	35	35
Totaal voorzieningen	5.113	5.113	5.113	5.113	5.113	5.113

Investerings 2026 – 2029

In dit hoofdstuk worden alle geplande investeringen gepresenteerd. Bij het vaststellen van de begroting wordt de raad ook gevraagd de kredieten voor de investeringen van het begrotingsjaar 2026 beschikbaar te stellen.

Zoals wij bij de ontwikkeling van de langlopende leningen hebben aangegeven neemt het investeringsvolume toe in 2026. Hierdoor stijgt de schuld, nemen de structurele afschrijvings- en rentelasten in de exploitatiebegroting toe en stijgt de schuldquote. Voor die investeringen waar wij via de heffingen middelen van de inwoners krijgen zijn wij wettelijk verplicht om daarvoor de investeringen uit te voeren. Hierbij hebben wij wel de keuze in het gewenste kwaliteitsniveau.

Zoals gemeld in de paragraaf schuldpositie, gaan wij het komende jaar inventariseren of we bij ontwikkelingen die fors middelen vragen ook opbrengsten kunnen realiseren om de kosten deels af te dekken. We willen daarvoor in ieder geval de locatie van het gemeentehuis en de nieuw te bouwen scholen kritisch tegen het licht houden. Ook werken wij verder aan een investeringsplanning die goed is afgestemd op de beperkte capaciteit. Op deze manier houden we de toename van de schulden beheersbaar.

Geplande toekomstige investeringen

Omschrijving (toelichting)

OMSCHRIJVING	Investering					Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2030
Riolering jaarschijf 2025	2.031.505					33.858	33.858	33.858	33.858	33.858
Riolering jaarschijf 2026		2.081.505					34.692	34.692	34.692	34.692
Riolering jaarschijf 2027			2.081.505					34.692	34.692	34.692
Riolering jaarschijf 2028				2.081.505					34.692	34.692
Riolering jaarschijf 2029					2.281.505					38.025
Droogtemaatregelen 2024						558	558	558	558	558
Droogtemaatregelen 2025	33.500					558	558	558	558	558
Droogtemaatregelen 2026		33.500					558	558	558	558
Droogtemaatregelen 2027			33.500					558	558	558
Droogtemaatregelen 2028				50.000					833	833
Droogtemaatregelen 2029					50.000					833
Wateroverlast en klimaat: afkoppeling en DPRA 2025	201.000					3.350	3.350	3.350	3.350	3.350
Wateroverlast en klimaat: afkoppeling en DPRA 2026		201.000					3.350	3.350	3.350	3.350
Wateroverlast en klimaat: afkoppeling en DPRA 2027			201.000					3.350	3.350	3.350
Wateroverlast en klimaat: afkoppeling en DPRA 2028				300.000					5.000	5.000
Wateroverlast en klimaat: afkoppeling en DPRA 2029					300.000					5.000
Gemalen bouwkundig en kasten 2025	100.000					6.667	6.667	6.667	6.667	6.667
Gemalen bouwkundig en kasten 2026		100.000					6.667	6.667	6.667	6.667
Gemalen bouwkundig en kasten 2027			100.000					6.667	6.667	6.667
Gemalen bouwkundig en kasten 2028				100.000					6.667	6.667

OMSCHRIJVING	Investering					Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2030
Gemalen bouwkundig en kasten 2029					100.000					6.667
Investerings t.a.v. wateroverlast 2025	737.000					12.283	12.283	12.283	12.283	12.283
Investerings t.a.v. wateroverlast 2026		737.000					12.283	12.283	12.283	12.283
Investerings t.a.v. wateroverlast 2027			737.000					12.283	12.283	12.283
Investerings t.a.v. wateroverlast 2028				1.100.000					18.333	18.333
Investerings t.a.v. wateroverlast 2029					1.100.000					18.333
ICT-middelen nieuwe raad		30.000					7.500	7.500	7.500	7.500
gemeentehuis klimaat	PM					55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
ICT gemeentehuis	PM					60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Vastgoedmanagementsysteem	40.000					8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2025	549.000					36.600	36.600	36.600	36.600	36.600
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2026		271.000					18.067	18.067	18.067	18.067
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2027			216.000					14.400	14.400	14.400
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2028				100.000					6.667	6.667
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2029					100.000					6.667
Investerings gemeentelijke gebouwen 2025	495.000					19.800	19.800	19.800	19.800	19.800
Investerings gemeentelijke gebouwen 2026		545.000					21.800	21.800	21.800	21.800
Wegen 2025	687.000					34.350	34.350	34.350	34.350	34.350
Wegen 2026		667.000					33.350	33.350	33.350	33.350
Wegen 2027			647.000					32.350	32.350	32.350
Wegen 2028				727.000					36.350	36.350

OMSCHRIJVING	Investering						Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029		2026	2027	2028	2029	2030
Wegen 2029					800.000					40.000	
Herinrichting rotondes spoorzone				208.000						8.320	
Herinrichting rotondes spoorzone 2030											
Herinrichting rotondes spoorzone 2032											
Herinrichting rotondes spoorzone 2034											
Busstation					234.000					5.850	
30 km zones 2025	250.000					12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	
30 km zones 2026		250.000					12.500	12.500	12.500	12.500	
30 km zones 2027			250.000					12.500	12.500	12.500	
30 km zones 2028				250.000					12.500	12.500	
30 km zones 2029					250.000					12.500	
ontwikkeling veilige regionale fietsroutes 2025-2026		885.000	875.000					87.500	87.500	87.500	
Verkeersveilige schoolomgeving 2025	40.000					2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	
Verkeersveilige schoolomgeving 2026		50.000					2.500	2.500	2.500	2.500	
Verkeersveilige schoolomgeving 2027			50.000					2.500	2.500	2.500	
aanpak verkeersgevaarlijke punten 2025	150.000					7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	
aanpak verkeersgevaarlijke punten 2026		150.000					7.500	7.500	7.500	7.500	
aanpak verkeersgevaarlijke punten 2027			150.000					7.500	7.500	7.500	
Bruggen 2025	102.000					5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	
Bruggen 2026		102.000					5.100	5.100	5.100	5.100	
voorbereidingskrediet Spoorzone	500.000										
Vervanging toestellen 2025	10.000					667	667	667	667	667	
Vervanging toestellen 2026		10.000					667	667	667	667	
Vervanging toestellen 2027			10.000					667	667	667	

OMSCHRIJVING	Investering					Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2030
Vervanging toestellen 2028				10.000					667	667
Vervanging toestellen 2029					10.000					667
Vervanging Masten 2025	304.377					7.609	7.609	7.609	7.609	7.609
Vervanging Armaturen 2025	338.823					16.941	16.941	16.941	16.941	16.941
Vervanging Masten 2026		351.266					8.782	8.782	8.782	8.782
Vervanging Armaturen 2026		338.823					16.941	16.941	16.941	16.491
Vervanging Masten 2027			385.403					9.635	9.635	9.635
Vervanging Armaturen 2027			339.289					16.964	16.964	16.964
Vervanging Masten 2028				357.385					8.935	8.935
Vervanging Armaturen 2028				338.823					16.941	16.941
Vervanging Masten 2029					401.869					10.047
Vervanging Armaturen 2029					348.588					17.429
Warmtepomp zwembad	199.000					13.267	13.267	13.267	13.267	13.267
WKO zwembad	126.000					4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
Pompinstallaties 2027			30.000					3.000	3.000	3.000
Hekwerk 2027			25.000					2.500	2.500	2.500
Bestrating 2027			68.000					2.720	2.720	2.720
Velden (10 jaar) 2025	488.000					48.800	48.800	48.800	48.800	48.800
Velden (10 jaar) 2026		50.000					5.000	5.000	5.000	5.000
Velden (10 jaar) 2027			726.101					72.610	72.610	72.610
Velden (10 jaar) 2028				583.899					58.390	58.390
Velden (10 jaar) 2029					35.000					3.500
Velden (20 jaar) 2025	200.000					10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Velden (20 jaar) 2026		200.000					10.000	10.000	10.000	10.000
Velden (20 jaar) 2027			67.000					5.850	5.850	5.850
Velden (20 jaar) 2028				370.000					18.500	18.500
Velden (20 jaar) 2029					30.000					1.500
Velden (15 jaar) 2025	25.000					1.667	1.667	1.667	1.667	1.667
Velden (15 jaar) 2026		91.000					6.067	6.067	6.067	6.067
Velden (15 jaar) 2027			38.000					2.533	2.533	2.533

OMSCHRIJVING	Investering					Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2030
Velden (15 jaar) 2028				23.000					1.533	1.533
Velden (15 jaar) 2029					52.000					3.467
Krediet Sporthal de Bilt		2.900.000					72.500	72.500	72.500	72.500
H.F. Witte Centrum Investeringskrediet				2.600.000					65.000	65.000
Duurzaamheidscoöperatie Sporthal & H.F. Witte				2.800.000					70.000	70.000
Nijepoort uitbreiding	77.165	887.395					24.114	24.114	24.114	24.114
SmdB Maartensdijk herstel constructiefout	30.000					1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
onderwijsgebouwen en integrale kindcentra (40 jaar) 2026		1.386.618	2.606.106				2.650	2.650	2.650	
onderwijsgebouwen en integrale kindcentra (40 jaar) 2027			2.106.000	609.500	609.500			83.125	83.125	83.125
onderwijsgebouwen en integrale kindcentra (40 jaar) 2029				384.000						120.000
Berg en Boschcollege nieuwbouw		4.879.790	4.879.790					243.990	243.990	243.990
Bosbergschool nieuwbouw		1.621.422	810.711					60.803	60.803	60.803
Het Nieuw Lyceum uitbreiding		1.497.345	2.281.951					94.482	94.482	94.482
Werkplaats OV uitbreiding			1.508.200	1.508.200					75.410	74.510
Verkeersregelinstallaties 2025	220.000					14.667	14.667	14.667	14.667	14.667
Verkeersregelinstallaties 2026		220.000					14.667	14.667	14.667	14.667
Verkeersregelinstallaties 2027			220.000					14.667	14.667	14.667
Verkeersregelinstallaties 2028				220.000					14.667	14.667
Verkeersregelinstallaties 2029					220.000					14.667
Vervoermiddelen 2025 (2033)	70.000					8.750	8.750	8.750	8.750	8.750
Vervoermiddelen 2026		140.000					17.500	17.500	17.500	17.500
Vervoermiddelen 2027			140.000					17.500	17.500	17.500
Vervoermiddelen 2028				80.000					10.000	10.000
Overig Materiaal 2026		150.000					15.000	15.000	15.000	15.000
Milieustraat 2024 (15 jaar)						2.333	2.333	2.333	2.333	2.333
Milieustraat 2025 (10 jaar)	40.000					4.000	4.000	4.000	4.000	4.000

OMSCHRIJVING	Investering					Afschrijvingen				
	2025	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2030
Milieustraat 2025 (15 jaar)	35.000					2.333	2.333	2.333	2.333	2.333
Milieustraat 2026 (8 jaar)		70.000					8.750	8.750	8.750	8.750
Milieustraat 2026 (15 jaar)		35.000					2.333	2.333	2.333	2.333
Milieustraat 2027 (15 jaar)			35.000					2.333	2.333	2.333
Milieustraat 2028 (15 jaar)				35.000					2.333	2.333
	8.079.370	20.921.664	21.617.556	14.425.312	7.306.462	449.167	814.854	1.762.352	2.239.940	2.539.241

Overzicht Bijlagen

Bijlage 1 Samenstelling bestuur

Samenstelling Gemeenteraad

De samenstelling van de gemeenteraad was op 1 september 2025 als volgt:

Voorzitter: M.C. Haverkamp

Griffier: T.B.W.M. van der Torre

De gemeenteraad van De Bilt bestaat in 2025 uit 27 zetels en 11 fracties (op volgorde van grootte):

Namens GroenLinks, de raadsleden:

J.C. Baart, L.S. Ummels-Çavusoglu, A.P.M. van der Lee, M.P. Scheele, T.T.J.M. Blok, B.L.J. Looman

Namens D66, de raadsleden:

J. Hoevers, G.J. de Zwart, F. den Boer, B.J. Wielinga

Namens Lokaal De Bilt, de raadsleden:

E.J.F. den Hertog, R.E. Olthof, F.C.D. Vendrig, M. L. Matse

Namens VVD, de raadsleden:

R.P. Jacobs, C.J.H.M. Lelivelt, E. Dalmeijer, B.G. Oskam

Namens PvdA, de raadsleden:

G. Schoor, M.R. Lauxtermann

Namens CDA, de raadsleden:

D.A.W. de Groot, P.G. Flierman

Namens ChristenUnie, raadslid:

F.J. Jansen

Namens Forza De Bilt, raadslid:

P. Schlamilch

Namens Fractie Kruiniger, raadslid:

A. Kruiniger

Namens SGP, raadslid:

A. Vonk Noordegraaf

Namens SP, raadslid:

M.H.O. Boer

Samenstelling en portefeuillevverdeling college van burgemeester en wethouders

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders was op 1 september 2025 als volgt:

De heer M.C. Haverkamp (burgemeester)

Portefeuille: bestuurlijke coördinatie, internationale betrekkingen, openbare orde en veiligheid, brandweer, toezicht en handhaving, communicatie/voorlichting, bedrijfsvoering (exclusief dienstverlening), lokale media

Mevrouw A.M. 't Hart (wethouder, 1^e loco-burgemeester) Groen Links
 Portefeuille: ruimtelijke ordening (exclusief RO-aspecten omgevingsvisie, energietransitie en herontwikkeling gemeentelijke locaties), kunst en cultuur, natuur, milieu en dierenwelzijn, omgevingswet, , erfgoed en monumenten, bestuurlijk aanspreekpunt kern Bilthoven

De heer D.M.P.G. Smolenaers (wethouder, 2^e loco-burgemeester) D66
 Portefeuille: financiën, grondzaken, wonen (inclusief huisvesting statushouders, asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen), herontwikkeling gemeentelijke locaties, onderwijs, sport, gezondheid, bestuurlijk aanspreekpunt kern De Bilt

De heer W.H.F. van de Veerdonk (wethouder, 4^e loco-burgemeester) Beter De Bilt en Bilts Belang
 Portefeuille: burgerparticipatie en gebiedsgericht werken, mobiliteit, beheer openbare ruimte, omgevingsvisie, jeugdzorg, recreatie en toerisme, dienstverlening, bestuurlijk aanspreekpunt kernen Maartensdijk en Westbroek

De heer K. Hagedoorn (wethouder, 3^e loco-burgemeester) PvdA en SP
 Portefeuille: economie, energietransitie & duurzaamheid, maatschappelijke ondersteuning (Wmo), zorg en welzijn, werk en inkomen, beheer vastgoed en accommodaties, inburgering, Jagtlust, bestuurlijk aanspreekpunt Hollandsche Rading en Groenekan

Mevrouw I. Schuurman (gemeentesecretaris, wnd)

Bijlage 2 Kerngegevens

Omschrijving (toelichting)

Kerngegevens	Werkelijk	Werkelijk	Begroot	Begroot
	31-12-2023	31-12-2024	01-01-2025	01-01-2026
A. Sociale structuur				
Aantal inwoners	43.719	43.791	44.010	44.010
Waarvan 0-19 jaar	10.207	10.126	10.275	10.275
Waarvan 20-64 jaar	22.808	22.795	22.960	22.960
Waarvan 65 jaar en ouder	10.704	10.870	10.775	10.775
Aantal periodieke uitkeringsontvangers	2.140	2.580	2.551	2.565
Waarvan op grond van: bijstandsuitkering	569	574	571	585
Waarvan op grond van: WAO (WIA, WAO,WAZ,Wajong)	1.570	1.590	1.610	1.610
Waarvan: WW	260	290	300	325
Waarvan op grond van: IOAZ en IOAW	40	45	70	45
Aantal minderheden (Inwoners met een migratieachtergrond)	2.031	2.045	2.000	2.122
B. Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente in ha.	6731	6.731	6731	6.731
Waarvan Binnenwater	101	101	101	101
Totale aantal verblijfsobjecten	23.487	23.584	24.208	24.208
Waarvan woonfunctie	20.190	20.265	20.551	20.551

Waarvan kantoor/winkel/industrie functie	1.060	1.070	1.130	1.130
Waarvan logiesfunctie	445	452	554	554
Lengte van de wegen in meters	242.935	243.500	246000	246.000
Waarvan binnen de bebouwde kom	184.225	184.790	186.000	184.790
Waarvan buiten de bebouwde kom	58.710	58.710	60.000	58.710
Aantal ha openbaar groen	220	220	220	220
Waarvan stedelijke beplanting	144	144	143	144
C. Financiële structuur				
Lasten per inwoner	2.888	3.326	2.917	3.125
Baten per inwoner	3.006	3.379	2.941	3.127
Opbrengst OZB-belasting per inwoner	313	334	299	359
Uitkering uit het gemeentefonds per inwoner	1.638	1.737	1.662	1.838
Vaste schuld per inwoner	1.440	1.293	1.735	1.819
Geactiveerde kapitaaluitgaven per inwoner	2.520	2.655	2.611	2.647
Leningen aan derden per inwoner	42	41	2	40
Waarvan voor woningbouw	0	0	0	0
Beleggingen per inwoner	13	13	16	40
Voorzieningen per inwoner	130	117	152	147
Eigen vermogen per inwoner	656	636	394	574

¹ let op: dit is incl. de zorgwoningen/ zorgappartementen

Verandering in weglengtes wordt vooral veroorzaakt door wegaanpassingen (gescheiden rijbanen, waren niet altijd als aparte lengte opgenomen), realisatie van vrij liggende fietspaden en parkeerterreinen

Bijlage 3 Algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2025

Omschrijving (toelichting)

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	2026		
	Berekend Aantal	Gewicht / %	Uitkering
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	6.282.100,00	-0,3145	-1.975.720,45
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	5.806.500,00	-0,2393	-1.389.495,45
1a Waarde woningen eigenaren	101.554.000,00	-0,0862	-8.753.954,80
Subtotaal	-12.119.170,70		
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	2026		
	Berekend Aantal	Gewicht	Bedrag in basis

8a-3 Bijstandsontvangers	558,29	5.110,17	2.852.969,18
2 Inwoners	44.200,00	374,73	16.563.066,00
7c-5 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	2.545,89	3.968,01	10.102.128,62
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	4.684,46	386,01	1.808.249,79
3c Eenpersoonshuishoudens	7.277,23	171,17	1.245.643,89
8b Loonkostensubsidie	58,24	5.110,17	297.592,21
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	9.333,00	586,72	5.475.860,39
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	187,9	1.033,69	194.229,62
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	3.132,50	1.362,20	4.267.092,00
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	1.466,33	271,53	398.153,83
15b Extra groei leerlingen VO	35,4	628,55	22.248,55
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	36.400,73	10,86	395.311,93
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	14.679,01	159,76	2.345.118,97
14c-2 Landelijke centrumfunctie	14.739,38	45,41	669.315,16
15e Leerlingen VO	2.108,31	384,9	811.488,71
15d Leerlingen (V)SO	1.302,65	528,66	688.658,13
15h-3 Onderwijsachterstand	706,9	150,84	106.628,50
38 Bedrijfsvestigingen	7.647,82	134,78	1.030.772,80
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	2.889,00	42,27	122.118,03
36 Kernen	12	115.250,55	1.383.006,60
36a Kernen met 500 of meer adressen	4	75.166,66	300.666,64
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	2.174,00	31,4	68.263,60
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	14.158,04	13,42	190.000,92
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	27.005,59	84,8	2.290.074,01
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	35,12	2.935,95	103.122,79
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	213,01	10.743,51	2.288.440,11
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	35,12	7.892,32	277.211,14
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	213,31	6.807,82	1.452.165,50
19 Oppervlakte binnenwater	121	126,1	15.258,10
16 Oppervlakte land	6.592,00	39	257.088,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	6.592,00	25,72	169.546,24
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	20.902,16	11,6	242.465,05
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	20.902,16	52,99	1.107.605,42
39 Vast bedrag	1	979.230,12	979.230,12

Subtotaal	60.520.790,54		
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)			
Jaren	2026		
Uitkeringsfactor	1,493		
Subtotaal (B x C (=uf))	90.357.540,28		
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is			
Maatstaf	2026		
	Berekend Aantal	Uitkering	
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	482.022,00	482.022,00	
Subtotaal	482.022,00		
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is			
Maatstaf	2026		
	Berekend Aantal	Uitkering	
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	35.509,00	35.509,00	
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	75.140,00	75.140,00	
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	172.313,00	172.313,00	
266 Maatschappelijke begeleiding (DU)	n.v.t.		
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062,00	7.062,00	
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	128.968,00	128.968,00	
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	n.v.t.		
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	n.v.t.		
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	36.411,00	36.411,00	
427 Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	n.v.t.		
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	21.330,00	21.330,00	
431 Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	n.v.t.		
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	6.091,00	6.091,00	
438 Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	n.v.t.		
441 Wet betaalbare huur (DU)	38.757,00	38.757,00	
443 Taal voor ontheemden uit Oekraïne (DU)	n.v.t.		
448 Energietoeslag (DU)	n.v.t.		
449 Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak (DU)	n.v.t.		

459 Alleenverdienersproblematiek	n.v.t.		
463 Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) (DU)	n.v.t.		
475 Register Externe Veiligheidsrisico's (DU)	n.v.t.		
477 Spreidingswet (DU)	n.v.t.		
Subtotaal	521.581,00		
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein			
Maatstaf	2026		
	Berekend Aantal	Uitkering	
260 Participatie (IU)	1.168.093,00	1.168.093,00	
Subtotaal	1.168.093,00		
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker			
Aanvullingen v/d gebruiker	2026		
	Opgave	Uitkering	
Gemeenteposten:			
Anticiperen BCF	498.000,00		
Stelpost Jeugd	0		
Subtotaal	498.000,00		
Totaal	80.908.065,58		

Bijlage 4 Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld

Exploitatie	Begroting 2026				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Storting	Saldo
0-1 Bestuur	3.124.716	0	0	0	3.124.716
0-10 Mutaties reserves	0	0	-757.854	23.165	-734.689
0-11 Res. van de rekening van baten en lasten	0	0	0	73.043	73.043
0-2 Burgerzaken	1.469.639	-943.554	0	0	526.085
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.801.165	-647.129	0	0	1.154.036
0-4 Overhead	18.190.469	-31.438	0	0	18.159.031
0-5 Treasury	132.978	-438.823	0	0	-305.845
0-61 OZB woningen	773.523	-11.193.108	0	0	-10.419.585
0-62 OZB niet-woningen	0	-4.588.506	0	0	-4.588.506
0-64 Belastingen overig	1.924	-172.017	0	0	-170.093
0-7 ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	608.606	-80.908.068	0	0	-80.299.462
0-8 Overige baten en lasten	910.508	-2.390.788	0	0	-1.480.280
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	4.328.546	-47.400	0	0	4.281.146
1-2 Openbare orde en veiligheid	1.564.701	-85.074	0	0	1.479.627
2-1 Verkeer en vervoer	5.711.725	-831.057	0	0	4.880.668
3-1 Economische ontwikkeling	149.770	0	0	0	149.770
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	50.681	-18.867	0	0	31.814
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	306.724	-38.244	0	0	268.480
3-4 Economische promotie	0	-360.264	0	0	-360.264
4-1 Openbaar basisonderwijs	176.865	-18	0	0	176.847
4-2 Onderwijshuisvesting	3.555.229	-248.393	0	0	3.306.836
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.833.491	-352.108	0	0	1.481.383
5-1 Sportbeleid en activering	706.303	-349.716	0	0	356.587
5-2 Sportaccommodaties	3.732.938	-1.429.879	0	0	2.303.059
5-3 Cult.presentatie - productie en -partic.	1.253.604	0	0	0	1.253.604
5-4 Musea	871.320	0	0	0	871.320
5-5 Cultureel erfgoed	169.833	-1.134	0	0	168.699
5-6 Media	1.399.188	0	0	0	1.399.188
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.641.505	-137.835	0	0	3.503.670
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.175.498	-327.647	0	0	4.847.851

Exploitatie	Begroting 2026				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Storting	Saldo
6-21 Toegang en 1elijnsvoorz. WMO	5.266.709	-40.400	0	0	5.226.309
6-23 Toegang en 1elijnsvoorz. Integraal	793.185	0	0	0	793.185
6-3 Inkomensregelingen	18.764.324	-12.302.696	0	0	6.461.628
6-4 WSW en beschut werk	961.026	0	0	0	961.026
6-5 Arbeidsparticipatie	839.752	-345.779	0	0	493.973
6-60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.705.946	-19.046	0	0	1.686.900
6-711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.833.251	-536.296	0	0	2.296.955
6-712 Begeleiding (WMO)	2.925.611	0	0	0	2.925.611
6-713 Dagbesteding (WMO)	927.453	0	0	0	927.453
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	159.188	0	0	0	159.188
6-752 Jeugdhulp ambulant regionaal	10.303.809	0	0	0	10.303.809
6-753 Jeugdhulp ambulant landelijk	443.269	0	0	0	443.269
6-761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	3.169.162	0	0	0	3.169.162
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.628.667	0	0	0	1.628.667
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.173.794	0	0	0	-1.173.794
6-791 PGB WMO	266.473	0	0	0	266.473
6-792 PGB Jeugd	506.613	0	0	0	506.613
6-811 Beschermd wonen (WMO)	123.786	-117.756	0	0	6.030
6-821 Jeugdbescherming	1.206.569	0	0	0	1.206.569
6-91 Coördinatie en beleid WMO	495.439	0	0	0	495.439
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	284.530	0	0	0	284.530
7-1 Volksgezondheid	2.502.707	-167.592	0	0	2.335.115
7-2 Riolering	4.658.939	-5.687.269	0	0	-1.028.330
7-3 Afval	6.486.026	-7.085.082	0	0	-599.056
7-4 Milieubeheer	1.969.965	-1.618	0	0	1.968.347
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	394.120	-531.897	0	0	-137.777
8-1 Ruimte en leefomgeving	1.813.211	0	0	0	1.813.211
8-2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreine	2.857.162	-2.956.598	0	0	-99.436
8-3 Wonen en bouwen	2.759.883	-1.519.688	0	0	1.240.195
Totaal	137.514.430	-136.852.784	-757.854	96.208	0
Totaal	137.514.430	-136.852.784	-757.854	96.208	0

